

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

UNIVERSITY OF MICHIGAN

3 9015 02779 2582

1

1

السُّمُوحُ الدِّيَّيَةُ
فِي
الْخُطُوطِ الْعَرَبِيَّةِ

وهي

مكاتيب عربية زنجبارية وعمانية

جمعها

الدكتور برنهارد مورتس

طبع ببرلين: الحمية

س ١٩٢٢

﴿ الفصل الاول ﴾

١

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من برغش بن سعيد بن سلطان الى كافة من يراه من
احبائنا الولاة والعقداء والشيوبه وغيرهم من العمال سلمكم الله تعالى
وبعد فجناب فلان اراد منا هذا الخط توصية عن فلان هو متوجه الى
الناحية الشماليه ومعه اوادم حمالين فالمراد من كل من يصاده او ينزل
معه ان ينظره برعايه ويقابله بالجميل ويمنع التعرض عنه المسيره
والرجوع والسلام

٢

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من برغش بن سعيد الى كافة من يراه سلمكم الله تعالى
وبعد فهذا محبنا الخواجه فلان نازلاً^١ من البر ومعه ثلاثون نفر من

^١ sic.

المفيت فالمراد منكم عدم التعرض والزام الموده والمحبه لانهم قاصدين
 الينا لتعلموا ومن تعرضهم فلا يلوم الا نفسه والسلام
 كتبه بامر مملوكه فلان بن فلان بيده ١٣٠٢ في
 ٢ صفر

٣

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من برغش بن سعيد الى جناب محبنا فلان سلمه الله
 تعالى كتابك وصل وفهمناه والمراد وصولك انت والمفيت الذي^١
 ازادوا الوصول الينا فخرجوكم وواصلك خط لكافة من يراه ان لا
 احد يتعرضكم في الطريق والسلام كتبه بامر مملوكه فلان بيده
 ١٣٠٢ في
 ١٧ شوال

٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من برغش بن سعيد الى المحب الناصح فلان بن فلان
 الخروصي قايم مقام والى دار السلام سلمه الله تعالى كتابك الشريف
 وصل وفهمنا ما ذكرته وفلان وفلان راجعان اليك وقد اتفقا على

^١ sic.

ان يقبضهم مالهم مخلف ايهم وان صار لاحد حجه فالشرع بينهم
والسلام
كتبه بامره مملوكه فلان بيده $\frac{١٣٠٣}{ج ٢٦}$ ف

ختم

بسم الله الرحمن الرحيم

من برغش بن سعيد بن سلطان الى كافة من يراه من
عمالنا وبعد فهذا مجنا كونت فليكي الاوستريا هربوا عليه اربعون
نفرًا فجازيه فكل من ظفر باحد منهم يعينه في قبضهم وتسليمهم اياه
ولا احد يعارضه فيهم ليعلم الواقف بذلك حرر وكتبه بامره
مملوكه عبد العزيز بيده

$\frac{١٣٠٤}{١٩ جمادى الاولى}$ ف

الى جناب المحب الناصح المود الوالى ف سلمه الله تعالى وبعد
فكنسل الجرمن اراد منا هذا الخط توصيه من طرف القبطان ف
مراده السكون فى البر خارج لاموه للمتجر والزراعه فالمراد منك دفع
كل من يتعرض له وان اراد يستاجر الاوادم او يشتري او يبيع فلا
احد يعارضه حسبما يتفقوا عليه والسلام وان اراد يستكرى بيوتا فلا

تعرضه فيما يتفقوا عليه هو واهل البيوت لا يتعرض له ضد والسلام
كتبه بامره مملوكه ف

٧

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من برغش بن سعيد الى المحب الناصح العقيد فلان بن فلان
سلمه الله تعالى وبعد ققلان بن فلان هربوا عليه خدام وظهر انه
سرقهم واحد ويذكر السارق انه رفعهم مع ولد فلان فالمراد منك
ترسل اوادماً صحبة السارق هذا لاتيان الخدام فاذا رضوا بالوصول
يصلوا او الحذر تحمليهم من غير رضاهم والسلام لك بامر مملوكه فلان

١٣٠٤ ف
٢٨ الحجه

٨

— بسمه تعالى —

الى جناب فلان سلمه الله تعالى ان شاء الله وبعد اعرفك من
طرف فلان الذي هوى^١ متهم بالسرقة سالنا عنه المتردين الى دار
السلام ولم نقف له على حقيقه وان شاء الله لتفحص عنه وانتم

هو^١

كذلك تجسسوا عنه ومتى وقفتم له على خبر عرفونا حتى نرسل
لإثباته والسلام

٩

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من خليفه بن سعيد بن سلطان الى

كافة من يراه ... فهذا محبنا القلان

الجر من قاصداً الى جبل كليمنجارو فالرجو ممن حل بسياحته يقابله
بالجميل والاحسان حتى يكون شاكراً لانه من المحيين لتعلم والسلام

كتبه بامرہ خادمہ فلان ۱۳۰۶ في
۷ محرم

١٠

— بسمه تعالى —

من خليفه بن سعيد الى كافة من يراه وبعد فهذا محبنا

القبطان فلان كان قبطانا في مركبنا وله في خدمتنا مدة ستين ولا منه

خلل ولا تقصير الى ان سافر من زنجبار برضانا ليعلم الواقف والسلام

كتبه بامرہ مملوکہ فلان ۱۳۰۲ في
۲۳ شوال

١١

— من برغش بن سعيد الى فلان —

وبعد فوصلنا خط من قنسل الجرمن وذكر لنا ان فلان لما وصل اليك بالخط منا في التوصيه من قبل الفجازيه لم التفت اليهم ولا عملت كما عرفناك فيا للعجب منك يشهد الله ان عدت لمثل هذا مره ثانيه ولم تقابلهم بكل جميل واحسان لتتظربما يصيبك اما تعلم وكانك من غير سمع ان الجرمن من اجل الاصحاب معنا فالحذر تكون لهم كما مضى وفلان اتركه يدور فجازيه وتساعده حتى ذلك حتى يخلصهم بوجه السرعة على ما ينفق معهم والسلام

حرره مملوكه... س ١٣٠٦هـ
٤ ج ١

١٢

— باسمه تعالى —

من برغش بن سعيد بن سلطان الى جناب المحب الناصح
فلان بن فلان الخروصى سلمه الله تعالى وبعد فاحضر فلان بن فلان

المرجى وقل له يقاسم اخواته في المال الذي خلقه ابوههم فان قاسمهم
فهو المراد وان ابى فقيده وارسله الى زنجبار والسلام
حرره بامر مملوكه فلان بيده يوم كذا ١٣٠٦ في

١٣

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى كافة من يراه سلمكم الله تعالى وبعد فهذا فلان بن فلان
جعلناه والياً عليكم في بلدكم وتعلقاتها فالمراد منكم ان تسمعوا لقوله
وتاتمروا لجميع اوامره الذي^١ يامركم بها ولا تخالفوه بشي ومن
يخالفه فقد خالفنا ولا يلوم الا نفسه والسلام

كتبه بامر مملوكه ... سب ١٣٠٦
١٠ ج ٢

١٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من الواثق بالله عبده خليفه بن سعيد الى كافة من يراه من
احبابنا الكرام ذوى الاحتشام المقيمين بالسفن الحربية المتردين في

^١ sic.

الجهات البحرية وفقكم الله تعالى ان هذا^١ داو ابو بكر بن فلان بن
 فلان المسمى الهاشمى خارجاً من زنجبار يتردد فى طلب الرزق القايم
 فيها من طرفه النوخذا فلان وعنده تسعة انفار بحريه وغيرهم عبريه
 فالرجو من الذى يصادفهم عدم التعرض كما هو من الوان المحبه
 والموده لانهم من رعايانا والسلام
 ١٣٠٥ ^٢ف
 شهر الحرام ٥

١٥

— بمنه تعالى —

من خليفه بن سعيد ليعلم من يراه وبعد فقد بايعنا مجنا هينش
 وكيل بيت^٣ ماير الجرمنى الشانبه التى لفلان بن فلان الكاينه بموضع
 موبره من جزيرة زنجبار المجاوره الشانبه^٤ فلان بن فلان مفيماً وازيباً
 ولتوني مطالماً وكوساً بجميع حدودها وحقوقها^٥ وما استمل عليها من

^١ هذا Original

^٢ von Sejid Chalife als Privatmann ausgestellt, vorausgesetzt, dass das Datum richtig ist; ebenso No. 10.

^٣ بيت Original !

^٤ sic.

^٥ وحقوقها Original

القرنفل والتارجيل وغير ذلك من الاشجار باربع مائه قرشاً والف
قرش صرف زنجبار يباع قطعاً وهذه الدراهم قيمة الشانبة المذكوره
امرنا هنش وكييل بيت¹ ماير يخصهما² من الغرم الذى صار على
فلان بن فلان فى ايام الاخ برغش بن سعيد ويقطع وذلك اجرة
الدلال خمسة وثلاثين قرشاً وثلاث مائة قرشاً صرف زنجبار ليعلم
لواقف³ وذلك بتاريخ ثالث ربيع الاخر من الشهور⁴ ١٣٠٦هـ
بامره خادمه فلان بن فلان بيده

١٦

— بمنه تعالى —

الى

وبعد فالذى نعرف به جنابك ان عادت اسلافنا فى كافه املاكهم
اذا كان ليلة هلال شهر رمضان او شوال وهلال الحج او ليلة
الميد يطلقون المحبوسين فى الحبس ولا يبقى منهم احد الا القاتلين
وقطاع الطريق والذى عليه حبس بمدة معينه فلا يطلق حتى تنقضى

¹ Original ابنت

² Original يخصهما

³ الواقف

⁴ sic.

مدته واما باقى المذنين فيطلقون احبنا نعرف جانبك بذلك ربما احد
من طرفكم او لاجلكم محبوس ومدته لا نعلمها فعرفونا عنه والسلام

١٣٠٦ ف
٢٣ رمضان

١٧

محقوق بهذه الشهادة طبقاً للمادة السابعة عشر من المعاهدة
المبرمه بين دولة المانيا وسلطنة زنجبار ان المسمى فلان بن فلان المقيم
في محل كذا هو في خدمة الخواجه فلان الالمانيا وبناء على هذا قد
اعطيت له حماية الالمانيا ما دام هو في خدمته حرر في زنجبار

١٨٨٨ س
في ٢٠ من شهر جولى

١٨

وبعد بلامس^١ عرفناك بانما لنا من متولى القرضه بان يعطيكم
حساب السنين الماضيات من الدفاتر التى كانت فى ايام N وامرناه
ان يعطيكم الحساب من حد^٢ الى الخيوب^٣ بجميع لا يرد منها واما

^١ بالامس

^٢ أحد wohl

^٣ s. Glossar.

الوارد من غيرها فهو يصل من زنجبار ويتفرق الى كثير ممالك ولان¹
وصلنا متولى القرصة ويذكر ان مرادكم حساب جميع الوارد والصادر
فما لفايده² فى ذلك ونحن نصير علينا كلفه فى هذا وكل كنسل يريد
الاطلاع على الحساب فان كان يريد جناب القنصل يريد نقل الوارد
من البر من N الى غاية الحبوب³ فقد امرنا ف بذلك واما البضائع
الآتية من الممالك الخارجيه بعد ان تتعشر فى زنجبار وتصدر الى
المرايم فهي مكتوبه غير انهم من دون اثمان فان اردتوها فتتكلف
ذلك مع كثرة اشغال المواسم

١٩

كتابك الشريف قد وصل وفهمنا ما ذكرته من طرف سماح
العشور فيا محبنا لا بقى لنا نفس فى المدخول حتى نسامح فيه
السياحين وقد امرنا متولى القرضه ياخذ العشور فى المائيه خمسين
بموجب ثمن زنجبار والسلام ١٣٠٦هـ

---

¹ والآن

² الفايده

³ s. Glossar.

٢٠

— بمنه تعالى —

الى جناب المحب فلان وبعد فوصل واحد من الجرمن نزل
من البر ومعه اثني واربعين قلاشه عاج محمول في ربطه يحمله في
خشبه فقلت له لا يمكن تحمله قبل من نضرب عليه شفه ونوزنه
ونكتبه في الدفتر ونعطيك عرضه وبعد لتحمله فقال لا انا لا ارضى
بذلك ولا اقلت هذا العاج لانه من البر مربوط ولا افته الا في
فرضه زنجبار فقلت له القاعده هكذا وجميع النصارى ينزلوا عاج
كذلك مربوط ونقلته ونضرب عليه شفه فتجادلنا معه طويلا ولم يقبل
لتعلموا والسلام كما امره فلان

س ١٣٠٦
٤ شوال

٢١

— بمنه تعالى —

من خليفه بن سعيد بن سلطان الى فلان سلمه الله تعالى
ان شاء الله وبعد فواصل اليك فلان فالمراد منك ان تتفحص عن

جميع ما خلفه الهالك فلان من نقد واثاث وبضاعه وتحمل الجميع في بغلة الهالك المذكور وتجعل فيها رجلا اميناً من طرفك وزوجة الهالك تصل في البغلة واجرة الرجل الذي لترسله في البغلة على تريكة الهالك ليس علينا ونرجو ذلك بوجه السرعة لان المذكور عليه ديناً وهو تحت حماية دولة الجرمن وقنصلهم امر بذلك والسلام
تاريخه ٣ شهر القعدة سنة ١٣٦١هـ^١

٢٢

— منه تعالى —

من خليفه بن سعيد بن سلطان الى كافة الدواوين والعقضاء والبشرية وغيرهم الى كافة من يراه من احبائنا السلام عليكم ورحمة الله وبركاته اما بعد فاعلمو يقيناً باننا قد منعنا ان لا تتعاطوا تجارة الباروت والاسلحه وجميع آلة الحرب ما دامت هذه الفتن موجوده في البر ضد ما ترغبه^٢ وقد منعنا ايضاً تجارة العييد مثل السابق ان لا احد من رعايانا ان يتعاطي تجارتهم ونقول لكم قولاً حقيقياً ان من

^١ der Nullpunkt wird bei der Jahreszahl bisweilen weggelassen.

^٢ muss ترغبه heissen.

ظهر عليه شئ^١ بما ذكرنا ليوخذ ماله او ليؤدد بحبس ستة اشهر وتقريب
بلداننا الى بلدان الغير واليصب^٢ من العذاب والنكال ما لا يطيقه
وعلى هذا قد اتفقا دولتي الانكليزي والجرمني واليجملوا^٣ مراكبهم تردد
وتحضر لامكنة ومن اراد اتلاف نفسه فليفعل ما هنيهة عنه والسلام

٢٣

من خليفه بن سعيد الى كافه من يراه وبعد فقد شرفنا
مجنا الدكتور رينهات ترجمان الاول لدولة المانيا نيشاننا المسمى
الكوكب الدرى الذى هو الدرجة الثانية من الرتبة الثانية منها جزاء
له منا وتوفيراً لاجل حسن خدمته وسيرته واجتهاده فيما يعتنى به
ولكونه محباً لجميع العرب ليحظى بحمله فخر المتقلدين ليعلم الواقف
والسلام

١٣٠٧
ف زنجبار ٢٦ ربيع الثانى

لك بامرہ خادمہ عبد العزيز بن محمد بيده

^١ sic.

^٢ وليصيب

^٣ وليجعلوا

— بـمـنـه تـعـالـى —

الى جناب محبنا فلان سلمه الله تعالى ان شاء الله وبعد كتابك
المؤرخ ٦ ابارلى وصل وفهمنا ما ذكرت وفي الشريعة المحمدية ان
المقاتل ان قتل عمداً يقتل غير ان جنابكم و جناب قنصل الانكليز ما
كنتم راضين بالقتل فالان ان اقتضى نظركم الجميع بان القاتل يقتل
من كل فرقه ان كان من رعايانا او من رعاياكم فاهل المقتول يقيمون
اليئنة العادله على القاتل وحينئذ يحبر الوارث بالديه والقصاص ولاكن
يكون حكماً دائماً^١ لا يتغير ان كان من رعايانا او من رعاياكم والسلام

— بـاسـمـه تـعـالـى —

الى جناب محبنا وعزيزنا فلان سلمه الله تعالى ان شاء الله وبعد
كتابك الشريف الى ورد وفهمنا ما ذكرته على ان جناب فلان له الحق
ان يحول حوايج المناوير من الميل راساً الى المناوير فضلاً من جنابك

دائماً^١

ان تصرح لنا في اى ماده حتى تتامل فيه لان بما هو لكم من الامتياز
كذلك لغيركم والسلام

٢٦

— بسم الله الرحمن الرحيم —

من خليفه بن سلطان الى جناب المحب المود الناصح ادام
اقباله وبعد فوصل كتابك المورد وفهمنا ما ذكرته ولا يمكن بفتح
هذا الباب وانتم كذلك لا ترضون ان تخالفوا ما في القوايد وانزلوا
بما في المنيفشت وحالا نرخص الحوايج الوارده لجناب متى تنزلوها
الى بيت القرضه من غير تاخير والسلام

٢٧

الى جناب ف

وبعد فمن طرف مكان المقبره فحن جعلنا ذلك المكان لكافه
النصارى الذى¹ فى زنجبار فان اردتم تقسموه بانفسكم او يكون مشاعاً
بينكم وقد عرفنا قنصل الانجليز مثل ما عرفناك والسلام
وعن المكان الذى لدفن الاموات فاعلم ايها المحب كما عرفناك اننا جعلناه
لكافة الاروبيين فان اردتم تقسموه وتجعلونه مشاعاً بنظركم

¹ sic.

— بمنه تعالى —

الى جناب

وبعد فاعلم جنابك انه كل ما كان يستعمل لاجل السفن الالمانيه
خاصه فهو معفاى من العشور واما الذى يصل الى البوسطه لا وادم
المناوير واوادم القنصلايه فلا اتضح لنا فى المكاتبه نرجوك تعرفنا فى
اى ماده والسلام

﴿ الفصل الثانى ﴾

٢٩

— بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ —

الى سيدنا ووليّنا^١ السلطان الهمام خليفه بن سعيد بن سلطان بن
الامام ازادك الله سيدنا عزاً وجلالا وخولك نعمة وافضالا
لا زلت مولانا مائلا منصورا ان شا الله وبعد مولانا فالمملوك
طالباً من على جنابك وثم فيض بحر جودك واحسانك اريد شى
من اشغال السركار زيادة فى شغلى هذا لان شغلى هذا قليل اكتب ما
بين الناس فى حد معلوم فى اليوم ساعة واحدة من ثلاث ساعات الى
الاربع وبعد ذلك اقمده نهارى حيران فارغ بلا شغل فنظرة^٢ فى
نفسى الان ذلك لا يمكن انا اكل فريضة من السركار ولا اخدم شى
فتفضل مولانا شى من المذكور لاني خادمك ومحتاج لخدمة السركار

^١ sic.فنظرت^٢

فتفضل ثم تفضل على بما تجود به على الحقير فالمملوك منتظراً^١ فيه منك
 الامر وانا مترقباً للامارة متاهباً^١ للخدمة مع الاشارة والسلام من
 خادمك المملوك فلان بن فلان بن فلان الخروصى بيده

س ١٣٠٥
 ٩ شوال

٣٠

وبعد اعرفك من طرف البيت الذى اقتعده فلان وترك ذلك^١
 المراه فيه وبعد ذلك اراد بيته وشكى بالمراه^٢ مع القاضى وحكم عليها
 القاضى بالخروج^٣ من ذلك البيت فمنعتها انت عن الخروج فكيف
 منعتها عن الخروج والبيت اقتعده فلان من عند الهنـدى بخط القاضى
 اليوم المراد منك ان تقول للمرأة تخرج من البيت على كل حال والا
 لنعرف انك منعتها من الخروج والنـعرض^٤ الجـنـاب^٥ السيد وانت
 بنظرى وليسـل الهنـدى من الذى اقتعد منك هذا البيت فلان ام
 فلان اذا قال فلان فانت لا لك حاجه تعرض فى شى لا يخصك
 وزيد الجواب منك على كل حال هذا والسلام

^١ sic.

^٢ بالمراه

^٣ بالخروج

^٤ ولنـعرض

^٥ جناب

— باسمك يا كريم —

الى من حنت اخداقه وطابت اوقاته ودامت لنا حسناته
وصفاته اعنى به الصاحب العزيز دام اقباله امين وبعد اعرض لجنابك
الكريم باني ستكرت^١ بيت عند فلان الهندي الشهر خمسة قروش
ونصف وكتبت له ورقه بخط قاضي^٢ وقد سكنوا فيه احد من الناس
والان اردت بيتي وقلت لهم اريد بيتي فابوا عن ذلك وشكيتهم عند
القاضي وحكم عليهم بالخروج من البيت وبعد ذلك الناس ساروا
عند فلان بن فلان وكلموه عن هذه الحجة وقال لهم لا تخرجوا من
البيت حتى اذا طرش لكم القاضي او غيره لا تسيروا عنده واحمد
يتالذب^٣ عن ذلك وهم وصلوا عند القاضي بانفسهم وكلوه بما قال
لهم فلان والقاضي نشده فلان وقال له نعم امرتهم بذلك والان
فضلا من احسانك اريدك تكلم جناب فلان في ذلك وانا صاحبهم
ومحتمى بهم لتعلم ذلك والسلام

من الحقير الى مولاه احمد بن فلان الرمحي بيده ١٣٠٦ في ١٤ صفر

يتلذب^٣ القاضي^٢ sic.^١

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى حضرة على جناب مولانا السلطان الهمام خليفه بن سعيد بن
سلطان بن الامام

ازادك الله مولانا عزاً وجلالا وخولك نعمة وافضالا لا زلت
مولانا مائلا منصوياً ان شا الله وبعد مولانا الير التي بقربنا اصابها
طباح وهي سبيلاً الكافة^٢ المسلمين ونحن خدامك فقراء^١ حتى ان نجعل
لها همه بخدمتها فلان^٣ فضلا منك ومن فيض بحر جودك ان تسعدنا
بتصفيدها وانت الماجور وخدامك طالبون منك المذكور ادام الله لنا
بركة وجودك السنيه دايماً لنا ذخراً وملجاء ان شا الله والسلام عليك
ورحمة الله وبركاته من خدامك الفقراء مماليكك وكافة خدامك
الساكنون بتلك الحلة

س ١٣٠٦ هـ
١٠ شعبان

^١ sic.

^٢ لكافة

^٣ فالان

٣٣

الى المحب الاكرم المود العزيز الحواجه المكرم المعروف عندنا
 حرسه الله تعالى وبعد فضلا منك ومن فيض جودك علينا نريد من على
 جنابك رخصة سبع ايام اريد أوصل الشانه وبعد انقضاء تلك المده
 المذكوره لجنابتك لاشعر بالرجوع الى حضرتك السعيدة فان تفضلت
 بالرخصه فتفضل برد الجواب بلا تكليف وانت المنتظر والسلام من
 الفقير لله تعالى
 فلان بن فلان بيده $\frac{١٣٠٢}{١٢ ج ٢}$

٣٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب سيدنا ومولانا وذخرنا ومن له الفضل علينا مولانا
 الهمام اعزه الله تعالى ونصره امين سلام عليك ورحمة الله وبركاته
 المملوك كد^١ لله الحمد بخير لا زلت في حال الخير وبعد بلغنا بوفاه السيد
 برغش وانعم الله عليك وصرت مكانه نسال الله تعالى لك بالغز والنصر^٢

^١ d. h. كذلك

^٢ im Original zweimal geschrieben.

والبقا ولما بلغنا هذا الحال لزم علينا ان نطرش خدامك لمواجهة جنابك
 للتعزية والتهنيه فهم واصلين اليك فلان بن فلان خادم السركار وخدامك
 فلان ويدهم علاقة عاج فضلا منك بقبولها منهم وتفضل علينا بيش
 اسود وفرار^١ نسواني واربعة جواز نطل وكتاده وسكين وانا مملوكك
 في الطاعة وكل اماره فمك الاشاره هذا من خدامك يسلم عليك
 خويدمك ...

فراش^١ statt des sinnlosen وفرار dürfte vielleicht zu lesen sein
 «für meine Weiber» نسواني

﴿ الفصل الثالث ﴾

٣٥

— بمنه تعالى —

اقرا فلان وفلان ابناء سعيد المريمي يمين انهما قد باعا شامبتهما
 لاحمد بن فازي المريمي بجميع حدودها التي هي مجاورة شامة فلان
 من الكوس ومن الازيب شامة احمد باربعه عشر قرشا صرف البلد
 بيما قطعا وقد قبضوا منه الثمن اقراراً منه له بذلك بتاريخ يوم ٢٣
 من شهر الحج سنة ١٢٩٦هـ وكتبه ناصر بن راشد بن سيف السبتى بيده
 شهدت عليهما بذلك كتبه الحقير لله تعالى ناصر بن سليمان بن راشد
 المكي بده تاريخ ما تقدم

اقررت انا ف انا بايعت شانبق^١ من جزيرة زنجبار وما استمل
عليها من ارض واشجار وبجدها وحدودها المجاورة شامبه ف قبله
وسهلا وشانبه ف مطلقا والبحر مغيا بعشره الف^٢ قرش صرف البلد
وقد قبضة^٣ منه الثمن بيع القطع والاصل اقراراً منى له بذلك ناربح...

ليعلم الواقف على هذا وانا الفقير لله فلان بن فلان بانى قد
قعدة^٤ بيتى الكاين فى موضع كذا المجاور بيت المسجد على فلان
حول سنه بستمائه ربيه والف ربيه تسليم وبعد الحول^٥ سنه فانا المختار
بذلك ولا له تعين شىء من البنيان الا بامرى ورضائى اقراراً منى
بذلك بتاريخ يوم ٥ من شهر رجب سنه ١٣٠٦هـ

^١ wohl nur Schreibfehler für شانبه

^٢ الاف ^٣ قبضت

^٤ قعدت ^٥ sic.

٣٨

بموجب هذا اقر الواضع اسمه به ادناه الشيخ فلان انه قد قعد
بيته الكاين في محل كذا المجاور كذا الى فلان المدة^١ سنة زمانا واحده
من التاريخ باعتبار ٣٠٠ ريال كل حول سنه تحرير ذلك الكتاب في ...

٣٩

— بمنه تعالى —

اقر عندي ان عليه في ذمته للشيخ ف ثلاثة الاف فرش واربعمايه
قرش فضه واربعة قروش حالات واجبات وارهنه بهذا الدين اثنين
وخمسين من خدام وهم^٢ مرهونون عنده بهذا الحق رهنا مقبوضا
وارهنه ايضا شوانب مبرورى الشامبه التى اشتراها من فلان بن
فلان المجاوره شوانب اولاد فلان القبله والمطلع والتى اشتراها من
فلان المجاوره جهة المغيب شانبه اولاد فلان التى فى ناحية ملمان وشامبه
خادمه فلان المجاورة جهة القبله والشامبه التى كانت لفلان فاستراه^٣
وخمس شوانب متصله فى مكان واحد وخدامه فلانين الذى^٣ يكلمون

^١ لمدة

^٢ zwischen هم und مرهونون im Original eine Lücke.

^٣ sic.

في مكان القلاني جعل لهم مسكن وارهنه^١ بهذا الحق جميع الخدام
والجوار وشوانب^٢ المذكورات في هذا الخط مرهون رهناً مقبوضاً
اقراراً منه له بذلك صحيحاً ثابتاً شرعياً وشهد بذلك فلان بن فلان
وفلان بن فلان والله خير الشاهدين تاريخ ٣٠ ج الاول سنة ١٣٠٣هـ
كتبه الفقير فلان بن فلان يده

٤٠

— بسم الله الرحمن الرحيم ه —

الى جناب الشيخ المحب الاحشم الاكرم الاخ العزيز الشيخ
طاهر بن سالم الغافري سلمه الله تعالى سلام عليك ورحمة الله وبركاته
وبعد لا زلت في نعمة وعافيه اما بعد اعرفك هناك في خادمك اسمه
جاها ومسكنه كواله المراد منك تطرش له وتامرّه يصل الينا حالا ولا
يتاخر الاحد باع هنا خدام وطلع عليهم الدعوى فتريد يصل ويصفهم^٣

^١ zwischen و ارهنه im Original eine Lücke.

^٢ sic.

^٣ يصفهم

للمشتريين ولا يمكن الا وصوله الله الله فيما عرفناك لا تغفل وذلك
من الفقير اخيك حمد بن زاهر بن سالم الاسماعيلي بيده

س ١٣٠٤هـ
٩ الحج

٤١

— بئنه تعالى —

اقر فلان بن فلان المري ان عليه لفلان ولد فلان المري نصف
قرش وستة قروش صرف البلد الى مدة مضى شهر زمانا من يومنا
هذا اقرارا منه له بذلك بتاريخ يوم ١٤ شهر محرم ١٢٩٩هـ وكتبه
الفقير فلان مصحح الصوافي بيده

وشهد بذلك فلان بن فلان اللمكي

٤٢

— بسم الله الرحمن الرحيم —

اشهدنا فلان بن فندكاي ان عليه لفلان بن فلان المزكواني ربع
قرش وثمانية قروش وعشرين قرشاً صرف زنجبار مؤجلات عليه له

الى مضي اربعة اشهر زماناً مذ يومنا هذا اقراراً منه له بذلك بتاريخ
 حادى فى شوال سنه ١٣٠٣ وصح على ذلك^١ الشهاده فلان بن فلان
 اليماني وفلان بن فلان بن فلان العمودى وكفى بالله شهيداً كتبه
 بامرہ وشهد بذلك الحقير الفقير لله تعالى فلان بن سطنبول بن فلان
 السعدى بيده .

٤٣

— بسم الله الرحمن الرحيم —

اقر فلان بن فلان البلوشى انه قبض من فلان بن فلان بن فلان
 الخروصى سبعة قروش ونصف ماله عليه وان ظهرت ورقه لفلان بن
 فلان هذا على فلان بن فلان هذا مضمونها هذا تاريخها قبل اليوم
 فهى باطله لا عمل عليها اقراراً منه له بذلك بتاريخ يوم ١٩ شعبان
 ١٣٠٤^٢ كتبه وشهد به الفقير لله تعالى فلان بن فلان بن فلان
 الامبو^٢ سعيدي بيده

^١ sic.

^٢ d. i. الالبو سعيدي

٤٤

— بئنه تعالى —

قد قبض فلان بن فلان مائة قرش فزه صرف البلد حقه من فلان
بن فلان القلاني ولا بقت له حجة ولا دعوى اقراراً منه له بذلك
بتاريخ يوم ٣ رجب من شهر ١٣٠٦هـ وكتبه الفقير لله تعالى فلان
بن فلان بيده

٤٥

— بئنه تعالى —

اقر فلان بن فلان انه قد قبض حقه ونصيبه الذي له من الهالك
فلان بن فلان من فلان بن فلان القلاني ولا بقت له حجة ولا دعوى
على ورثاء الهالك فلان المذكور اقراراً منه له بذلك بتاريخ يوم
٣٠ رجب من شهر ١٣٠٦هـ وكتبه الفقير لله تعالى فلان بيده

٤٦

— بسم الله الرحمن الرحيم —

اقر فلان بن فلان القلاني انه قد استقبض من فلان بن فلان
القلاني كذلك اريال صرف البلد وان اطلع احد مدعى في هذا الحق

المذكور يكون ضامنا عنه فلان المصدر في هذا الصك اقرارا منه له
بذلك تاريخ اربع القعدة سنة ٣٠٦هـ كتبه فلان بن فلان القلاني بيده

٤٧

— بسمه تعالى —

تحاكما معنا فلان وفلان في مادة كذا وكذا فادعى فلان المذكور
على فلان كذا المذكور انه قبضه اياه وانه عنده شهود في تقيضه اياه
فانكر فلان المذكور ذلك والشهود انهما خصمائه ولم تقبل شهادتهما
في ذلك فواجب الشرع بمعرفتنا ان على فلان المذكور يمينا بالله تعالى
انه لا قبض كذا وانه باقى عنده الى يومنا هذا خلف تلك اليمين
المشروطه وفلان اغرم له ثمن ذلك المذكور ستمائة قرش ولا بقت
بينهما حجة ولا دعوى في تلك المادة المعينه هنا والسلام من فلان بن
فلان بيده شهاده

شهد بذلك فلان بن فلان

شهد بذلك فلان بن فلان خط لقاضى^١ ثابته برغش بن سعيد •

شهد بذلك فلان بن فلان

القاضى^١

٤٨

قد حلقنا فلان بن فلان البلوشى على كتاب الله المنزل وفى نيه
ان لحادمه رزيقى هى له وليس لاحد فيها حق وذلك تاريخ ٩ رجب
من الشهور سنة ١٣٠٦هـ وكتبه الفقير لله فلان بن فلان الحروصى بيده

٤٩

— بسم الله الرحمن الرحيم —

اصل الحق ٦ الاف قرش

اقر فلان بن فلان بن فلان المعرى انه قد اقام فلان بن فلان
بن فلان المعرى وكيلا له فى وفاء فلان بن فلان الهندى الذى عليه
له من الحق وهو ثمانيه وثمانون قرشا وثلاث عشرة مائة قرش
صرف فان حضر هذا الحق ولم يوفه فقد جعله وكيلا له فى ان يدان
له لوفاءه على نظره توكيلا صحيحا ثابتا شرعيا اقرارا منه له بذلك
بتاريخ ٧ القعدة من شهور سنة ١٣٠٤هـ وكتبه الفقير لله فلان بن فلان
الحروصى

— بسم الله الرحمن الرحيم —

اقر فلان بن فلان الفلاني انه قد اقام فلان بن فلان الفلاني
وكيلا له ونايباً عنه في قبض حقه من فلان بن فلان الفلاني وهو
ثمان مائة قرشاً صرف البلد وفي محاكمته عند من شاء الله من حكام
المسلمين او في اقامة اليانة واستيفاء اليمين ان اوجب عليه اليمين اقامه
في ذلك مقامه وانزله منزلته بوكاله صحيحه ثابته شرعيه اقراراً منه له
بذلك تاريخ يوم رابع القعدة من شهر ١٣٠٦ انه كتبه الفقير لله فلان
بن فلان الفلاني بيده

— بسم الله الرحمن الرحيم —

قد اقامت هاشله بنت احمد بن محمد خادمة اليعاربة انها قد
وكلت اخاها عبد الله بن احمد بن محمد خادم اليعاربة في بيع حقها
ونصيبها من المال الذي بينها وبين اخوتها الكاين بفلج العالى من
عمان بمقد هذا المال وحدوده وبما يشتمل عليه من نخيل واشجار
وخراب وعمار وبما يستحقه من الماء المعتاد لسقيه من هذا الفلج

الاولى سنة ١٣٠٦هـ وكتبه عديم بن سليمان بن سعيد الخروصي بيده بمعرفة
 على بن راشد بن حمود خادم الكيوم
 شهدت عليها بذلك كتبه الفقير مسعود بن خليفة العامري بيده

٥٤

— بمنه تعالى —

اوصى فلان بن فلان الفلاني بجميع ما يحتاجه من بعد موته من
 كفن وحنوط وبحاث قبره ينفذ ذلك من ماله بعد موته وان يغسل
 غسل الموتى ويفعل به كما يفعل باموات المسلمين واوصى بثلاثة قروش
 بشراء كفنه وحنوطه وبثلاثة ربيات لمن يبحث قبره وينزله فيه
 وبربتين لغسله غسل الميت وبسبعة قروش يقرى عليه ستة ختمات^١
 قران^٢ العظيم وبثلاثة وتسعين قروش يسوى بهن اكل لمن يحضر عزاءه
 وماتمه وبمائة قرش وسبعين قرشا للمسجد الفلاني من ضمان لزمه
 اياه وبثلاثين قرش لارحامه فلان وفلان وفلان الفلاني من ضمان
 لزمه وبمحبه وعمره وزيارة قبر المصطفى عليه الصلاة والسلام ويسلم

^١ خاتمات

^٢ sic.

له على صاحبيه ابى بكر وعمر وبمائة قرش وسبعين قرش اجرة من
يحج ويزور عنه قبر النبي صلى الله عليه وسلم ينفذ ذلك من ماله بعد
موته وقد جعل ذلك اوصيائه فلان وفلان كل يقوم مقام الثانى وقد
جعل لهم جرة^١ لانفاذ تلك الوصايا سبعين قرش ينفذ ذلك من ماله
بعد موته اقراراً منه بذلك فمن بدله من بعد ما سمعه اثمه على الذين
يبدلونه ان الله سميع عليم^٢

باريح

من سهو د

^١ اجرة

^٢ cf. Kōrân 2, 177.

﴿ الفصل الرابع ﴾

٥٥

الى جناب المحب الاجل الاكرم فلان بن فلان دام محروساً

السلام على من اتبع الهدى صدره^١ الاحرف من بندر براوه وكل علم فيه خير وبعد الذى نعرفكم قد سبق اليكم جملة تعاريف وعرفنا بجميع الحال ونرجوا^٢ وصول الجميع اليكم ونعرفكم ايضا باتنا اخذنا من عبد الله بن سعيد البعوضه ثمانماية وخمسين ^{ربال} ٨٥٠ شامى وحولناه عليكم ويده ورقة الحواله باسم محمد الحاج الشحرى فاذا وصلكم ذلك فاعطوه حقه بموجب ما فيه ومن طرف وصول المركب لم نزل تترجى الى لان^٣ ما وصل ونرجوا^٢ وصوله عن قريب ومن طرف الحشب معدوم فى البنادر والحمول عندنا شته قدر الف وخمسماية

صدرت^١نرجو^٢الان^٣

قفاه والجلود قدر الف وخسماية جلد ونرجوا^١ حصول العبره يكون
لديكم معلوم هذا ما نعرفكم به والسلام بتاريخ ١٢ جماد الاول
س١٣٠٤هـ

٥٦

الى جناب المحب الاعز الاجل الاكرم فلان بن فلان القلاني
دام محروساً

صدره^٢ الاحرف من بندر براوه وكل علم فيه خير ومحبكم بخير
وعافيه وبعد الذى نعرفكم الواصل اليكم صنوق الشريف فلان
بن الشريف فلان المسما الشرفان والقايم فيه التوخذ سيد سعيد
بن السيد ناصر فقد طلعا فيها شنه $\frac{\text{قفاه}}{٣٠٩}$ عن $\frac{\text{فراسله}}{١١٦٨}$ وجلود بقر
 $\frac{\text{كورجه}}{٥٣}$ عن $\frac{\text{فراسله}}{٣٩٦}$ و $\frac{\text{رطل}}{٧}$ ونوله الشنه فى حساب عشرة فراسله
بريال والجلود فى حساب $\frac{\text{كورجه ربال}^3}{١٣}$ وعلامة المال الجميع x هذا
واعلم ان هذه الشنه الف $\frac{\text{فراسله}}{١٠٠٠}$ من شنه المروت مشتراها فى سعر

^١ نرجو

^٢ sic.

^٣ es fehlt die Zahl.

الفراسله $\frac{\text{ريال وربع}}{١-}$ والباقي $\frac{\text{فراسله}}{١٦٨-}$ شته صافي حق براوه مشتراها
في سعر الفراسله ريال ونصف واما الجلود فمشتراها في سعر الفراسله
١=

$\frac{\text{ريال}}{٣-}$ اربعة قاصر ربع فعند وصوله اليكم استقبضوا منه المال وعطوه^١
نوله بموجب حسابه والواصل اليكم السيد سعيد بن السيد ناصر
وبيده ورقة حواله في الف وخمسمائة ربيه فعند وصوله اليكم
بالورقه المذكوره فاعطوه بموجب ما فيه وايضا الواصل اليكم احمد
بن محمد الحاج وبيده ورقة حواله في ستمائة وخمسين ريال فذه رباني
٦٥٠

فعند وصوله اليكم بالورقه المذكوره فاعطوه بموجب ما فيه وقد
حولنا عليكم اولا وثانياً وهذه الثالث^٢ والجميع لاحمد الحاج يكون
لديكم علم وبتاريخ الكتاب بقي عندنا فلوس الناس قدر ثلاثة الف^٣
ريال وتترجى في المركب فعند وصوله ارسلوا فيه الدراهم وانا انتظر
وصول المركب لنسافر فيه الى طرفكم هذا ما نعرفك به والسلام
من محبكم فلان بن فلان القلاني في براوه بتاريخ ٤ جماد الاخر
س١٣٠٤هـ

^١ واعطوه

^٢ sic.

^٣ الاف

وهذه الجلود $\frac{\text{كورجه}}{٥٣}$ وجلد من ذلك $\frac{\text{كورجه}}{٢٨} \frac{\text{وجلد}}{٤}$ عن $\frac{\text{فراسله}}{٢١١/٤}$ من
جلود الاول الذى^١ حاسبنا الفرنجى فيه والباقي $\frac{\text{كورجه}}{٢٤} \frac{\text{وجلد}}{١٧}$ عن
 $\frac{\text{فراسله}}{١٨٠} \frac{\text{ورطل}}{٣٠}$ من مشتري الان فى سعر الفراسله $\frac{\text{ريال}}{٣}$ اعلموا بذلك
والسلام

٥٧

الى جناب المحب الاعز الاكرم الخاوند فلان بن فلان بزنجبار
دام محروساً

محبتك بخير وعافيه صدره^١ الاحرف من بندر براوه وكل علم فيه
خير وسرور ومن هذه الاطراف ما حدث علم يجب رفعه اليكم سوى
المسره وبعد نعرفك بوصولنا براوه سالمين من غير تعب ولا مشقه
ونعرفك ان اصحابنا الذى^١ ساروا الى ممباسه وصلوا اليها^٢ وقد اخذوا
من عند وكيل تاج باى البهرى فى ممباسه طعام قيمة ستمائة ريال فضه

^١ sic.

^٢ وصلوا اليها

فاذا وصلكم تاج باى المذكور حاسبو^١ بهذا وغنده ورقة حواله من اصحابنا الذين كانوا فى ممباسه وذلك فى مائة قرش فخذ منه تلك الورقه واعلم ان هذه الدراهم بعد قص حسابى الذى بقى عندكم ربال ٤٧٧ يبقى لكم مائة و٢٣ ربال فاكتبوا علينا فى حسابكم $\frac{\text{ربال}}{١٢٣}$ ونعرفك انه عند وصولنا براوه وجدنا سعر الجلود الفراسله ربال ثلاثه وربع وثمان والشنه فراسله ربال وثمان حق الحطب اشترى بذلك وكيل بيت اسفلى فانتظرنا اياماً فلم يزل كذلك فجعلنا نشترى مثله الى الان ما نقص عن تلك السعر الجلود والشنه وبتاريخ الكتاب معى جلود فى البيت مائتين كورجه والشنه معى فى البيت قدر اربعة الاف فراسله والفلوس الذى كان معى خلصت واخذت فوق ذلك من عند الناس قدر الفين ريال لان البضايح موجود^٢ واعلم ان تصفيه الشنه استوى مشقه لعدم الخدام وما يرغبون فيه والشنه الذى نشترى هذه السنه زينه^٣ موافق واخبار مقدشوه ذكر الشريف حبيب ان الشنه معدوم والذى يوجد خطبه زايد على العاده وسعره الفراسله ربال وثمان يشترى وكيل اسفلى

حاسبه^١ موجوده^٢

sonst stets msc. شنه^٣

ويصنفى الماية بخمسين فالشريف حبيب ترك في الشنه فلان يشتري^١ جلود
 في سعرالفراسله ثلاثه وربع وثمان هكذا عرفنا به فالمرجوا^٢ منكم اذا
 وجدتم عبرة قاصد^٣ الينا فطلعوا لنا فلوس قدر عشرة الف^٤ ريال فضه
 شامى ومريكان قدر مائة ربط بادروا بارساله جميعا ان كان في مركب
 السيد او في خشبة في الذى يقدم الينا لان الشنه والجلود كثير في
 هذه السنه^٥ لان في البلاد قحط شديد الطعام جزلة اثني عشرة ريال
 معدوم والرز جونه عشرة ريال لاجل ذلك زادت الخدمه في الناس
 فارسلوا طعام مهندي قدر الف جونه فان كان ما عندهم في زنجبار
 فاشتر^٦ من عند تاج باى وبعرف^٧ وكيه من ممباسه يرسل الينا لا
 تغفلوا بذلك وكذلك اشتر^٦ لنا خمسين جونه رز ابيض وارسل مع
 البادره لان الخلق في غاية التعب فتريد ان نفعهم بهذا هذا ما نعرفك
 به والسلام بتاريخ ١٢ شوال ١٣٠٤هـ من محكم السيد خلفان بن
 ناصر بيراوه

^١ فالان يشتري ^٢ فالمرجوا

^٣ sic. ^٤ الاف

^٥ Original الشنه ^٦ استروا

^٧ wohl = معرفة

ونعرفك ان هذه السنه ما عندى سم حق الجلود واتم عالمين بذلك
ولا يمكن الجلود بغير سم فلا تهونوا فى ارساله مع اول قادم قدر
اربعة فياف او اكثر والحذر عن التهوين والسلام

٥٨

— جناب المحب الاجل الاكرم فلان الفلانى دام محروساً —
صدره^١ الاحرف من بندر براوه وكل علم فيه خير وكتابك
وصل وفهم مجبك ما ذكرت وبعد نعرفك من طرف مشترى السنه
لم نزل فى جهد طلب الزين بقدر ما نطبق عليه والتوفيق من الله
ونعرفك ايضا ان الحشب منقطعه فى هذه الايام ومعنا شته كثير وكل
يوم الى الزيادة والان آخر موسم فالمراد منك ان تعرفونى اذا لم
يحصل الحشب نحمل فى المركب او تترك فى البيت فالامر اليكم
ونرجو الجواب فى ذلك عمدة وربما يكون^٢ امطار فى آخر موسم
فاتم خيرون بجميع الاحوال وقد وصل المركب اكولا فى براوه
ونزل الفين ريال لبيت اسفلى ولا حرك شى من الاسعار حتى نعرفكم

^١ sic.^٢ تكون

به فالشنة في ريال وثمان بدأ يأخذ والله يعلم عاقبته ومن طرف الجلود
 ما اخذنا شئ قط الحيث مرادكم ثلاثة ريال ورجال تاريا ورجال
 روبس ياخذون في سعر ثلاثة وربيع وزياده ونحن تركنا واما الشنة
 فعندنا في البيت والان القين فراسله ٢٠٠٠ ولا حصلنا خشبة تحمله
 ونحن في طلبه^١ هذا ما نعرفك والسلام من محبك فلان بن فلان
 براوه حرر ٣ جماد الاول سنة ١٣٠٥هـ

والشنة كثير كل يوم يدخل^٢ علينا مائة فراسله ١٠٠ فان وجد
 عندهم دراهم شامى فارسلوا لنا قدر القين ريال واما الربابى لا ترسلوا
 شياء ابدا لان هذا الوقت ما ينفق والسلام

٥٩

طالع من بندر براوه الى بندر زنجبار في البغلة المسما^٣ فتح الخير
 التوخذ على بن محمود سومالى بن عجم باسم السيد محمد بن السيد احمد
 وكيل عبد الله حوالة عبد الله وذلك $\frac{\text{شنة قفاعة}}{٣٩١}$ عن $\frac{\text{فراسله}}{١١٩٦}$ ونوله في
 حساب اثني عشرة فراسله بريال وعلامته A هذا يوصل المال بندر

المسماة^٣ sic.^٢ طلبها^١

زنجبار على يد صاحبه وياخذ نوله وقد تحرر بهذا نسخين أصلي ونقلي
إذا حصل الواحد بطل الثاني بتاريخ ١٤ جماد الآخر سنة ١٣٠٥هـ
صحيح نوخذة على محمود يوسف

٦٠

لجناب فلان بن فلان

وبعد الذى نعرفك واصل^١ اليك خشبة شريف اماكيوه ولنا
الشنه $\frac{٣٣٤٨}{٢٦}$ عن $\frac{فراسله}{٩٣}$ طلع لنا شريف حبيب بن شريف
احمد فى مقدشوه باسمى عند وصوله إقبض منه وسلم له نوله $\frac{ريال}{٦}$
 $\frac{ودوكة}{٦٢}$ وذاك الشنه حقنا الذى عند شريف اماكيوه ومرادى نزيد
الشنه ولاكن الحشب ساحن^١ ولا قدرنا ننزل^٢ واسعار البلد كل يوم
زايد^١ على ما امرتنا ناخذ الجلود فراسله $\frac{ريال}{٣}$ والناس يشترون فى سعر
الفراسله $\frac{ريال}{٣٤}$ والشنه فراسله $\frac{ريال}{١٦}$ والشنه مروتى فراسله $\frac{ريال}{١٤٦}$ الى

^١ sic.

^٢ d. i. ننزله

$\frac{\text{ربال}}{١٤}$ ومهني الجزله $\frac{\text{ربال}}{٢٩}$ والمريكان ربط $\frac{\text{ربال}}{٥٥}$ والمردوف جوره
 $\frac{\text{ربال}}{٣٤}$ وبقاق^١ الاخبار والاسعار حسبما يصلكم كفايه والنهايه والسلام
 من الحقير لله محمود بن عمر مده بتاريخ ١٥ في جماد الاخر سنة ١٣٥٥^{١٣٥٥}هـ
 اما الشنه مازين فيطلبه^٢ ازين اما وجوده قليل هذا بما نعرفكم والسلام
 لما كان يوم السبت ١١ في شهرنا هذا قتل واحد من العسكر
 حال ما قتل العسكر الوالى كاتب البيال بوصول اليه ووصلوا شيوة
 بيال حالا وصالحوا واما البلاد في هذا التاريخ امان يدخلون
 ويخرجون والله اعلم كيف يكون الامر

٦١

لجناب المحب الاجل الاكرم فلان بن فلان الفلاني دام محروساً
 صدره الاحرف من بندر براوه وكل علم فيه^٣ وبعد الذى نعرفك
 الواصل اليك عمر بن سالم بن سعيد ومعه ورقة حواله في الف ومائتين

---

^١ باقى

^٢ فنطلبه

^٣ fehlt خير

قرش فعند وصوله اليكم فاعطوه حقه موجب^١ ما في الحواله وكذلك
الواصل اليكم عمر بن حاج^٢ بانه البراوى ومعه ورقة حواله في مايه
وثمانيه وسبعين قرش فعند وصوله اليكم فاعطوه حقه بموجب الحواله
واعلم قد توقفنا من الحمول في الحشب لضيق الوقت وخوف الامطار
والشنه الذى معنا فى البيت قدر الف فراسله والذى نشتره الله يعلم
كم يكون فان شتم وصول الشنه الى زنجبار فنولوا المركب نحمل فيه
وان امرتم بتركه فى البيت فنظركم ووصولى اليكم يكون فى المركب
ولا ترسل شى دراهم فى المركب فالذى معنا كاف والسلام من محبكم
فلان بن فلان القلانى حرر ٢٨ جماد الاخر سنة ١٣٠٥هـ

٦٢

— الجنب المحب الاكرم فلان القلانى بيندر زنجبار —
محبك بخير وعافيه صدره الاحرف من براوه وكل علم فيه خير
وبعد الذى نعرفك الواصل اليك بغلة مولانا خليفه بن سعيد المسمى

^١ بموجب

^٢ الحاج

الفرس صحبة النوخذ مبارك بن جمعه بن سعيد المرزوق فقد حملنا فيه
 شنه قفاعة ٥٠٠ عن فراسله ١٤٩٣ منها قفاعة ٤٦ شنه صافى عن
 فراسله ١٦٧- والباقي شنه الغافى والجميع من الشنه المخلف وعلامته X
 وعلى الصافى زياده X والنول فى حساب اثنى عشرة فراسله بريال
 فاعطوه بموجب ما يطلع حسابه وقد وصل عندنا شنه حق مروتى مقد^١
 خمسة آلاف فراسله واشترينا الجميع فى سعر الفراسله ريال قاصر ربع
 يكون لديك علم واذا قصد المركب الى طرفنا فارسلوا لنا فلوس شامى
 قدر خمسة الف^٢ ريال لان الشنه حق مروتى كثير يصل الى براوه
 لاجل اهل براوه كثير فى مروتى ومن طرف الربابى صرفنا الماية
 اربعة قروش لان اهل الشنه ما يقبلون الربابى ونحن ما عندنا شامى
 صرفنا الربابى على الماية اربعة قروش وعطينا^٣ كل حقه والان لا
 ترسلوا ربابى اجتهدوا على الشامى لان عندنا استوى الصرافه ستة
 ريال يكون لديكم علم والسلام محبك السيد فلان بن فلان وكيل
 فلان وشركاه فى براوه حرر ٦م ربيع الاول ١٣٠٦هـ

^١ مقدار

^٢ الاف

^٣ sic.

— الجنب المحب الناصح فلان القلاني في بندر زنجبار —

محبك بخير وعافيه صدره^١ الاحرف من براوه وكل علم فيه
خير وبعد نعرفك الواصل اليك الصنيوق المسمى الشامي تعلق
فلان بن فلان الناخذ محفوظ الخامري فقد حملنا فيها^١ ربعماية^٢
قفاعه شنه عن فراسله عـ١٣٠١ ونوله في حساب ١٣ فراسله
٤٠٠

بريال فاستقبضوا منه ذلك وعطوه^١ نوله بحسابه وهذه الشنه الجميع
من المخلف يكون لديكم^٣ وقد حملنا سابقاً في بغلة السيد مولانا
خليفه خمسمائة قفاعه نرجو وصوله اليكم وعرفناكم في تلك الخط
اننا اشترينا شنه حق مروتى في سعر الفراسله ريال قاصر ربع
مقدر^١ خمسة الف^١ فراسله والربابى الذى^١ كان معنا صرفنا في حساب
المائة اربعة قروش لما طالبونى اهل الشنه في دراهم يكون لديكم

^١ sic.

^٢ statt فيه اربعماية .

^٣ علم fehlt

علم وعرفناكم ان ترسلوا لنا دراهم ويكون شامى لان الربابى ما
يخرج ابدآ واللّه اللّه فى ارسال الدراهم لا تغفلوا عنه ولو كان
الفين ريال هذا ما نعرفكم والسلام من محبكم فلان بن فلان
الفلانى فى براوه بتاريخ ثانى ربيع الثانى سنة ١٣٠٦هـ

﴿ الفصل الخامس ﴾

٦٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاخ فلان بن فلان
الهندي سلمه الله تعالى ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله وازكا
تحياته ومرضاته محبك الحقير لله الحمد بخير وسرور من كرم الله عز
وجل الكتاب ارض الموزى¹ الى بندر زنجبار اخبار واعلام من
هذه الجهات ساكنه وما بنا سوى علم الخير وبعد كتابك ضعيف²
ولفظك خفيف الذي عرقهما الاخوه المودين فلان بن فلان وفلان
بن فلان انى رسلتك³ مكاتيب وعرفتك انك⁴ اريد منك بضاعه

---

¹ muss heissen (تصدير) الكتاب من ارض الموزى

² ضعيف   ³ ارسلت لك   ⁴ انى muss heissen

وارسللك عشرة فراسلاة عاج وهن زاهبات فى البيت فذلك ليس
صحيحاً ولا يوجب عليك تغللى فى كل مكاناً واناساً^١ ورجعنا قول
صايب المثل اذا نطق سفيه فلا تجبه الا سكوت والحاجه عوره وهى
بنت الحرام ومره عن ثانيه ومالك عندك والزم مفاتيحك فى يديك
تتعلم ذلك والسلام وذلك من محب^٢ لك الحقير الفقير فلان بن فلان
بن فلان المطافى

فى ٦ شوال ١٣٠٢هـ

٦٥

— بسم الله تعالى —

الى الاخ العزيز الوافى الرضى الناصح احمد بن على البتاوى
سلمه الله تعالى ورعاه ومن كل سؤ ومكروه كفاه بحرمه النبي واله
وصحبه الهداه اما بعد من طرف الحال طيب والحركات ساكنه من
فضل الله وثم وجود مولانا الملك الهمام سيدنا ومولانا خليفة الله^٣
برغش بن مولانا سعيد ابن سلطان ابن الامام ادام الله ملكه وسلطانه

^١ sic.

^٢ المحب لك oder محبك

^٣ diese Titulatur zeigt, welchen Respect Sejid Bargasch bei seinen Arabern genoss.

وأفاضه على العالمين بره وإحسانه فلا تقدر إلا لبعد عنكم جمع الله
 مشهد بكم عن قريب أنه هو السميع مجيب¹ أيضاً ومن طرف
 الأخبار من زنجبار² خير ولاكن وصل خمسة مناوير اليوم بعد
 الصلاة الجمعة هذا³ الملاعين الدشى⁴ ولاكن ما أخبار أخبارهم هذا⁵
 أخبار من زنجبار لا زاد شيء من فضل الله تعالى إلا خير⁶ والسرور
 والواجب لتعرفكم أيضاً أن المكاتب نص الملاقاة والمواجه⁷ وإذا إلا
 تنساني بدعاء الخير ونحن أن شاء الله⁸ وقوته⁹ قريب بنوصل¹⁰ إليكم
 بزيار¹¹ ولا تقطنى تعريف أيضاً سلم لنا¹² بنت عبد الله وبنت سالم

ومن طرف أخبار زنجبار² ¹ المجيب

³ gemeint ist wohl li-hal-melā'in, was لهذه hätte geschrieben werden müssen.

⁴ bezieht sich auf die Ankunft der deutschen Flotte vor Zanzibar am Freitag den 7. August 1885, wodurch der Sultan zur Anerkennung der deutschen Schutzherrschaft über die ersten Landeserwerbungen im Innern veranlasst wurde.

الحير⁶ هذه⁵

أن المكاتبه نصف الملاقاة والمواجه⁷

عن قريب⁹ بعونه⁸ hinter الله ist ausgelassen

¹⁰ diese Vulgärform mit vorgesetztem ب im eigentlichen 'Omânî nicht gebräuchlich.

على بنت¹² بزياره¹¹

جزيل السلام وفوده تيبه وفوده مفتاح ومرجى بن تارى وحيدان
 وجنكى الهندى واحمد صاحبة^١ جنكى بلغ منا السلام الحاصل وبنت
 هجوره بلغ منا السلام وكافة الجماعه كلهم من ذكور واناث كبير
 وصغير واناث ماجور^٢ وكل غرض تبدى^٣ لك الاشاره من محبك
 الذاكر احسانك الرجى^٣ الى مولاه الغفور خميس بن^٤ بيده
 ٢٥ من شهر المبارك الشوال ١٣٠٢هـ

٦٦

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم الاحشم الوالى طاهر بن سعيد
 الغافرى سلمه الله تعالى وعافاه سلام عليك ورحمة الله وبركاته وبعد
 من طرفنا^٥ ساكنه من فضل الله الكريم وبركة وجود ولى النعمة

^١ sic!

^٢ الماجور

^٣ الراجى

^٤ fehlt der Name des Vaters.

^٥ fehlt الحركات

ادام الله دولته امين وبعد بلغنا ان هناك ارض تانجه توفى خادمك
المسمى فوند بن نصيب هو من طرفنا وقد وكلنا الاخ محمد بن
ثويني المراد منك ان تساعد محمد بن ثويني من قبل تركة خادمك
نصيب حتى يستقبض جميع^١ فهذا كله من احسانك كتبه الحقير لله^٢
تعالى سليم بن راشد بن امبارك^٣ الكهلاني

في ٢٠ من رمضان سنة ١٣٠٥هـ

وباقى الكلام على لسان محمد كفايه والسلام

٦٧

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المكرم المحترم العزيز الوالى طاهر بن سعيد
الغافرى سلمه الله تعالى على الدوام السلام عليك ورحمت الله^٤

^١ جميعها oder الجميع، جميعاً

^٢ الله Original

^٣ geschrieben nach der Aussprache für مبارك

^٤ الله Original

وبركاته الفقير بعافيه لا زلت محروس ونحن وصلنا الا^١ فنجاني
 راجعين من زنجبار واجهنا^٢ مولانا المعظم خليفه ابقاه الله امين
 وخيار^٣ هنا طيبه ولا مور^٤ جميله وعن هان رجال العسكرية لا
 وجدناه هنا وواصل اليك^٥ حامل الخط هذا الى^٦ شيه مراعين
 واحد هناك اتفضل^٧ افصلهم بموجب الشرع وكتابك لا تقطعنا^٨
 بك حاجه ام غرض الاشاره وسلام سلم لنا على كافت الرباعه ومن
 هناك كتبه الفقير لله عبد القوى بن عبد الله الشمعوطي
 بتاريخ ٢٥ رمضان ١٣٠٥هـ

٦٨

— بسم الله الرحمن الرحيم —

لشيخنا القاضل وبدرنا الكامل المحب الاكرم الاجل الاجل
 المبجل الاحشم الوفي الارشد الثقة الرضى الاخ العزيز طاهر بن
 سعيد بن احمد الغافرى سلمه الله تعالى وابقاه وارثاه وايده وحماه

^١ الى   ^٢ وواجهنا   ^٣ اخبار

^٤ sic.   ^٥ اليك   ^٦ لالى Original

^٧ nach der Aussprache statt تفضل   ^٨ Original يقطعنا

واكرمه وعافاه ان شا الله سلام عليك كل ما هب^١ الرياح وما
تعاقب المسا والصبح ورحمة الله وبركاته مودك الفقير لله بخير
وعافيه من كرم الله عز وجل ونرجو ان تكون كذلك في اتم الخير
والنعمه واكمل الصحه ومن هذه الاطراف لا زاد علم مما يلزمنا
اليك بيانه سوى الخير ومسرّة قلبك ودوام بقاءك ذخراً مدة الحياه
وكتابك الشريف ولفظك الطيف^٢ الينا قد وصل وقدمه السرور
حصل وبما ذكرته فهمناه فهذا الرجا من عميم احسانك وبعد عزيزي
صح^٣ فته ما بين خواف العسكري وخواف بن خميس وصح
تعوار^٤ فخواف^٥ بن خميس في يده اليمين وجبنا خواف العسكري
من اربع ساعات من الليل^٦ الى عشر ساعات من نهار^٧ والان خواف
بن خميس متحجر لتعلم والجواب عندك وسافر نهار سادس الديوان
ابرهيم قاصد زنجبار شاكياً منك فكن متحذر منه واراد صحبه من
اهل اكابر تانجه فتمنعوا^٨ عن صحبته والمرجو منك ان تعرفنا بما يصير
بينك واياہ عاجلا الاجل^٩ القلوب في وشال كثير واخبار تانجه على

^١ muss heissen هب^٢ اللطيف

خواف^٥ muss heissen تعور^٤ = صح^٣ = صحته

لاجل^٩ فامتنعوا^٨ النهار^٧ الليل^٦

قدالك كثيره والاكن^١ نسال الله ان يكسر شوكة كل معاند وكذلك
وصل مركب الانجليز واسين^٢ وعدل بنادير واهل البلد ضرب لهم
شفه غصباً هذا لتعلم سلم لنا على المشايخ الكرام محمد بن احمد وزيد
بن سالم وعمر بن خويطر ومحمد بن سطمبول ومن لدنا يسلمون
عليك اهلك وخدامك وكافة الرباعه بلا عدد الله عزيرنا لا تغفلنا
عن التعريف هذا والسلام من الحب لك داعي^٣ لك بكل خير الفقير
له شكور احسانك حسين بن راشد بن احمد السناني بيده
والمحبوس الذى من طرف الشريف محمد سلم بما عليه وسالم
غلب ان يفكه لتعلم حرره ٦ شوال ١٣٠٥هـ

٦٩

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ الاجل الرضى الاخ العزيز طاهر بن سعيد
الغافرى سلمه الله تعالى سلام عليك ورحمة الله وبركاته اخوك الحقير
بخير لا زلت كذلك ومن هذه الجهات لا زاد علم الا الخير وبعد
يا عزيزى جرى امر الله فى ارضه وقضاه بوفاة عوض كربوع

الداعي^٣ die Insel Wasini bei Tanga.^٢ ولكن^١

الشاجري وكان سبب ذلك تقع فيه زامل بن سالم العبري ولما ضربه غلق الباب على نفسه والرباعه حاطوا باليت حتى هديناه وخرج والان مقيد ويزعم انه لا متم على قتله وانت عزيزى خبر مولانا قبل وصول فتة اهل تانجه^١ والواصل اليك حمد بن مسلم وبقيت الكلام على لسانه كفايه وكتابك الشريف^٢ وفهمناه والبنادير زهبن^٣ فى تلك اليوم وكان بعدك متاخر هناك عرفنا عن كافة احوالك ويرجع حمد علينا فلحال^٤ او غيره والسلام سلم لنا على كافة الرباعه ومن لدنا يسلمو عليك كافة الرباعه واهلك من محبك الفقير لله مهدى

بن حسن السناني بيده
س ١٣٠٥
جربى ليلة ٢٤ شوال

والخط على عجله كن راضى على صغيرك
يسلم عليك خادمك مقونقو ويقولك طلب^٥ له حبابه خنجر

^١ die Stelle scheint zu beweisen, dass der zwei Monate später ausgebrochene Araberaufstand schon lange vorher geplant war. Oder bezieht sich **فتته** nur auf Unruhen, die in Folge des oben beschriebenen Ereignisses zu erwarten waren? Die folgenden, etwas dunklen Anspielungen scheinen allerdings mehr für die erstere Auffassung zu sprechen.

^٢ hinter الشريف fehlt وصل (قد)

^٣ زهبت = ^٤ فى الحال = ^٥ اطلب

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الوالى طاهر بن سعيد
 الغافرى سلمه الله تعالى سلام عليك ورحمة الله وبركاته محبك بخير
 لا زلت كذلك ومن طرف الحاجة التى ذكرت لترسلها لا زلنا نرقب
 وصولها المرجو ان لا تاخذك الغفلة وانت المتجمل وكل غرض يبدء^١
 لك من طرفنا يقضى والسلام من محبك الفقير لله سليمان بن سيف
 بن حمد لك بامرہ مملوكہ سالم بيده
 ١٣٠٥ هـ
 ٢٩ شوال

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى حاب السخ المحب الاكرم الامجد الارسد الاحسم المود
 الناصح الاخ العزيز طاهر بن سعيد الغافرى سلمه الله وابقاه ان
 شاء الله سلام عليك ورحمت الله وبركاته وازكا تحياته ومن هذه
 الجهات ساكنه الحركات من فضل الله تعالى ثم بوجود الملك المطاع

^١ يبدو

ادام الله لنا مجده لم يزد عندنا علم محبك رفعه^١ اليك الا علوم الخير
 وعدم ضده والذي نعرفك عنه تفضل من عميم احسانك اذا نزل
 راس الود كوان تلزمه في دعوت خادمين وان اراد لوصول^٢ لتايج
 ارسله في صحبت احد من العسكر الله الله وكذلك ان ترسل^٣ كوبو
 بن زيد تفضل بلحال او يرسل يوسف وليده الاجل^٤ الاصحاب
 قد خرخو^٥ في يوم ١٢ وباقيتهم في يوم ١٤ التعلّم^٦ ذلك وان كان ما
 عزم علاسفر^٧ يرجع غوازيانا الاجل^٤ ما صار شرط بيني وبينه ان
 يسافر^٨ من غير في سفرى هذا وان كان متاخر عن هذا سفر^٨ يرجع
 الذى اخذه منا التعلّم^٦ ذلك الله الله ودم سالم والسلام من اخيك
 ومحبك لودود^٩ محمد بن احمد المقولى بيده سلم لنا على كافت
 الاصحاب ومن لدنا يسلمون عليك لولد^٥ سالم لمعلم^٥ سالم الاخوه
 بغير تخصيص جرا في يوم ١٤ الحج سنة ١٣٠٥

الوصول^٢ يرفعه^١

سافر resp. ارسلت grober Fehler für

لتعلّم^٦ sic.^٥ لاجل^٤

على السفر geschrieben nach der Aussprache statt^٧

الودود^٩ هذا السفر desgl. statt^٨

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب شيخنا وذخرنا الاكرم المكرم الاحشم العارف الذكى
الثقه الورع الرضى الاخ فلان بن فلان بن ابى فلان الحروصى سلمه
الله تعالى وابقاه وحرسه ورعاه ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله
وبركاته وجزيل الطافه وهباته محبك ولله الحمد بخير من فضل الله لا
زلت فى احسن حال وارخى ابال اعلام هذه الجهات حال تاريخ الكتاب
ساكنه لا زاد ما يجب نقله لجنابك المكرم سوى الخير اماط الله عنك
البوس والضيير وكتابك الشريف وصل وفهم محبك معناه وسرنا منك
ذلك غير قليل وحالك حالٌ جميل وقدرك جليل ولا من جنابك تقصير
ولا تقطعنا العرف عن حالك الشريف مهما لك غرض الاشاره
والسلام وذلك من محبك فلان بن فلان بن فلان

فى يوم ٢ صفر سنة ١٣٠٦هـ

— بسم الله الرحمن الرحيم هـ —

الى جناب شيخنا وذخرنا الاجل الاكرم المكرم الاحشم
العارف الذكى الثقة الورع الرضى الوالد العزيز فلان بن فلان بن ابي
فلان الحروصى سلمه الله تعالى وابقاه وكرمه وهداه ان شاء الله
سلاماً عليك ورحمة الله وبركاته وازكا واشرف تحياته محبك الحامد
الله على كل حال يشكره على جزيل النوال لابرحت فى نهاية الصحة
وكمال الاستقلال اعلام هذه الجهات تصريحها بالسنة القادمين اليكم
كفايه ولما تمها القاصد لذلك الجناب العالى اوجب علينا رد السلام
عليك والسؤال عن حالك احال الله عنك ما تكرهه ان شاء الله
والمرجو منك ان لا تقطعنا كتابك ولا تشريف خطابك مع كل
غرض سدو لجنابك من طرفنا الاشاره ودم سالما والسلام وذلك
من محبك الفقير لله فلان بن فلان بن فلان

تحريره فى ضحى يوم ١٤ صفر ١٣٠٦هـ

٧٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب الاكرم الوالد الثقة فلان بن فلان بن فلان
الرقادى سلمه الله تعالى ان شا الله سلام عليك ورحمة الله وبركاته
ولذلك بخير لا زلت بدوام السرور ان شا الله وبعد ذكر لى بوان
لونه كبير بندر السلام وتعلقاتها من طرف سيفك انه يريد اذ كان
تريد يبعه فثمنه وارسله الينا او تصل به بنفسك واما هو^١ فيقول
يريد ٤٤ اربعة واربعين ربيه هذا والجواب مطلوب ودم سالماً
والسلام يرده عليك بوان لونه وذلك من صغيرك فلان يده

ف ١٣٠٦٠
١٤ ربيع ١

٧٥

شيخنا وعزيز^٢ وذخرنا ووالدنا الثقة المتحرم^٣ الورعى الكامل
الوالد شيخ فلان بن فلان الحروصى احرسه الله فى لدارين^٢ ونصره فى
لكونين^٢ عند ثقلين^٢ ان شا الله سلام سليم يبلغك الى لدار^٢ المقيم فى

^١ nach der Aussprache hûwe.

^٢ sic. ^٣ sic; wohl المحترم.

جنة نعيم عليك وعلى ذريتك من قبلك (١) ومن بعدك عليك ورحمة الله وبركاته وبعد ايها الوالد العزيز فكن راضى على لا بطاء كتابك عندي وانا ولدك مريض عصب البطن اذا اتھون يوم اعوق عشر فهذا سبب تحجيره فانا ولدك وعبدك حلى مثل يحيى بن سعيد وان بدة لك لاماره ام لخدمه فعبدك لتشرف فبلغه الى وكتاب واصل اليك فصحه عن لغلط ولسلام وذكر له لآخ يحيى بن سعيد قد وصل له عشر ربيات من طرف لبريق وطاسه الباقي عندي ٤ ربيات ما عرفنى البروه (?) ودم سالما مسرورا منصورا مايلا على بقا ونعمه ك لملوك لك ولدك الفقير الحقير الى ربه القدير عبده المنان خلقان بن سعيد

حرر ٢٩ ربيع الاول ١٣٠٦هـ

٧٦

— الحمد لله —

الشيخ المحب الاكرم المكرم الاحشم الاخ العزيز عبد الله بن صديق بن زيد الهمداني سلمه الله تعالى سلام عليك ورحمة الله وبركاته المحب لك بخير وعافيه لم تزل معافاً وبعد فقد وصلنا تعريف فلان بمادة فلان وجوابه له اعلم انه عرفه بخلاف الامر لان فلان ذكر ان فلان

يقول ان الهالك على بن محمد توفي في البر وهو توفي في لاموه وكتب وصيته القاضي عبد الرحمن وجهزته انا الحقيير واولاده القاصرون معي من توفي ابيهم الى حال التاريخ وان الولد البالغ قد اخذ حقه بالوفا والتمام بعد القسمة واتباعه التركة في لاموه بامر الوالى والقاضى عبد الرحمن ودلال من طرفهما وكانت وفات الهالك المذكور قبل من يتحدد البر بين السركار والسلطان ويكيفيك بيان بيع المال في لاموه بامر من ذكرناهم ولو كانت وفاته بعد التحديد فلم تكن للسركار يد على المال الذى في البر وكان المانع لبيع هذا المال حتى ولد الهالك طلب مساعدة السلطان فبعد وفات الاب كان المال بيد هذا الولد بمدة تزيد عن سنة حتى طلبنا بيع التركة فمنع الولد وذلك لكى يعلم لكل من الولد حقه فالزمه الشرع بالبيع فمن القسمة زادت على الولد دراهم في المشتري فالزموه فهرب الى ويتو وطلب المساعدة حتى لا يحصل عليه الزام من طريق السركار فيما زاد عليه لاختوته وعرفنا فلان ان يريد اليه في وفات الهالك انه مات في لاموه واتركه تولتها اوادم السركار يعرف الحقيير وان شاء الله تعالى لتصله بينه واصله فيما ذكرته جميعاً او بخلاف كلام فلان ان شاء الله تعالى ولا يخفأك ان هذا المال يخص العرب وهم ايتام اناثى لا ذكور ومالهم اذا سار مع السلطان فمتى يبلغن من

الذى يبلغنهم حقوقهن كما يعلم جنابك انهم صيخوا الناس الجميع في حقوقها
هذا وكون^١ راضى صدعنا جنابك وتفضل ارسل لنا الجواب من فلان
ومنك وذاكره فيما بيناه لك بجميع حتى يحيط علما بذلك ويعرف
مكر فلان ومع كل خدمه واماره الاشاره ودم سالم والسلام من محبك

١٣٠٦
٢٥ ربيع الاول

شكور احسانك محمد بن سليم

وابلغ فلان ان تعريفه بلغنى بعد سفر الميل لزنجانار فما وجدنا
طريق لردّ الجواب فوراً وسلم لنا على الكرانى

٧٧

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الرضى المحترم الزكى الاخ
العزیز خلقان بن يحيى بن خلقان الحروصى سلمه^٢ تعالى وابقاه وادام
لنا ذخراً ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله وبركاته محبك بخير من

^١ كن

^٢ الله fehlt

كرم الله لا زلت كذلك كتابك العزيز قد وصل والحظوظ الذي^١ من
القضا وصلت وعرضتهن الى الوالى واخر عن قبض الشانبه وهو عرف
السيد بذلك بالخط الذى جاء به الشريف والذى من عند القضاة وانت
راجع القضاة والسيد بذلك وتحقق الامر وعرفنى بما يصير هناك
والحكم ليكون هناك عندك لكن الوالى عرف السيد بذلك لكى يحقق
بصحة الخط انه من السيد ام لا ومتى يصله خط من السيد ليعمل عليه وانت
ذاكر الوالد سالم وناصر بن يحيى بذلك ليذاكر والسيد^٢ . . . . . فعساه
اخذ من السيد خط لان^٢ السيد كل من ازاد خط فى دعواه يعطيه لكن
احسن يذاكره فى ذلك وساعه يصلك كتابى اجتهد فى ذلك فالىعرف^١
الوالى الوالد سالم وناصر بن يحيى بخط ثانى وكذلك ان حصل خط
من السيد الله الله والجواب مطلوب وانت سالم سلم لنا على الوالد سالم
بن سعيد بن سالم وناصر بن يحيى والوالده والاخوه كما من لدنا كافة
الاصحاب وذلك من المحب لك الفقير لله موسى بن يحيى بن خلفان
الحروصى بيده جرى يوم ٧ جمادى الاول سنة ١٣٠٦هـ

وانا ان شاء الله اصل فى شهر القابل لزياره لتعلم والسلام

^١ sic.

^٢ im Original ein Stück abgerissen.

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الغراز الكرام الثقة الوالد فلان بن فلان
بن سيدنا فلان مع ولده الاخ فلان بنى خروص سلمهم الله تعالى
وابقاهم وعافاهم وادام لنا اياهم سلام عليكم ورحمة الله وبركاته
وكتابكم الشريف المخبر بتعريف عمان وبما حصل من الشيخ فلان
بن فلان^١ الحمد لله على تبشيره وانا كذلك ارسلت لكم خمست آالف^٢
ربه بيد الوالد فلان بن فلان والاخ فلان بن فلان وقبضتهم^٣ يوم ٢٣
ووصل تعريفك يوم ٢٤ نسل^٤ الله وصول هذه الدراهم وتصريح
القرضه مع المواجه وكذلك شى من السلام شفاها مع وصولي اليك
واليت لتعامله ومع الفاقه لنعمر بندان اليت وكل الذى تريدوه عرفونا
به ودم سالمون وعليكم السلام سلمو لنا على الولد اهلك بنت موسى
مع الاخوه فلان بن فلان واهله وفلان بن فلان ومن شيتم له منا
السلام الا سيماء الوالد فلان وفلان ومن لدنا الاخوه فلان بن فلان

٢ خمسة الاف ١ (قد) وصل fehlt

٤ نسل ٣ قبضتهم

والشيخ فلان بن بدوى وابن فيصل وذلك من صغيرك الفقير لله
 فلان بن فلان الخروص بيده ٢٤ ج ٢ سنة ١٣٠٦هـ وكتابته خدوها على
 المعنا فى اشد سرعه وفلان بن فلان طالع من الشانبة نص ولا تقيموا
 احد مع المواجه لتسير فى راي واحد

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الغراز الكرام الوالد الثقة فلان بن
 فلان بن سيدنا فلان وولده الاخ فلان بنى خروص سلمهما الله
 تعالى وابقاهم وعافاهم وادام لنا اياهم سلام عليكم ورحمة الله
 وبركاته ومن هنا لا زاد الا الخير والسرور والخدمة الهاربة متينه
 ولاكن بعدها لم تصل البيت نرجوها والشيخ فلان بن فلان طلع
 من الشانبة ربما ليسير الى الشام وقام فى الشانبة بقدر شهرين وقد
 جعلنا له ٢٠ ربيه الذى اخذهن قرض من الولد فلان وهذا براى
 الاخ فلان بن فلان وهاهو واصل اليكم وايضا من قبل بذر
 القرنفل لا وجدنا قريب من الشانبة ولاكن صح لنا بعيد والمناظره^١ مع

والمناظره^١

وصولكم ونحن في اجتهاد ومتا وجدنا قريب والا لناخذ الموجود
وايضا ايها الاخ فلان من قبل دراهم فلان بن فلان له عندي ٢٦
ريبه ولا اعلم كم امرتك^١ ترسل له الى عمان فان كنت ارسلت له ٢٦
ريبه هـ^٢ بماله وان كنت ارسلت له ٢٥ ربيـه قبضه ٦ ربيات
واكتبهن على والحساب مع المواجه وعليكم السلام ورحمة الله وبركاته
سلمولنا على الولد اهلك فلان والاخ فلان بن فلان واهله ومن لدنا
فلان والاخ فلان بن فلان وكافة الال وذلك من صغيرك الفقير لله
فلان بن فلان بن فلان الخروص بيده ثالث رجب سنة ٣٠٦هـ يسلم
عليكم فلان بن فلان ووصلنا تعريف من الوالد فلان بن سيدنا فلان
بوفات الوالده زورده كل نفس دايقـت^٣ الموت وكونو قريـرين العين من
هنا مكفو في كل شغل والخدام ليس مثل العاده الحمد لله على كل حال
ايها الاخ فلان قبض^٤ ربيتين الوالده فلانه قل لها مع بنت
فلان والدي

^١ امرتك

^٢ هذا

^٣ ذايقه Kōrân III. 182.

^٤ قبضت

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى حاب المسامح العرار الكرام الاخوة محمد بن خميس بن شنين
المنذرى وعامر بن عيسى وعيسى بن شنان بنو خروصى سلمكم الله تعالى
سلام عليكم ورحمة الله وبركاته اخوكم الحقير من فضل الله فى حال
الخير والعافيه لا زلتم كذلك ومن هذه الاطراف لحدث بها سوى
الخير وعدم ضده وكتابكم الشريف الينا وصل وفهمناه وان كنتم
تسافروا الى عمان عرفونى والا كذلك عرفونى لنحيط علم ذلك ومن
السيف قبضوه^١ الاخ فلان بن فلان بن فلان المنذرى ان
كان يروم يشله^٢ الينا والا فليكون بيدكم الى ان تلقوا الامين وعن
الغرامه خدوها مع الاخ المذكور عيسى بن خميس والسلام ودايما لا
تقطعوا عن اخيكم من بياذكم (?) فى كل مهما يبدو^٣ والسلام بلغوا لنا على
الوالد الشيخ محمد بن سليمان المنذرى وكافة الجماعه ومن هنا الوالد حمد بن

^١ قبضه

^٢ يشيله

^٣ sic.

على بن عبد الله والاخ على بن عبد الله بن مسعود وكافة الجماعه هذا
 من اخيكم الذاكر فضلكم صالح بن سليمان بن مسعود المنذرى
 ٥ رجب سنه ١٣٠٦هـ

ايها الولد عيسى بن خميس بن على بن عبد الله بن المنذرى
 سلمك الله تعالى اعط هولااء العرب غرامة سيف وحمله لصاحبه
 والسلام كتبه والدك فلان بن فلان المنذرى
 فى ٥ رجب سنه ١٣٠٦هـ

٨١

للشيخ المحب الاكرم الرضى المود المحترم فلان سلمه الله
 تعالى انشاء الله السلام عليك ورحمة الله وبركاته وازكا تحياته وبعد
 فيما عرفك¹ من جنابك العزيز المراد فمن عميم جودك وجزيل
 فضلك ان تجعلنى ثمانيه ربيات فى نصف الاجاره واذا ارسلتنى
 الدراهم المذكوره قبضه الاخ فلان بن معلم الذى قائم فى المدرسه
 الله الله لا ترد الخائبه لتعلم ذلك والسلام من محبك الحقير الى
 مولاه فلان بن معلم مباد كتبه بيده
 ١٣٠٦ ف
 ٧ شعبان

¹ sic.

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاجل الاعز الافخم الاخ العزيز
 فلان بن فلان بن فلان الحروصى سلمه الله تعالى ان شا الله سلام
 عليك ورحمة الله وبركاته وزكا وشرف^١ اياته كتابك الشريف وصل
 وفهم محبك ما ذكرت وحالك جميل وجزالك جزيل وبحال الدراهم^٢
 التمر اعلم ايها الشيخ تخيرها^٣ بقل اللازم لا احد يلزم لحد^٤ وذهبت
 اموالنا بقل الاحكم^٥ فى البلد والا^٦ ودنا ولاكن الامر غالب علينا
 والذى قبضنها^٧ ٩٠ ربيه فهى واصله اليك بيد الاخ سالم بن مسعود
 ولباقيه عند الناس والا^٨ قدرنا بطلوعبها^٩ وان شا الله نحن متى نمك^٩
 فرصه من عرفنا^{١٠} فلا نخلى لهم سبيل الا بقل الحكومه ومن الطرف^٢
 سالم بن هويشل فى ١٠٠ القروش قبضها^{١١} منه ولا تخلو له فاقه

١ ازكا واشرف ٢ sic. ٣ تاخيرها

٤ لا احد ٥ الاحكام ٦ statt لا

٧ Schreibfehler für قبضتها ٨ desgl. für بطلوعبها

٩ desgl. für نمك ١٠ desgl. für غريمنا

١١ gemeint ist قبضها

انتم فسحتولوا^١ فيها والان هو وصل من عمان تلزموا^٢ في الدراهم
 وقبضها^٣ منه التعلم^٤ ذلك وسلام سلم على الشيخ الثقة الوالد الشفيق
 احمد مع الاخوه سالم بن حميد ويحيى بن حميد وكافة الجماعة كما من لدنا
 الاولاد ناصر وسيف وشيخه وذلك من الحقيق لله^٥ فيك ومحبك
 سليم بن سليمان بن سالم الخروصي جرا يوم ٢٧ شعبان سنة ١٣٠٦هـ

٨٣

للشيخ المحب الاكرم المكرم المود فلان بن فلان بن فلان
 الخروصي سلمه الله تعالى وابقاه ودام^٦ الله لنا اياه ان شاء الله
 سلام عليك ورحمة الله وبركاته المحب لك بخير وعافيه من كرم الله
 عز وجل لا زلت كذلك وبعد نعرفك واصلك خادمك مبروك
 من طرف خادمك فايده توفت نهار العيد وربتين واحده منهن
 شريت بها كفن للخادمه بقيت عندي ربيه ما تكفيني ولاخ ناصر

١ فسحتم له ٢ تلزمه

٣ اقبضها ٤ لتعلم statt

٥ الله Original ٦ ادام

ما سلم شى قال ما عندى شى حاضر وكذلك من طرف الارز
 خادمك مبروك سرق منه كيتين ولا باقى لا ما اقل ويكفينى حتى
 ارجع الان مزيد خرج وارز لتعلم ذلك والسلام من اهلك فلانه
 بنت فلان بن فلان الحروصيه الله الله نرجو الخادم بكره يرجع
 بالحال ويسلمو عليك الوالده وخادمك سعد الله جرى يوم ٢ شوال
 ١٣٠٦هـ يسلم عليك الاخ فلان ويقولك^١ يريد يخش مال خطوط
 تسلم عليك ولدك سنوره وهى الان لا ترضع

للاخ العزيز فلان بن فلان بن فلان سلمه الله تعالى وابقاه
 ودام^٢ الله لنا ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله وبركاته وبعد فضلا
 منك ارسلنا يخش مال خطوط عمان مرادى اكتب خطوط عمان
 وكذلك اسئل الاخ فلان متى سفره لعمان وكذلك من طرف ثمن
 الوطيه اعلم اخى الان مع وصول الاخت اليك خليه ما عندى شى
 ولاكن ان شاء الله ليصل الثمنها^٣ لتعلم ذلك والسلام من محبك
 الحقيير لله تعالى فلان بن فلان الحروصى بيده

١ يقول لك   ٢ ادام

٣ ثمنها

٨٤

ملحق^١ خير وسرور ايها الاخ سعيد بن يحيى سلمه الله تعالى
 وبعد من قبل شغلك ان شا الله على تمام وكل الذى تامر به عرفنا به
 ومن قبل الخادمه الهاربه هى وولدها تينت اجرنا عليهن ٣ قروش على
 يد الشيخ سالم بن خلف واما بعدها لم تصل الشانبه والخدام مثل
 العاده كانهم مستوطنين الله اعلم وانا مجتهد فيهم من كرامه وحشمة(?)
 وكل ياخذ رزقه وذلك من صغيرك اخيك فى الله راشد بن عبد الله
 الخروصى بيده ولكتابه فى سرعه خدوها على المعنا ثالث رجب واصلكم
 تعاريف لعمان ارسلوهن مع الوالد خلقان وقرنفلهم لا وجدنا له نوخدا
 لئرسله والنارجيل متا وجدنا له لئرسله وقل لهم الوالد خلقان عليهم ٦
 ريات لعيسى البحرى

^١ Postscriptum eines verloren gegangenen Briefes.

﴿ الفصل السادس ﴾

٨٥

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب العزيز الكريم الولد فلان بن فلان الخروصى
سلمه الله تعالى وابقاه وادام لنا اياه سلام عليك ورحمة الله وبركاته
وازكا واشرف تحياته نحن بخير من كرم الولى ولا زلت كذلك
ومن هذه الاطراف لم يحدث الا الخير والسرور ومتابعة الجور
وكتبك الاوله والاخره وصلت وفهمناها وكذلك الخط الذى كتبته
له ولم اعطه اياه لاني ما نظرت لك فيه صلاحاً وكيف انت فى
عافية من كثرة الاشغال وتريد زيادة شغل لا تراد عليه عطاء وان
تاملت الزيادة فلا تحصل فى القياس ومهما تسهل المجهول لك سابقا
فاقنع به والذى رزق العافيه أئتمنى البلاء عليها الا من بعد لا من
العقلاء وانت سالم ووصلنا علم عن فلان بن فلان الخروصى الستالى

انه توفي حتى تعلم وكذلك العبريين وبنى غافر تقاتلوا في بلد فشح
 من وادي سحتن ومن قتل من الفريقين قدر ٧٠ رجلا ولم يصرح
 بالغالب من المغلوب وهذا من والدك فلان الخروصي ويسلم عليك
 الولد فلان كذلك سلم لنا على الوالى وتاريخه يوم ١٢ الحج من
 شهور سنة ١٣٠٤

٨٦

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الاصفى^١ المودين الاجلاء الفضلاء
 الانقياء المشايخ الكرام الريانيه فلان بن فلان بن ابى فلان مع الولد
 فلان بن فلان بنى خروص سلمكم الله تعالى انشا الله وبعد السلام
 عليكم جزيل ورحمة الله وبركاته وازكا تحياته واشرف اياته ان ربنا
 على ما يشاء قدير وبالْمومنين راف^٢ رحيم وبعد صدرنا لكم الكتاب
 بـكرم الله الاواب فان ساتم عنا فنحن ولله الحمد بخير لا زلتم
 محروسين لو كفينا المصايب من ربنا الكتاب توفيو علينا الاهل
 كاذيه بنت سليم يوم ١٨ القعدة ثم اتبعها الولد^٣ فلان بن فلان يوم

الوالد Original^٣ رأوف^٢ الاصفيا^١

٢٩ صفر وهو ولد ٩ سنين انا لله وانا اليه راجعون لا حول ولا
 قوة الا بالله العلي العظيم هم المتقدمون ونحن على اثرهم^١ لاحقون
 رضينا بقضاء الله تعالى وعجبنا نعرفكم لكي تعلموا ذلك ولزمتنا
 نفوسنا تما وجدنا القاصد الى تلك نحوم برد السلام عليكم
 والسال^٢ عن حالكم احال الله عنكم كل شر انشالله وتفضلوا لا
 تقطعنا المكاتبه فان المكاتبه مثل المواجه^٣ وعليكم منا جزيل السلام
 من الحقرا الى الله احباكم فلان بن فلان الخروصي واولاده فلان
 بن فلان ابني فلان فان بدا لكم^٤ اما اليان سلم لنا على الاولاد
 ولاصحاب^٥ بلا تخصيص ومن لدنا يسلم عليكم الاهل ولاصحاب^٥
 كافه وقد جرا يوم ١ صفر سنة ١٣٠٦هـ

٨٦٤٢

ويضا^٦ يسلم عليكم الاولاد فلان بن فلان بن فلان ولولد فلان
 بن فلان وهم قايمن عندنا في بلد الهجار لولد فلان يشكو عضل
 في رجله ومع تاريخ الكتاب اهون والله عاقبة الامور

السؤال^٢   اثرهم^١ Original

غرض oder ارب fehlt^٤   المواجه^٣

وايضا^٦   sic.^٥

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب الاكرم المكرم الاعز الاحشم الثقة الاجل
الاخ المحترم سعيد بن احمد الخروصي سلمه الله تعالى وابقاه
لنا ذخراً وفخراً مدة الحياة ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله
وبركاته تصدير الكتاب من البلد المحروس عمان خير لا غير ومن
هذه الجهات لا زاد علم حادث سوى الخير والاسعار مرخصه الجوية
اربعة قروش والقرض عشرين قرشاً وبقية الاخبار بلسان الواصل
اليك كفايه وبعد واصلك من لدنا الولد يحيى بن محمد بن يحيى
الهامشى ملتصقاً رزقا من تلك الجهات وهو يشتغل بالنسخ وهو
ثقة امين وتفضل ان وجدت له سعة في شىء من الاشغال فهو
المراد وفضلا منك لا ترفع نظرك عنه لانه لا يعرف احد في تلك
الاطراف واخاف عليه ان يضيع ولو اننا نصدع جنابك بذلك لكن
لك جزيل الثواب والمضاعفة في الاجر يوم الحساب هـ هذا ما نزم
بيانه والسلام سلم لنا على الشيخ يحيى بن ناصر تحية اخيك ومحبك
عيسى بن محمد

جراً^١ يوم رابع شهر صفر سنة ١٣٠٦هـ بدا لك ارب تفضل
بالاشارة بن سعيد الهاشمي بيده
كتبه بامرہ ولده صالح بن محمد بيده

٨٨

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب الاكرم الاعز الثقة الورع الاخ فلان بن
فلان ابن فلان الحروصى سلمه الله وابقاه لنا ذخراً مدة الحياة ان
شاء الله السلام عليك ورحمة الله وبركاته واشرف اياته ومرضاته
تجدد اليك بكره واصيلا صدرت لك الاحرف من بلد مشايق
اخبارها طيبه طاب لك الزمان والحركات ساكنه واخبارها واصله
على السن الواصلين كفايه كتابك المشرف وصل جزاك الله اخر من
احسن عملا وبعد من طرف الشانبه الذى باعها الخادم فلان بغير
علمى وكتبت وكاله على يد فلان بن فلان الظويانى وثانيه على يد
فلان بن فلان المنذرى والآءن^٢ كتبت وكاله للولد فلان بن فلان

^١ Original جر

^٢ sic.

بن فلان الحروصى وكلا لى ونايبا عنى فى قبض الشانبه وبيعها
وما شاء اقمته مقامى بوكالة بخط السيد فلان بن فلان بن فلان السعيدى
وتفضل ككن له بموجب الشرع وواصلك شىء زهيد ضميده
خضاب^١ تفضل بقبول الزهيد والسلام تحية الحب لك الغريق^٢ بحر
جودك صغيرك فلان بن فلان بن فلان الحروصى بيده وسلم لنا على
المشايخ فلان بن فلان وفلان بن فلان وفلان بن فلان ومن شيت
له منا السلام بلا لزام^٣ ومن لانا كافة الجماعه بلا تخصيص تاريخ ٦ صفر
سنة ١٣٠٦

٨٩

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب شيخنا ومحبنا وصفينا الاجل الاعز الافضل الثقة
العدل الوافى الطاهر الزكى الورع العفيف الوالد فلان بن فلان ابن
الشيخ فلان بن فلان الحروصى سلمه الله تعالى واعلا له الشان
وسلك به الى منهج الامان ان شا الله وعليك السلام والتحية
والاكرام وبركاته على الدوام ولدك يحمد المولى على ما اولاه لا

الزام^٣ فى^٢ fehlt خضاب^١ Original

زلت محروس الجنب بعون الملك الوهاب ان شا الله وهذه
الجهات العمانيه لم يحدث بها علم يجب اسناده الى حضرتك
الشريفه الا ما بلغك من علوم الساد^١ فيصل وابرهيم بانتقال السيد
ابرهيم بلد العوابى وقبضها ثم انتقل السيد فيصل بن تركى الى
السيد ابرهيم بلد الرستاق وقد وقع من القوم نهب وكسب
وحرق وحرق اطفال فيما بلغنا والاكثر فى بلد لوشبل وبلد الطيحه
وبلد الرستاق فقام الحرب فى بلد الرستاق حتى دخلوا بينهم الصلح^٢
وسدوا حالهم على ان يكون كل منهما لا يتعدا على صاحبه وعلى
انهما متساعدون على الصلاح ونحمد الله على كل حال وكتابك
الشريف وصل والكتب وصلت جزؤ من القاموس وجزؤ من
كتاب الترتيب وجزؤ هيمان الزاد تفسير القران وجزاك الله
جزاء المحسنين وعسى الله ان يعوضك بكل حرف منها اجزا^٣ عظيما
وما ذلك على الله لغزيز ايضا اعرفك شيخنا انا ولدك لا زلت
احاول الوصول الى ذلك الطرف الى بندر زنجبار لاجل معان لا

الصلح^٢ السادة^١

جزاء^٣

يمكن كشفها فلم تسعف بي الاقدار وتاريخ لكتاب^١ ربما مضطر الى
الوصول بل اعجبني اعرفك ان كنت ترى صلاحا في وصولي او
طلاحا فاريد منك البيان ربما انت ادرى بما هناك وكذا كل ادرى
بحاله وفيما عندي انك لى والدا نصوحا^٢ وارقب منك الجواب
ومهما بدا لك من ارب فلاشاره منك وعليك السلام سلم لنا على
الاخ فلان بن فلان ومن حضرك من الاصحاب ويسلم عليك الوالد
فلان بن فلان وذلك من ولدك صغير المسلمين فلان بن فلان بيده

تاريخ يوم س ١٣٠٦ هـ
٦ صفر

٩٠

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب الاكرم المكرم الاحشم الاعز العزيز الذخر
المود الاود الاخ فلان بن فلان بن فلان الخروصى سلمه الله تعالى
وابقاه وحرسه وحماه ان شاء الله سلام عليك ورحمة الله وبركاته وازكا

^١ تاريخ الكتاب bei der Abfassung.

^٢ والد نصوح

تحياته موجب الكتاب ابلاغك السلام وجزيل التحية الوفيه والاكرام
 البهيه^١ محبك الحقيقير الى مولاه القدير بخير لا زلت كذلك محروسا من
 البلوى مانوساً بالتقوى ملبوساً بثوب لا يبلى اعلام هذه الاطراف فانها
 لا تخلوا^١ من القتات وبلايا رديات ولكن سلمنا الله منها والجماعه كذلك
 الامر غرامة لا تخلوا فان هكذا داءت الدنيا وابنائها^٢ وان الشيخ على
 بن سيف تولى الخروج من العوابى يوم ٢٤ الحج بعد ما امتحن الله به
 اهلها وقد ولى امرها السيد ابراهيم والعاقبه لله تعالى سبحانه وتعالى
 ومن كرم فضلك لا تقطع عنا كتبك فيما امكن وان بدوا^٣ لك ارب
 الاشارة وعليك السلام من المحيين الفقراء لله والدك^٤ فلان بن فلان
 وولده فلان بيده سلم لنا على والدك^٤ واخوتك فلان بن فلان واهله
 واخوته وفلان بن فلان وفلان السعيدى نسيت اسم ابيه ومن شيت
 ومن لدنا يسلمون عليك الاهل والاولاد يوسف وفلان بن فلان
 واولاده والجماعه والاصحاب حرر ١٣٠٦ في
 ١٢ ص

مهما حاجة به والاشاره

^١ sic. ^٢ ابناؤها

^٣ ابدا statt يبدو

^٤ sic.

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاحشم الاشم الثقة
النزيه فلان بن فلان بن ابى نيهان الحروصى سلمه الله تعالى ورعاه
وحرسه وحماه ان شا الله سلامٌ عليك ورحمة الله وبركاته بحبك بخير
من كرم الله الكريم لا زلت كذلك اعلام هذه الجهات سكون
الحركات وذلك بمجود الله ثم بمجود سعادتكم وكتابك الشريف
وصل مع الكتب المرسوله حالك جميل بارك الله فيك واعرفك
شيخى ان كان يوجد معكم كتاب مختصر البسيوى مكثلا عنه فضلا من
عميم معروفك ترسله لنا فقد تعذر حضوره لدينا وانت اهلا لذلك
هذا ما لزم بيانه وكل لازم الاشارة ودم سالم وعليك جزيل السلام
سلم على الولد المبارك الاخ فلان وكافة الجماعة كما من لدنا الوالد
والاخوان كافة هذا من ولدك الذاكر احسانك الغريق فى بحر جودك
الفقير لله تعالى فلان بن فلان بن فلان الحراصى بيده

فى سنة ١٣٠٦ هـ
١٤ صفر

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاجل الوالد الكريم
 فلان بن فلان الخروصى سلمه الله تعالى ان شاء الله سلام
 عليك ورحمة الله وبركاته وازكا تحياته لا زلت محروس الجناب
 محبك الداعي لك بالف خير فهو يحمد الله على الدوام عساك تكون
 مثل ذلك بل احسن من ذلك وذلك على الله لغزيز وبعد صدرت
 لك الاطرس¹ من بلد العوابي اخبارها طيبه والحركات ساكنه من
 فضل الله تعالى وبعد اعرفك من قبل المال فهو نعم المطلوب ومن
 طرف قحمت الموزمات فيها مبتلى على مدخل الغيز ولوليجه فهمي
 مسموده والنظاله فيه² الخدمه على كل يوم ٣٠ رجل من بعد فان
 سالت عن السيد براهم فهو نقل على العوابي وخلصها وضرب
 اليت بمدفع ٩ ايام وعلى بن سيف عنده الهطاطله قائمين في
 الحرب وخرج ونفعه السيد براهم ٢٠ ميت قرشا واخي السيد
 فيصل بن تركي جمع جيشه³ ونقل للرستاق واهل الرستاق من

¹ wohl الطارش

² sic.

³ Original جيشه

كل طائفة واجهت وضرب القلعة من جنا الحمره بجاردى ولا بض
 فيها والضرايه لا زالت كليوم وصحو القتلا من ربع ود تركى
 مات^١ رجل وعشره غيرهم ومن ربع السيد براهيم ٤ انفار
 المسماى سعيد بن عبد الله بن حميد الغافرى و ٣ غيره لتعلمو
 والسيد فيصل انهزم منها الرستاق ودم سالم وعليك جزيل السلام
 سلم لنا على الاخوه فلان بن فلان وكافه من حضر بمقامك
 الشريف كذالك من لدنا الوالد فلان بن فلان ولاهده وكافة
 الاولاد تحيت الحب لك فلان بن فلان بن فلان الخروصى ويسلم
 عليك الولد فلان بن فلان الخروصى يسلم عليك خادمك فلان
 ود تركى جمع جيشه ١٦ الف رجل وهذا

١٣٠٦ في
 ١٣ ص

٩٣

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاعز الاحشم الثقه
 النزيه الطاهر من كل مكروه العالم^٢ المسلمين الوالد الكريم فلان بن

^١ مائه

^٢ sic.

فلان بن فلان الخروصي سلمه الله تعالى ان شا الله سلام عليك
 ورحمة الله وبركاته وازكا^١ واشرف آياته^٢ ولدك وصغيرك الحمد لله
 اهون جعلك الله في كمال العافية والنعمه وكتابك الشريف وخطك
 لنا وصل وضمناه وحالك جميل ونرجوا مع كل بيان وبعد اعلم توفاه
 الولد فلان بن فلان بن فلان من دار القنا الى دار البقا وهو الله
 المتصرف في خلقه^٣ الرضا رضا المولى وبعد ذكره خدمت صاحبه
 اعلم يا والدى من الله على بضربان في الرجل في الخولد(?) ولا رمت
 انهض من مدة ٧ اشهر^٤ وانها ام النار الان بدا الاخ فلان بن فلان
 يخدم في يوم ٩ صفر وانا متا ما يجعل الله لنا بشفى ليكن عنده مساعد
 اعلموا عن علوم عمان الا ذلك من على بن سيف العبرى كسر الفلج
 يوم حادى الحج ثم ثار السيد براهيم بن قيس في ليلت ١٢ الحج
 وثبت الفلج مكسور ٢٦ يوم ومن نهار سادس الحج الى يوم ٢٤

^١ Original زكا

^٢ Original آياته

^٣ Original خلقه

^٤ die sonst mögliche Lesung شهر ١٧ bleibt dem Sinne nach ausgeschlossen.

الحج على كل يوم سيل واهل البلد يوردى من مزاريب^١ الصطوح^٢
 حال الهوش وحالهم من السراح وجرت^٣ ١٢ يوم وسحب له السيد
 براهيم مدافع^٤ وسوى فى بيت مخلف حايزه ولا صاب البيت شى
 من الصدر وبعد نقل المدفع فى خب الحراش واستواى مقابل
 البيت كثير وبعد يوم طاح على بن سيف ووحى يضربه ٣ ايام على
 كل يوم ٣٠ ضربه وخلص البيت فى يوم ٢٣ الحج وسلم براهيم
 الفين قرش الف على الرستاق والف على العوابى وبعد ٢٠ يوم
 وصلوا اولاد السيد تركى بجيش عظيم والله اعظم من كل شى
 ووصلوا فى الرستاق وصح عدد جيشهم ٢٣ الف نفر وسهم الخيل
 ٥٩٠ فرس وسهم البوش ٣٢ مايه وسهم الحمير ٤ مايه هذا قول الذى
 نضر^٦ الجيش ومن بلد جما الى برج لعدابه لم بقا على وجه الارض^٧
 عدد اخضر بقاء^٨ الارض يطير منها الغبار والذى قتلوا من قوم
 اولاد تركى مايه ١٢ نفر ومن بنو^٥ غافر قتلوا ١٤ نفر واهل

^٢ الصطوح   ^١ مراريت Original

^٤ مدفع   ^٣ جرب Original

^٦ نظر   ^٥ sic.

^٨ بقيت   ^٧ الرص Original

الرستاق خانوا وبقا السيد براهيم عنده ٦ مايه نفر من بنو^١ غافر
وبعد ١٠١ ايام وصلوا البدو ايال^٢ سعد ١٧ الف نفر واعقل^٣ في الحزم
ولما سمع ود لسيد تركى نهض يريد الصلح وجرا الصلح على يد جمعه
بن سعيد المسكرى وراشد بن عزيز وصح على كل شهر يسلموا
اولاد السيد تركى ٤ مائت قرش على كل شهر حال السيد براهيم والنيه
والعده حال العوابى وسهم الحصن دفع ١٦ جمل ولكن امر الله كن
فيكون وخطفوا العوابى لم شرب من الفلج خطفوا المصاطيح^٤ وضر
القت والزرع والابن عسكر فى البيت احد من بنى سعد واحد من
بنى رواحيه فيه الجمله ٢٠ نفر وعند تاريخ^٥ الكتاب انا فى بلد الفحار
لانى الاجل^٦ خفت على نفسى لا اقدر اقوم قيام من الم الرجل وان
سأتم عن مالكم مقتام من سماء وماء الذى فى بلد العوابى^٧ والذى
فى ..... فى هذا .... ولا تقطعنا من البيان مع كل غرض الاشاره

^١ sic.^٢ عيال^٣ عقل ^٤ المصاطيح^٥ Original ياريخ^٦ لاجل^٧ die folgenden Worte bis ولا sind im Original dick durchstrichen.

وعليكم السلام سلم لنا على الاخ فلان بن فلان ورحمة الله وبركاته
من صغيرك ذاكر احسانكم وفضلكم الفقير لله عز وجل فلان
بن فلان

٩٤

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الاصفياء^١ المودين الاجلاء الفضلاء
الاتقيا الثقة الاوراع^٢ عندنا ومن لهم الفضل الشيخ فلان بن فلان
بن ابي نيهان الخروصي مع ولده الكامل فلان بن فلان بن خروص
سلمهم الله تعالى وابقاهما وعافاهما وحرسهم من شر وبوس وضر
ان شا الله وبعد السلام عليكم جزى الله وبركاته وازكا
تحياته^٣ المحيين لكم لفقرا بخير لا زلتم سالمين ومن اطرافنا علوم
الا^٤ الخير ولا عدمنكم مدة الحياة ولما وجدنا القاصد الى نحو جنابكم
الشريف لزمنا نفوسنا لرد السلام عليكم والصل^٤ عن حالكم احال الله

^١ Original الصفي resp. الاورع

^٢ Original تحيا ^٣ Original لا

^٤ السؤال

عنكم كل شر انشاء الله وبعد فان سالم عن مصاريف اشغال مالكم
فهو التصريح في مكتوب الولد فلان بن فلان ونحن مثل السابق
علينا بالاجتهاد ولعلوم الذي^١ تقعه^٢ في العوابي اخذها السيد ابراهيم
بن قيس وبما وقع في وادي الرستاق على النقال^١ الساده اولاد
تركي بن سعيد على السيد ابراهيم وبما وقع بينهم من الحرب وبما
جرى عليهم الصلح ربما تصلكم التعاريف من الولد فلان بن فلان
لا يغفل عن ذلك ومن جزيل احسانكم لا تقطعوننا المكاتبه مع
اماره او حادث يحدث عندكم من خير انشاء الله من شر منكم
انشا الله وعليكم السلام من الحقرا^٣ لله احباءكم فلان بن فلان
واولاده محمد واحمد بن محمد بن خروص مع كافة الاهل بلا تخصيص
وكذلك سلم لنا على الاشياخ الاولاد فلان بن فلان واخوته وعلى
فلان بن فلان وان وجدتم فلان بن فلان بن فلان وعلى كافة
الصحاب بلا الزام وقد جرا يوم ١٦ شهر صفر سنة ١٣٠٦هـ

---

^١ sic.

^٢ تقعدت

^٣ Original الحقرا

ويسلم عليكم اولاد كم فلان وفلان وفلان ولاد^١ سعيد المسلم
 عليكم الحقير الى الله محبكم فلان بيده ويسلم عليكم محبكم حميد بن حماد
 ملحاق خير وسرور وبعد ايها اشياخي الوالد الكريم^٢ يحيى بن
 زهران ولوالد احمد بن محمد الحروصيان سلمهم الله تعالى انشاء
 الله وايضا اعرفكم ان تكشفوا لى خطائي وتقصير قد قطعتم اسمى
 ونسأتموني^٣ عن ذكر فى تعاريف والدى واخوتى لا اعلم انكم
 جهلتمو^٤ اسمى ولا غفلة^٥ من الكاتب وتفكرة^٦ انا حيا وينسى اسمى
 واني لا قطعة^٧ عنكم ذكرى وسلامى على كل موسم وتفضلوا لا
 تقصرونى عن اهلى ولا تنقصونى عن اسمى وسلامى لاني فقير لا
 احمل قطاع والله^٨ المستعان وعليكم السلام من الفقير لله محبكم على
 بن ناصر بن محمد الحروصى فان بدا^٩ اماره اليان تاريخ ما تقدم

^١ nach der Aussprache für اولاد

^٢ Original اكريم ^٣ نسيتموني

^٤ جهلتم ^٥ غفلت

^٦ تفكرت ^٧ قطعت

^٨ Original لله ^٩ بدت

— بسم الله تعالى —

الى جناب الشيخ المحب الاجل الاكرم المكرم العزيز الذخر
الحريز الناصح المود الاخ فلان بن فلان الاسماعيلي سلمه الله تعالى
وبقائك وحرصك وحماك واجارك ونجارك انشا الله السلام عليك
ورحمة الله وبركاته ومغفرته ومرضاته صدرت لك الكتاب بعون
الملك الوهاب من بندر المحروس السويق الاخبار طيبه والحركات
ساكنه من فضل الله تعالى لا زاد علم حادث يجب رفعه اليكم الا
سوا الخير ودوام بقاءكم لا عدمناكم مدة الحياه انشاالله فان تفضلت عنا
بالسؤال فتحنا لله الحمد بوجودكم بخير جعلكم الله في اتم الخير واكمل
الصحة ان ربنا على ما يشاء قدير وعباده لطيف وخير وبعد عزمنا
بان نرسل لك ثياب في هذا الموسم وقيل لنا انك انت وفلان بن
فلان في مني ولا قدرنا نرسل لك شياء من الثياب وبعد تفضل الزم
لنا فلان بن فلان في العوازي الذي عليه ولا تغفل¹ ومن قبل الخادم
ان ما طاع يحى بيعه هذا بما نعرفك به ودم وابقاء سالما والسلام سلم

¹ Original تغفل

لنا على الاخ فلان بن فلان و....^١ وعلى كافة الجماعه وسلم لنا على بنت
سلطان وعلى شمجت مطر بن فلان ومن هنا يسلم عليكم فلان بن
فلان وفلان بن فلان واهل بيته واصيله بنت فلان وشمسيه بنت
فلان وتسلم عليكم هنديه بنت فلان الياسى وبعد ارسلت لك ثياب
دشاديش^٢ وبواكير ٨ بيد فلان بن فلان ولد فلان الجسيني وذلك
من الفقراء لله اختك عزا بنت فلان الاسمعلي وبعد يسلم عليك الولد
فلان بن فلان بن فلان يسلم عليكم الوالده موزه بنت فلان ويسلم
عليكم كاتب الاحرف اخيكم فلان بن فلان

يوم ١٨ شهر صفر ١٣٠٦هـ

٩٦

الى جناب الشيخ الاكرم المكرم الاعز الاحشم الثقه فلان بن فلان
بن ابى فلان الحروصى حفظه^٣ الله يصل بندر زنجبار حرسها الله وحماها

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الاصفياء المودين العزاز الكرام
الحشام عندنا فلان بن فلان والولد فلان بن فلان بنى خروص

حفظه^٣ دشداشين^٢ Original ^١ folgen Reihen von Namen.

عزكم الله وحماكم سلام عليكم ورحمة الله وبركاته ولا زاد علم يجب
 رفعه اليكم الا الخير نحن الحمد لله في اتم خير ونعمة وايضا لما
 وجدت القاصد لزمت نفسي برد السلام^١ عليكم والسؤال عن
 حالكم احال الله عنكم كل شر وايضا سرت عند الاخ عثمان ليكتب
 لي رد جواب ووجهه^٢ مشتغل والعرضه^٣ لا وجتها^٤ هي عنده حتى
 اجابكم بما فيها والذي قبضته من عثمان ١٤ قرش وعند فلان بن
 فلان المكي ١٤ قرش ومئة بيسه وبستين^٥ هذا من العام الماضي^٥
 وخدمو غراق طوى السبيح الشرقى وسلمت ٠٩ بيسه ولا زالت
 صلاحرى (?) واسلم مره اجير ومره اجيرين ومن قبل بيت الوليجى
 الذى لقمشوع^٦ فى الماطى^٧ مكتوب لك فيه عرصه^٨ ولا عرفتنا
 بوصولها وفى الاخير عرصتها^٨ متعلقة فى لبس (?) هنا وليصلكم التصريح
 بلسان عثمان ورسايل الخدام بيد عثمان والذي وصلنا ٣ طاقات
 ياض مريكانى للفقرا وفرقاهن علما^٩ امرت و ٣ طاقات شيت

١ Original السلا   ٢ وجدتها resp. وجدته

٣ العرضه   ٤ يستين

٥ الماضى   ٦ gemeint المقشوع

٧ الماضى   ٨ عرضتها, عرصه   ٩ على ما

وانا اقسامهن شيخه والبنات واصيله ولبنا ولبنات الصغار كل بقده
ومن قبل لنارجيل وصلت عشرين ولا وجدنا الا ٣ صحيجات ومن
قبل صناديق الشجر لا وصلت ولا ترسلوا لنا نارجيل ومن قبل
كرى لبحر قرش وثمان وكرى البر قرش ٥٩ بيسه وعلى يد فلان
قبضنى طاقين شيت وطاقة بفتا لا قبضنى^١ اياها وقبضنى راس
بلوج وبیت لوليجا لا فيه بواب يحتاج ٣ بواب والنطاله ولوليجا
وبرازات كلها مسموده^٢ وانا عليا^٣ دراهم واجده والبس (?) لامبتاع
وهذا كله قرض ورهنت ١٨ قرش من الهجار والدرمه سلمت ١٩
قرش ونصف يوم خروج على بن سيف ولا زالت الغرايم وانا لا
اعرف الجملة ولتصلك جملة المغاريم بيد عثمان وايضا ابنت^٤ رايه
غابت فى بلد ستال ومن قبل الروضه تحتاج فصل وشرية صرم
اما وكلوا بها احد وانا امرته^٥ مقصره وبقيت الكلام بلسان فلان

^١ قبضنى

^٢ مسموده, gesprochen *mesmûde*.

^٣ على, gesprochen *'aléjja*.

^٤ sic.

^٥ fehlt يسمدوها

بن فلان وفلان بن فلان به قلة^١ صحه^٢ من مدة ١٨ شهر^٢ والآن في
 بلد الهجار وعليكم منا السلام وذلك من محبتكم فلانه بنت فلان
 وسلموا لنا على الولد فلان بن فلان وبنت فلان وابنتك وكافة
 العيال ولبقلائي ومن اردت له منى السلام كما من لدنا الاخت
 فلانه بنت فلان وفلانه وجوخه^٣ وعزا ولايه وكافة العيال وكتبه
 بامرها^٤ صغيرك الحقير اسير بذنبه الراجي عفو ربه فلان بن فلان
 تاريخ يوم ١٩ صفر سنة ١٣٠٦هـ

٩٧

— بسم الله الرحمن الرحيم ه —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاعز الثقة الورع الوالد
 الكريم فلان بن فلان بن سيدنا فلان الخروصي سلمه الله تعالى ان
 شاء الله السلام عليك ورحمة الله وبركاته وازكا واشرف اياته ولدك

^١ الصحه oder صحته

^٢ ٨ اشهر oder

^٣ جوجه Original

^٤ sic.

لفقير لله تعالى بخير ودم^١ انت بخير وكتابتك الكريم ورد وفهم
صغيرك بما ذكرت من قبل كتابت الخوطوط^٢ اعلم يا والدى كل
شئ يبغا همه وانت حالك جميل ومثلك الذى يامرنا بذلك وعند
تاريخ الكتاب لا^٣ زاد عندنا علم الا بلسان لقاديين اليكم وبعد
ايها الوالد اعرفك اريد منك البريان اطلع واهبط فى مالك
وبيتك ونوكل ونشرب ونشور الناس بسيل الجساره وان زاد
علم او غرض او اماره فشلها تاجاً^٤ فوق رؤسنا والسلام سلم لنا
على الوالد فلان بن فلان وفلان بن فلان والوالدين بنت موسى
وجوخه بنت فلان وكافت من حضر فى مقامكم الشريف ومن
هنا يسلمون عليكم الوالد فلان بن فلان والوالدين كاذيه وشيخه
ابناته والوالد فلان بن فلان وكافت اهل البيت والوالده عزا بنت
فلان والاخت موزه والاخوه الجماعه بلا عدد وسلام من ولدك
وصغيرك الفقير لله فلان بن فلان بن فلان الحروصى بيده وكتابه

على عجله ١٣٠٦ ف
يوم ٨ وبه ربيع الاول

١ Original دام ٢ الخطوط ٣ Original الا

٤ für تاجن ursprünglich geschrieben

ويخصك السلام الوالد فلان بن فلان والاخوه فلان بن فلان
وفلان بن فلان وخادمك صربوح وزوجته ويخصك السلام فلان
بن فلان بن فلان الحروصى

٩٨

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى الشيخ المحب الاكرم المكرم الوالد العالم الثقة العدل النزيه
شيخى وقودتى فلان بن فلان بن سيدنا العالم ابى نبهان الحروصى
سلمه الله تعالى وابقاه وعافاه ان شا الله سلام عليك ورحمة الله
وبركاته ولا زاد من طرفنا علم يلزم نقله اليك الا دوام الخير لاغير
لا زلت محروساً من كل شر ان شا الله وبعد والدى فلاهل^١ بنت شيخنا
المرحوم فلان بن فلان قد طلبت منا رخصه بالوصول الى زنجبار
تريد تنظر شانبتها فرخصتها تصل وتقعده شهرين وبعد ذلك تصل
الىنا فهاهى واصله اليكم مع الابنه والاخه^١ عايشه بنت فلان بن
فلان وتفضل انظرهم بعين الموده والرفه وما داموا فى بلد يكونون
عندكم فى البيت الى ان يرحلوا الى الشانبه هذا يا والدى وانت

^١ sic.

الماجور وفضلك سادى وعليك منا السلام ورحمة الله وبركاته وذلك
 من ولدك فلان بن فلان بن فلان الحروصى رد سلامى على المشايخ
 فلان بن فلان وفلان بن فلان وكافة من اقام بمقامك الشريف
 ومن الدنا كافة الاصحاب

حرر سـ ١٣٠٦
 ١٦ ربيع ١

٩٩

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم المكرم الاجل الامجد الثقة
 الرضى العلامة الاحشم الاشيم الوالد فلان بن فلان بن ابى نبهان
 الحروصى سلمه الله تعالى وحماه ان شاء الله سلام عليك ورحمة
 الله وبركاته والطافه وهباته نحن بنخير نحمد اليك الله الذى لا اله
 الا هو الكبير المقتال على كل حال لا زلت محروس الجناب بعون
 الملك الوهاب اخبار هذه الجهات ساكنة الحركات لا زاد علم
 حادث يجب رفعه اليك الا الخير وبعد نعرفك ان الولد فلان بن
 فلان بن فلان البوسعيدى قد سافر عنا لزنجان من غير علمنا وذلك
 من القضاء والقدر ولا راد لقدر الله تعالى ونرجوا من عميم فضلك

يسلموا fehlt; لدنا^١

واحسانك علينا ان تنصحه ليرجع الينا كما ان النصيحة على المسلم للمسلم
 فرض واجب اذ الغربة كربة الا الرباط والغزو في سبيل الله واجب
 بيت الله وزيارة قبر رسول الله صلى الله عليه وسلم وان رايته يريد
 سفراً الى غير عمان فلا تدعه عن التردد في البلدان ولا سيما هو
 غريب في زنجبار فاجرك على الله فهذا ما لزم بيانه مهما بدا لك
 غرض فنك الاشاره وعليك السلام ورحمة الله وبركاته من الفقراء
 الى الله تعالى الذاكرين احسانك اولادك المودين موزه بنت فلان
 بن فلان القلانيه بتاريخ اليوم ٢١ من شهر ربيع الاول سنة ١٣٠٦هـ
 سلم لنا على الاخ فلان بن فلان واهلك كما من لدنا فلان بن فلان
 بن فلان وفلان بن فلان وفلان بن فلان وكافة الال والوالده زلخا
 بنت فلان

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب المشايخ المحيين الغزاز الكرام الحشام الوداد وهما
 الوالدين فلان بن فلان وفلان بن فلان الحروصيان سلمكم الله
 انشاء الله سلام عليكم ورحمة الله وبركاته المحب لكم بخير ادام الله

لكم الخير جعلكم الله كذلك بل احسن من ذلك انه ربنا قادر
مالك صدرت لكم الكتاب بعون الملك الوهاب من قرية مشايق
اخبارها طيبه والحركات ساكنه والعباد امنه والاسعار مرخصه
والامطار قليله فى هذه السنه لتعلموا ذلك وبقية العلوم بالسنة
الواصلين اليكم بهم كفايه ودموا^١ سالمين والسلام عليكم من المحب
لكم الذاكر احسانكم ولدكم الفقير لله فلان بن فلان بن فلان
الحروصى بيده سلموا لنا على من حضر فى مقامكم الشريف تاريخ
يوم ٢ ربيع الاخر سنة ١٣٠٦هـ ١٦٤٢

١٠١

— بسم الله الرحمن الرحيم ه —

الى جناب شيخنا الفقيه العالم النزيه الاجل المحترم الاخ فلان
بن فلان ابن سيدنا ابى نهبان الحروصى سلمه الله تعالى وابقاه
وعافاه وحرسه وحماه ونجاه من كيد اعداءه انشاء الله سلام عليك
ورحمة الله وبركاته تصدير الكتاب من بندر الحرمين جده اخبارها
كما تعهدا وزيادة الموجب لتحرير الكتاب ابلاغك السلام والسؤال

^١ دوما

عن كيفية احوالك ان سالت عنا نحن بخير من كرم المولى جل
وعلا عن ان تدركه الابصار او تتوهمه بحلول مكان الافكار
جعلك الله في اتم الخير وبجوحة النعم كتابك الشريف الينا بالعام
وصل مع الكتاب المسمى مختصر الشيخ البسيوى ولا وصلنا بعده
شى لعله لم يذهب^١ غيره وفي ظن منى انه ليصل اليك الاخ فلان
بن فلان ولد فلان في ميل الحجاج من مسكد في بعض اشغال
تخصنا هناك فان وصل ليخبرك بها بنفسه وتفضل كن مساعدا له
بالراى والتدبير فعسى الله ان يمن به على ايديكم لانكم اهلا
لذلك والسلام من اخيك الحقير فلان بن فلان بن فلان ولد فلان
سلم لنا على الشيخ فلان بن فلان والشيخ فلان بن فلان بن فلان
النيرى وكافة اصحابك يسلم عليك كاتب الاحرف عن امره فلان
بن فلان بن فلان الهاشمى بيده سنة ١٣٠٦هـ
اج ١

وعند خروجنا من الرستاق حرب بين بنى غافر والعبريين
في بلد عمق واما الولد فلان بن فلان وصل مسكد من زنجبار

---

^١ يذهب

بخير وبلغنا في الحال خير لم ندر صحته ان السيد ابراهيم خرج
لبلدك العوابي واعان اهل العوابي السيد فيصل بن تركي على الخارج
اليها ان صح والله اعلم

١٠٢

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم الاحشم الاعز الوالد فلان
بن فلان بن فلان الحروصي سلمه الله تعالى ان شاء الله سلام
عليك ورحمة الله وبركاته وازكا واشرف تحياته اعلامنا خير وسرور
لا زاد علم يجب رفعه اليك بوجود مولانا المعظم فيصل بن تركي
واخوته واسعارنا مرخصه والامور ساكنه جعلكم الله في اتم النعمه
ودوام الصحة ان ربنا على ما يشاء قدير وبعباده لطيف خير^١
فان^٢ سلت^٣ عنا فتحنا بخير من كرم الله في بلد الترش الهدادبه وهذا
بما لزم بيانه ولا تقطعنا المكاتبه عن احوالكم بما انتم عليه وعلم
الخير لان المكاتبه كملاقاه وعمرك الباقي والسلام سلم لنا على الاخ

^٢ فان ^١ للطفيا خير Original

^٣ سالت

فلان بن فلان وفلان بن فلان وكافة الجماعة وفلان بن فلان تحية
ولذك وصغيرك الذاکر احسانك فلان بن فلان بن فلان الخروصي
لكل غرض يبدو الاشاره يسلمو عليك الجماعة فلان بن مطير
وفلان بن خنيف بن الهدادبه

التعريف حرر يوم ٢ جمادى الاول سنة ١٣٠٦هـ

١٠٣

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى المشايخ المحيين الغزاز الكرام الابرار الاخوه سالمه بنت
يحيى بن احمد الخروصيه ان شاء الله سلام عليكم ورحمة الله
وبركاته وازكا واشرف اياته نحن بخير من كرم الله تعالى اخبار عمان
الخير والسرور ودفع كل محذور ولما وجدنا القاصد الى تلك الاطراف
الزمننا ان نعرفكم بالسلام والسؤال^١ عن كافة احوالكم لا زلتم ذخراً
لنا ان شا الله وقد قصدنا الوصول اليكم مع وصول الاخ مسعود
بن محمد مسقط وان زاد علم او غرض يقضى واتم سالمون والسلام
ورحمة الله وبركاته هذا من الفقير الى رحمة الله تعالى محبكم

^١ sic.

واخيكم سالم بن سعيد بن عبد الله الخروصي بيده سلموا لنا على
 الوالد سعيد والاخوه يحيى وجوخه وبنت سيف بن شنان والخدام
 مافوندى ومتوتوا وحسينه وطاءوس وياسمين والسريه ومن لدنا
 الاولاد محمد وعزيزه وعيسى واخوته والاهل بنت ماجد وبنت
 سعيد والوالدين كاذيه وشيخه وعبد الله بن احمد ومزيه عند اهله
 من اخيكم سالم بن سعيد بن عبد الله الخروصي بيده

جرا هذا ١٣٠٦ في
 ج ٢٤

١٠٤^١

وانا سلمت قبالة فلان بن فلان ٩ قروش وقبالة فلان ٤
 قروش صرفقة نفقى ورهنت نخلة من مالى وحال لورقه لذى لك
 عند بنت فلان بن فلان لا حصلة^٢ منهم وكلمنا قرياءها فلان بن
 فلان وفلان ولا وجدنا منهم حجه وبعد كلمنا مسلم بن نجيم وادعت
 ان لها باقى عليك عله واردا يمين وانا لا سلم لعله^٣ وجاوبونى ان هذه
 لورقه لحيك فلان بن فلان ولا لك يمين ولا عليك الا بوكاله خط
 فلان بن فلان ولان لجواب راجعا ليك لذى تنضره انا اكون على

^١ Bruchstück eines Briefes.

^٢ حصلت

^٣ الغله

جوابك والشيخ فلان قايم بوادی سختن من مده شهرين يعمر بعمق
 من جانب شرق على مثار لفلج عند عود لشدر وكذلك يبنى في
 عين عمق ولله عاقبة لامور ولعمارات لداثرات من مدروج الى
 مقيمه بناهن على التمام هذا ما لزم لبيان وعرفك لولد فلان يريد
 تفق تاما له شبه على عينة تفق فلان بن فلان ان وجدت اجعل له
 همه ونزقه لتعلم ذلك والسلام من محبك لحقير لله احقر الانام
 اخيك فلان بن فلان بن فلان المعمرى ان بدا غرض الاشاره سلم
 على المشايخ فلان بن فلان وولد فلان بن فلان بن فلان وكافة لجماعه
 ومن هنا يسلمون عليك والدتك واهلك وولد فلان بن فلان ولاخ
 فلان بن فلان الريابي وفلان بن سلوم وفلان بن فلان ويسلمون
 عليك الاخ فلان بن فلان واولاده فلان بن فلان وذلك
 يوم ١٣ ج الاخر ١٣٠٦ في

١٠٥

— بسم الله الرحمن الرحيم —

الى جناب الشيخ المحب الاكرم الاعز الاحشم المود الناصح
 الوالد العزيز الثقة الوازع الوالد الكريم فلان بن فلان بن فلان

الحروصى سلمه الله تعالى وابقاك وعافاك لنا ذخراً ان شاء الله سلام
عليك ورحمة الله وبركاته وازكا واشرف تحياته انه ربنا قدير منان^١
وبعباده خير بصير ومن هذه الاطراف لا زاد علم حادث سوء
الخير حتى نرفعه اليك ومسرت قلبك ودام بقاءك وايدنا بقاءك وبعد
اعرفك وصل خط من عمان عند الوالد موزه بنت فلان بن فلان
الحروصى فيه ذاكرين ان الولد فلان بن فلان سافر عنهم من غير
وجه ولا نباهم عند سفره ولان تفضل من احسانك او بتمره الى
سفر عمان ووصل خط مع الوالد فلان بن فلان انه لاعرفناك فى اى
ارض ولايما انت فيه وعليه ولا جلست معنا على طول الزمان وانا
عرفته ان شاء الله تصل عندك مع رجوع الوالد فلان وكتابك الكريم
وصل وفهم ولدك بما ذكرته وحالك جميل ولا من جنابك تقصير
ولسلام سلم لى على الوالدين الكرام فلان بن فلان بن سيدنا ابى
نهبان وولده فلان بن فلان ولوالد فلان بن فلان ولاخوه فلان
وفلان اولاد فلان بن فلان بنى خروص ويسلمو عليكم الوالد فلان
بن فلان ولوالد فلان بن فلان ولوالد فلان بن فلان ولوالد فلان

---

^١ متان Original

بن فلان ولوالد فلان بن فلان الحوسنى وكتبه عبد المملوك ولدك
فلان بن فلان بن فلان الحروصى بيده

تاريخ^١ يوم ه رجب سنة ١٥٣٦^٢

وسلم لى على الوالدين فلان بن فلان وفلان بن فلان بنى الجرى
ولوالد فلان بن فلان المحرمى وفلان بن فلان ويسلمو عليك الوالد
فلان بن فلان وفلان بن فلان الكنديون

١٠٦

— بسم الله الرحمن الرحيم —

سلام جديد وتحية تزيد وبركات الملك القريد ما سار القلك
السيار وتلاظمة^٣ به امواج البحار وام^٤ الى جزيرة زنجبار الى
حضرة الشيخ المبجل الاعز الاكمل الحباب حافظ بن حمدان بن
عيسى الحروصى سلمه المنان من جور الزمان وعليك السلام وذويك^٥

^١ تاريخ Original

^٢ ist wohl Schreibfehler für ١٣٥٦ = ١٣٠٦

^٣ تلاطمت ^٤ اما ^٥ Original دويك

ورحمة باريك وبركاته ما عرد^١ ورق المؤده^٢ بالائك وتحيه المتعال
 تترادف ذو الغدو^٣ والاصل على الدوام بلا انصرام خادمك الداعي
 بقاءك يشكر مولاه على ما ولاه^٤ على نعمه الجليله وعطاياه الجزيله
 لازلت مانوساً مخولاً بالمال الوافر لبسك^٥ الله لباس التقوى والعافيه
 الشامله ووقاك الله كل مكروه وكتابك الكرم^٥ ولفض^٦ خطابك
 المستقيم الذى تموجه^٧ الفاضه^٦ وتشعشت الحاظه وتاهت فى معانى
 الفاضه^٦ العربيه النحويه وافا الينا وادخل المسرت علينا وكادت
 قلوبنا ان تطير سروراً وقد امتلئت غبطة^٨ وهوراً^٩ وبقينا نعالج

^١ doch wohl عرد, sodass gemeint ist: »solange die Tauben der Freundschaft in dem Aikbaum girren«. Der Brief besteht eben aus Redensarten, die, wie ja auch oben gesagt ist, aus dem Lexikon zusammengestoppelt sind.

^٢ in مؤده ist das Hamze überflüssig, ebenso in الايك das über

^٣ Original العدو

^٤ أولاه und البسك; man ersieht hieraus, wie ungeläufig die IV. Form der Umgangssprache geworden ist.

^٥ الكريم oder المكرم; des Reims wegen wohl das erstere.

^٦ أفاضه, لفظ ^٧ تموجت

^٨ Original غبطة ^٩ حوراً

في فك اقفاله وحل اشكال مبهوتي العقول لا نميز بين الفروع
والاصول فبقينا في حيرة¹ من قلت البصيره لا ندرى ما نقول
فلما حصص لنا الناموس وخلصنا كانه قد استخرج² من لغات جوهر
القاموس قففظنا³ ختامه وتلونا سلامه واعلامه وعلمنا بما فيه ضاهره⁴
وخافيه⁵ وسرنا حال سلامتك غير قليل وعرقنا انك تريد محرم
خدمة حمدان بن سليم تعلم يا سيدى نحن جعلنا لحاجتك همه عاليه
ولا زلنا نطالعه في كل يوم ولا رهب مع رهوبه ليصلك انشاء
الله تعالى وخادمك⁶ صابنى عضل⁷ جهد واعتضلت منى يد اليمين
وبقيت اربعة اشهر وفي حال التاريج في عافيه ودم مانو ساً محروساً
وعليك السلام تحية خادمك خلفان بن براكا⁸ تابع اولاد قحطان وان

¹ خيرة Original

² استخرج Original

³ قففضنا

⁴ ظاهره

⁵ حافيه Original

⁶ der Schreiber dieses Briefes.

⁷ عضل Original   ⁸ بركات wohl

بدت اماره فلك الفضل بالاشاره^١ حرر يوم^٢ وسلم لنا على المشايخ
الكرام الجباين عيسى بن سويدان وسلم بن عيسى ويحيى بن ماجد
وكافة من شيت له منا السلام حرر يوم ٢٨ رجب سنة ١٣٠٦هـ
ومن شان عرفنا^٣ انك ارسلت لنا رساله تعلم يا سيدى ليس
وصلت

بالاشارة^١

-^٢ hier wollte der Schreiber schliessen, bemerkte aber noch, dass
er die Grüsse vergessen hatte.

عرفتنا^٣

﴿ الفصل السابع ﴾

١٠٧

— بسم الله الرحمن الرحيم —

عقد وفاق

فيما بين حضرة صاحب العظمه السيد خليفه بن سعيد بن سلطان
سلطان زنجبار وتعلقاتها في افريقيه والشراكه الالمانيه الافريقيه المسماة
دوتش اوست افريكانيشه^٢ جيزيلشافت التي بموجب قبول حضرة
صاحب السمو الوزير الاعظم البرنس فون بسمارك كانشير الدوله
عليه الجرمانيه قد فوضت لذلك شرعيا جناب الدكتور^٣ جوستاف
ميخاهيلس قنصل جنرال الدوله الجرمانيه في زنجبار لقد صار الاتفاق
على المكاتبه الاتيه وهي

١ Original المسمة   ٢ Original افريكانيش

٣ Original الدكتور

البند الاول

حضرة السيد خليفه اعطى للشراكه الالمانيه الافريقيه المذكوره اعلاه قوته الكليه فى البر الافريقى من المريمه وفى كل مملكته من جنوب نهر أومبى وقد جعل جميع العمل فى يد الشراكه لكن ذلك تحت اسم السيد وسلطته وتحت بنديرته بشرط ان الشراكه ستكون ملتزمه فى جميع الذى يحدث فى الاممكه المذكوره من حرب او ديه او خساره او اذى مغرم فى اى وجه كان فالسيد لا يلتزم بشى ابدا والشراكه لا لها حق على حضرته فى ذلك انما يسوغ لها ولا لاحد غيرها ان يشتري ارضا من هذه الامكه المذكوره الا على يدها مثل ما كان مع السيد خليفه سابقا السيد قد اعطى الشراكه ووكلائها الحق فى عمل العشور فى البر من الامكه المذكوره وسعاده اتفق معها بالعمل والمساعده فى جميع الاعمال التى تكون والتى كانت فى معاونتها¹ بقبض الذى تحتاجه الشراكه او وكلائها بقوته او اقتداره حتى تستمر نفس قوتها فى الاعمال وقد صار الاتفاق ايضا ان المذكور فى هذا الامتياز لا يكون

¹ معوتها Original

مخلا بالمعاهدات التي هي بين سعادته وبين حكومات بريطانيا واميركا وفرنسا وجرمانيا او الذين لهم معاهدات مع سعادته من الدول الاجنبيه وعلى الذى وضعت او ستوضع بموجب برلين جنرال اکت¹

البند الثانى

السيد قد رخص للشراكه ان تضع مستخدمين فى الامكنه المذكوره وغير ذلك من الاوادم ليعملوا محلا للاحكام حسب القوانين وحضرته اعطاها ايضا ولو كلائها الحريه بعمل مكاتبات مع كبار وروسا البلاد وجميع هذه المكاتبات ستعمل تحت اسم حضرته وتحضرها اليه لكى يثبتها والسيد قد اتفق ان يعطى الشراكه ووكلائها قوته فى هذه الامكنه الافريقيه الا الذين معهم الشوانب والاموال وقد اعطاها ايضا الامكنه والقلاع والبيوت التى ليست مسكونه من خواص سعادته لكن من المفهوم ان تصريح الذى يريده لاستعمالاته الخصوصيه من بيوت وقلاع وشوانب وارضى ستعمل فيه عرضه فيما بعد وايضا فى كل ارض غير محيوزه فللشراكه الحق

¹ die Congoacte.

في عمل عشور وقبض المدخول وعمل المغارم الكافية للقائمين لمنع
 المعاكسات في اجرا تصليح الطرق والمياه وكلما يختص بالدول وغيره
 ولأجل وفاء الديون واستجلاب الفايده في الدراهم والحجات التي
 ستركها الشركاء او وكلائها يلزم ان تكون على استحسان حضرة
 السيد والقضاة وحسب امر سعادته اما في هذه الامكنه قانون
 الشريعة ستعمله الشركاء ووكلائها ويكون متعلق بهن ومشاهرات
 الولايات واوادم السركار الذين في الامكنه المذكوره لتكون على
 الشركاء نفسها

البند الثالث

السيد قد فوض الشركاء ووكلائها ان يعملوا بيع وشراء في
 تحصيل الاموال باى نوع كان وعلى وجه عمومى¹ شراء اراضى او
 بيوت او ببيان او غير ذلك في كل الامكنه المذكوره لكى² لا يكون
 ذلك الا بالتراضى والاتفاق مع اصحاب الاموال المذكورين ومن
 غير تكليف

¹ man erwartet خصوصى

² wohl لكن

البند الرابع

السيد قد اعطى الشراكه ووكلائها القوه فى كل ما كان فى ايديهم لتصليح التجاره وغيرها فى الاموال واجرا اعمال السفن فى الانهر والشطوط واعمال الصياده وتصليح الطرق واعمال سكك حديدية من جميع الانواع وخنادق للمياه وتغراف وللشراكه الحق بعمل عشورا على هذا ولها القوة بمنع وقبض الات الحرب والاسلحه وكل المنسكرات او الذى هو مخالفا للقانون والشرع او الذى يسقط بالمروره وكل الذى لا ممنوع فيه السيد بموجب المعاهدات لكن من المعلوم ان جميع ذلك ليكون موافقا للمعاهدات التى بين السيد والدول الاجنيه

البند الخامس

السيد قد رخص للشراكه ولوكلائها بالجلوس تحت اسمه فى القلاع على مصب او مصبات نهر او انهر وكل محل فى مملكته المذكوره وفى عمل محلات للعشور ومغرم على السفن وعلى جميع الاموال التى تصل الى هذه البنادر او تخرج منها وفى منع اختلاس العشور او كل ما هو مذكور فى المعاهدات مع الدول الاجنيه

البند السادس

السيد قد رخص للشراكه ولو كلائها مداركة تحصيل المعادن وارسال الاوادم لذلك فى جميع الامكنه الافريقيه المذكوره وهى مفوضه بتحصيل كافة الاجساد من رصاص وغم وحديد ونحاس وتنك وزهـب وفـضه وجواهر وحل معدنى او غير ذلك من المعادن وللشراكه الحق بعمل بيع او شراء بانفسها فى هذه الامكنه ولا عليها عشور ولا غيره زياده عن خمسه فى المايه على السعر من الحاصل من ذلك بعد مغرم العمل وتسلم ذلك للسيد حسبما يصير الاتفاق بينهما فيما بعد وكذلك فى الحطب وكلما يكون لعمل هذا لترويج التجاره هو فى ايديها لكن الحطب الذى ينفع للبنا وللحرق^١ المسمى بالبورتى كل غارب له الرخصه لقطعه كما هو الان بشرط ان يدفع مغرم حسبما يتفق مع الشراكه اما الذى لاستعمال حضرة السيد من هذا الحطب لا عليه شى من المغرم

والحرق^١ Var.

البند السابع

السيد قد اعطى الرخصه للشراكه فى عمل بنك او بنوكه فى جميع مملكته من الامكنه المذكوره وايضا توزيع اوراق ماليه (بنك نوط) باسمها

البند الثامن

جميع هذه الامتيازات المعطيه للشراكه ولو كلاتها والقوة والتفويضات هى لمدة خمسين سنه تبتدى من وقت دخولها فى العمل وبعد اتمام المدة فجميع الاعمال والامكنه والبيان المعموله من طرف الشراكه ستعود الى حضرة السيد او لورثائه او لخلقائه ان اراد او بالتشين حسب تشمين متخين من الطرفين

البند التاسع

سعادة السيد سيقعد الشراكه كافة الفرض فى كل الاماكن المذكوره اعلاه للمواعيد ذاتها التى صار الاتفاق عليها لقعد الاماكن نفسها على هذه الشروط وهى

في ابتداء اعمال الشراكه اى عند استلامها تلك الاماكن ستدفع
مقدما لحضرة السيد خمسين الف ربيه تحت الحساب وهذا المبلغ
يجرى خصمه من اصل المبالغ التى يصير دفعها لحضرة السيد من
طرف الشراكه فى الستة الشهور الاولى ويقسم شهرا بشهر

فى السنه الاولى فالشراكه تقدم لحضرة السيد فى اخر الشهر
من الاشهر الافرنجيه جميع محصول الفرض على الوارد والصادر
بعد خصم المصاريف التى سيصير تعيينها وهذه المصاريف لا تنوف
عن مايه وسبعين الف ربيه للسنه الاولى بل اذا كان ثبت بموجب
دفاترها ان الشراكه صرفت اقل من هذا المبلغ فالفرق يرجع لجانب
السيد ويدفع لحضرتة اما الشراكه نظير اتعاها ومخاطرتها يكون لها
ربح فى المايه خمس من المدخول الصافي

ثم بعد انتهاء السنه الاولى التى هى سنه للاختبار فالمبلغ الذى
الشراكه ستلتزم بدفعه لحضرة السيد سنوياً للسنوات المستقبله يصير
حينئذ تعيين مقداره انما الشراكه يحق لها بعد مضى كل ثلاثه سنوات
حسبما يتوضح لها بالاختبار من محصول الثلاثه سنوات الماضيه
وبموجب دفاترها ان تدخل فى المخابره مع حضرة السيد لتعيين مبلغا
جديدا للسنين القادمه ويسوغ لحضرتة ان يجعل احد مستخدمينه

لمراقبة مدخول القرض في كل البنادر المذكورة في هذه المكاتبه لكن من المعلوم ان السيد لا يمكنه اخذ عشور مرة ثانية على اى وجه كان والشراكه لها الحق حينئذ ان تراقب موظفين القرضه في بندر زنجبار وتسترد قيمة العشور التى تكون دفعت راساً لحضرة السيد سوى ان كان على الوارد والصادر من والى الاماكن المذكوره فى هذا الامتياز والشراكه ستضمن لحضرة السيد خمسين فى المايه من ما تكتسبه من محصول القرض زياده عن المبلغ الذى يصير تعيين دفعه سنويا والسيد قد اعطى للشراكه ولوكلاتها فى الاماكن المذكوره جميع الحقوق على الابحر المختصه فى تلك الاماكن وخصوصا الحقوق المقتضيه لمحافظه ومراقبة التنزيل والتحميل ونقل البضايح والمحصولات والامتعه فى جميع المياه المذكوره والسواحل وذلك بواسطة حراس ومواشى وغيرها فى البر والبحر

البند العاشر

نظرا لما اعطا لها حضرة السيد من الامتيازات والحقوق والقوه كما هو مشروح اعلاه فالشراكه تضمن الى حضرة ربح عشرين سهما من اسهم الشراكه الالمانيه الافريقيه مقدار قيمة كل سهم عشرة الاف

مارك يبلغ الجميع عشرة الاف باوند وذلك يجعل لسعادته الحق بقبض تلك الربح من اصل الارباح الصافيه كما يتضح ذلك من دفاتر الشركه بعد توزيع الفايده فى المايه ثمانيه الى المشتركين الذين دفعوا حقيقيا قيمة الاسهم تعلقهم

البند الحادى عشر

فالشركه لها التمتع فى كل حقوق او امتياز او فايده او منفعة او معافاة مهما كان تنوعها المتمتع او ستمتع بها شركه ثانيه او شخص اخر يكون حضرة السيد اعطاها او سيعطيها فى المستقبل لامتياز مثل هذا فى قطعه ثانيه من مملكته

البند الثانى عشر

من المعلوم ان جميع الذى اعطاه السيد للشركه لا داخل فيه جزيرتى زنجبار وپمبا ولا شمال نهر اومبي وجميع الذى اعطى من القوه والحقوق والامتيازات المذكوره هنا ليعمل تحت اسم حضرة السيد وبامره

البند الثالث عشر

قد وقع ايضا الاتفاق على ان جميع المذكور والتي تنازل به
حضرة السيد للشراكه فهو ملزوم على الطرفين وعلى ورثائهم وخلفائهم
الى تمام الخمسين سنه حسبا صار الاتفاق عليه

البند الرابع عشر

يكون ابتدا العمل من طرف الشراكه والقبض والاخذ في
القرض والامكنه واليوت في الاماكن المذكوره حسب الاتفاق من
ابتدا تاريخ خمسة عشر من الشهر اغوست ١٨٨٨هـ ثمانيه وثمانين
وثمانمائه والف وقت ما ترغب الشراكه استلام القرض والاماكن
واليوت المذكوره من يد حضرة السيد

البند الخامس عشر

ان هذه المكاتبه منصوصه في نسختين انجليزيتين ونسختين
عربيتين وكل الاربعه نسخ تحتوى على معنى واحد وتاويل واحد
ولكن اذا صار تفسير النص العربى والنص الانجليزى بنوع
مختلف فالنسخه الا انجليزيه يصير اعتبارها وحدها مضبوطه

وبناء على هذا الاتفاق فقد ذيل هذه المكاتبه بامضاهما كل من
حضرة السيد خليفه بن سعيد بن سلطان والدكتور ميخاهيلس بصفه
تفويضيه من طرف الشراكه الالمانيه الافريقيه

حررت في زنجبار في اليوم الثامن والعشرين من شهر ابريل
س١٨٨٨نه ثمانيه وثمانين وثمانمائه والف موافق اليوم السادس عشر
من شهر شعبان س٣٠٥نه خمسه وثلثمائه والف هجريه

التوقيع

صحيح خليفه بن سعيد بن سلطان بيده

١٠٨

وبعد ففطرّا لكون السنه الاولى صار فيها الاختلافات والتي
تتجت عند اجراء مكاتبه ٢٨ ابريل س١٨٨٨نه الموافق ١٦ شعبان
س٣٠٥نه هجريه وخصوصاً الاختلاف الذى حصل في البند التاسع
من هذه المكاتبه بين جلالة مولانا السيد خليفه بن سعيد سلطان
زنجبار والشراكه الالمانيه الافريقيه قد حصل الرضا والاتفاق في هذا
اليوم بين جلالة السيد خليفه بن سعيد سلطان زنجبار والشراكه

الالمانيه الافريقيه النائب عنها المفوض ارنست فوسن مدير الشركه
في برلين على ما ياتى

ان البند التاسع من المكاتبه يصير ابداله بالبند التاسع الاقوى الذى
من تاريخ هذا اليوم كل من الطرفين المتكاتبين يعتمده ويتبع نصه

البند التاسع

سعادة السيد سيقعد الشركه كافة القرض فى الاماكن المذكوره
اعلاه للمواعيد ذاتها التى صار الاتفاق عليها لقعد الاماكن نفسها على
هذه الشروط وهى

الشركه تقدم لحضرة السيد فى آخر كل شهر من الاشهر الفرنجيه
جميع محصول القرض على الوارد والصادر بعد خصم المصاريف التى
يصير تعيينها وهذا المصاريف لا تنوف عن مائة وسبعين الف ربيه
كل سنه من الثلاث السنوات الاولى بل اذا كان يثبت بموجب
دفاترها ان الشركه صرفت اقل من هذا المبلغ فالفرق يرجع لجناب
السيد ويدفع لحضرة ثم بعد انتهاء الثلاث السنوات الاولى اعني
يوم ١٨ اجست ١٨٩١^١ سنة التى هى سنى الاختبار فبلغ المعدل الذى
الشركه ستلتزم بدفعه لجلالة السيد سنوياً للسنوات الباقية من سنى

^١ sic.

المكاتبه يصير تعيينه حسب مدخول ما في الثلاث السنوات الاولى اعنى من العشور المتحصله بعد خصم المصاريف المقرره قيمتها مائة وسبعين الف ربيه انما الشراكه يحق لها بعد مضي كل ثلاث سنوات حسبما يتوضح لها بالاختبار من محصول الثلاث السنوات الماضيه وبموجب دفاتها ان تدخل في المحابرة مع جلالة السيد لتعين مبلغاً جديداً للسنين القادمه وليسوغ لجلالته ان يجعل احد مستخدمييه لمراقبة مدخول القرض في كل البنادر المذكوره في هذه المكاتبه لكن من المعلوم السيد لا يمكنه اخذ عشور مرة ثانية على اى وجه كان والشراكه لها الحق حينئذ ان تراقب موظفين القرضه في بندر زنجبار وتسترد قيمة العشور التى تكون دفعت راساً لجلالة السيد سوى ان كان على الوارد والصادر من هذه الاماكن المذكوره في هذا الامتياز والشراكه تتعهد ان لا تطلب من جلالة السيد ترجيع العشور التى تحصل بفرضه جلالة السيد من الاموال الوارده من اوروپا ومن بلدان غير التى يصير تصديرها من زنجبار الى الاماكن التى تحت ادارة الشراكه فلا لها حق في ذلك هـ

والشراكه ستضمن لجلالة السيد خمسين في المايه فيما تكتسبه من صافى محصول القرض بزياده عن الذى يصير تعيين دفعه سنوياً

والسيد قد اعطى الشراكة ووكلائها في الاماكن المذكوره جميع الحقوق على الابحر المختصه في تلك الاماكن وخصوصاً الحقوق المقتضيه لمحافظة ومراقبة التنزيل والتحميل ونقل البضايح والمحصولات والامتنع في جميع المياه المذكوره والسواحل وذلك بواسطة حراس ومواشي وغيرها من البر والبحر هـ

تحريرا في زنجبار يوم ٢١ من شهر جمادى الاول سنة ١٣٠٧هـ
موافقا يوم ١٣ من شهر جنوري سنة ١٨٩٠هـ

صحيح خليفه بن سعيد بيده

١٠٩

— بئنه تعالى —

من خليفه بن سعيد بن سلطان الى كافة من يراه وبعد
فاعلاماً الرعايانا^١ جميعا باننا قد اجرنا بلدانا التي بالمرام من اومبي رقا
الى رقوما^٢ شراكه الجرمن واوادم سيدبرو البلدان ويقبضو العشور
من البنيدر وكل هذا باسمنا وتحت بنديرتنا وامثلوا اوامرنا ولا

^١ sic.

^٢ muss heissen رقوما oder رقوما

تخالفوه كما كنتم سابقاً ومرادنا تسكين ونظام بلداننا ولاجل ذلك
اعملوه^١ واشتغلوه^١ كالعادة وامتنعوه^١ عن القتن وكل من يظهر منه خلافا
لامرنا فلا يلوم الا نفسه وقد ارسلنا من طرفنا هذا الاعلان^٢ محبنا
الشيخ ناصر بن سليمان اللمكى حتى يفهمكم ويخبركم شفاهاً هذا بما
نعرفكم به والسلام من خليفه بن سعيد

١١٠

من خليفه بن سعيد بن سلطان الى الشيخ المحب المودف
والى باجمويو سلمه الله تعالى وبعد فالمراد منك ان تخرج من البيت
الذى انت فيه وقبضه^٣ شراكه المانيا لانهم طلبوا ذلك منا وانت
تستعد بيتاً لسكونك والسلام تاريخ ١٢ الحج سنة ١٣٠٥هـ
كتبه بامره مملوكه فلان بن فلان بيده

١١١

— بمنه تعالى —

الى

وبعد كتابك المورخ ٢٠ كوست وصل وفهمنا ما ذكرته عن احدى
عشر صندوق التى تدعيه^٤ الشراكه الافريقيه فيها الباروت فهذا

١ sic. ٢ قبضته ٣ مع fehlt ٤ اعمالوا، اشتغلوا، امتنعوا^١

الباروت لم يتسلم عشوره اولا ولا اخرآ وان كان جنابك تريد
منا ان نرخص له من دفع عشوره فعرفنا لنرخص له والسلام
كتبه بامرہ مملوكه

١١٢

— بمنه تعالى —

الى
وبعد كتابك المؤرخ كذا وصل وفهمنا ما ذكرته عن الطرود
تحصل المنوار عده والصناديق التي فيها الات الزراعة برسم الشراكه
٤٢
فالطرود امرنا القايم في الفرضه بترخيصها حسب القاعده والسلام
حرر س ١٣٠٦
٤ شوال

١١٣

— بمنه تعالى —

من خليفه بن سعيد الى جناب المحب الناصح المود ادام
اقباله كتابك الشريف وصل وفهمنا ولان لما صرحت لنا فهمنا وموج¹
ما ذكرت فليس المتولى² الفرضه ان يتعرض في ذلك بل المتولى²

¹ wohl موجب

² sic.

القرضه متى وصل مال فى القرضه وقيمته الف ريال فله عشور
 الاف الريال الا اذا وقعت مشاجرة بينكم فى الثمن اذا ثمنته انت
 بالف ريال قال متولى القرضه ثمنه الف ومائه ريال عند الساعه
 لك الخيار اما انت تعطيه على موجب ثمينه او تعطيه المال حسبما
 ثمنه وتأخذ منه الثمن او انك تعطيه من العشرين واحداً اما ما
 ذكرت اذا مثلاً بت المال على التجار بمدة ستة اشهر فيكون متولى
 القرضه يطلب العشور حسب القايد^١ على المدة فلا له ذلك ابدأ
 لكن له على الثمن الحاضر^٢ يأخذ عشوره ومتى وقعت المشاجرة فى
 زايد الثمن وناقصه^٣ فعلى موجب ما ذكرنا لك ونحن حالاً اخبرنا
 متولى القرضه موجب ما حررناه لك والسلام

١١٤

بسم الله الرحمن الرحيم -

الى المحب الاكرم المود سلمه الله تعالى كتابك الكريم قد
 وصل وفهمناه وبعد فالصناديق عدد ٩٢ الذين ذكرتهن جنابك

او ناقصه ^٣ الحاضر ^٢ القاعده ^١

لشراكه نحن غفلنا بلامس تعين ما فيهن فيحتاج تعرفنا ان بهن كذا
وكذا والسلام كتبه بامرہ مملوكہ ... ٢٣ القعده ١٣٠٦هـ

١١٥

الى المحب الاكرم فلان كتابك الشريف قد وصل وفهمنا ما
ذكرته وعن المركب الذى تريده الشراكه بالاجاره فقد ذكر لهم
محبا فلان بان نوله تسعة الاف ربيه وانت لا عرفتنا بكم تريدوه
واجار المراكب راجع الى فلان لانه مطلع على الخراجات فيتوافقون
معه ومن مدة ايام استاجر هذا المركب فلان الذى كان وكيل فلان
بتسعة الاف ربيه فى مدة ٢٢ يوم ونول السائر من زنجبار الى
البنادر لنا والشراكه جعلنا لهم شهراً كاملاً بتسعة الاف ربيه الان
هذا المركب متكلف باثنين وخمسين الف ريال وان سافر خطره
علينا لاننا لا نفعل بيمه على مراكبنا لتعلم
وعن وصولك الينا لتقديم الخط الذى من جلالة امبراطور
المانيا قتشرف بوصولك بكره يوم الجمعة بعد ثلاث ساعات وربع
بالعربي والسلام ١٣٠٦هـ

— بمنه تعالى —

من خليفه بن سعيد الى جناب المحب الناصح فوسن
وكيل شراكة المانيا دام اقباله كتابك المؤرخ ٢٠ سبتمبر وصل
وفهمنا ما ذكرته واليوم هذا مشغولين بسفر الجنرال متيوس والولاية
الى فانجاني وتانجه وبكره يوم الجمعة بعد ثلاث ساعات من النهار
ليصلك الرسول من طرفنا والسلام

كتبه بامرہ خادمہ فلان بیدہ ۱۳۰۶ ف
۱۲ محرم

Verzeichniss der facsimilirten Texte.

- 2 Proben von Handschriften aus der Kanzlei des Sultans:
    - 1 von Sêjid Bargasch Blatt 1 = No. ٥.
    - 1 von Sêjid Chalife Blatt 2 = No. ٢٣.
  - 3 Proben von Handschriften aus dem geschäftlichen Verkehr:
    - Blatt 3 = No. ٥١.
    - Blatt 4 = No. ٥٢.
    - Blatt 5 = No. ٥٣.
  - 2 Proben von Handschriften aus den Häfen des Somalilandes:
    - Blatt 6 = No. ٥٥.
    - Blatt 7 = No. ٦٠.
  - 4 Proben von Handschriften aus Zanzibar und dem ostafrikanischen Festlande:
    - Blatt 8 = No. ٦٥.
    - Blatt 9 = No. ٧٩.
    - Blatt 10 = No. ٨٢.
    - Blatt 11 = No. ٨٣.
  - 11 Proben von Handschriften aus Ostarabien:
    - Blatt 12 = No. ٨٦.
    - Blatt 13 = No. ٨٧.
    - Blatt 14 = No. ٨٩.
    - Blatt 15 = No. ٩٠.
    - Blatt 16 = No. ٩٢.
    - Blatt 17 = No. ٩٣.
    - Blatt 18 = No. ٩٤.
    - Blatt 19 = No. ٩٦.
    - Blatt 20 = No. ٩٧.
    - Blatt 21 = No. ٩٩.
    - Blatt 22 = No. ١٠٥.
-

repräsentirenden Ziffern ٨٦٤٢ werden in der ganzen arabischen Welt von Mesopotamien und Ostarabien an bis Marokko hin als ein Talisman gebraucht. Bei Briefen wird es gewöhnlich hinter die Adresse oder am Schluss nach dem Datum geschrieben, wohl mit der Bedeutung, dass der Brief richtig ankommen möge. Nach der arabischen Ansicht (Bresnier, *Chrestomathie arabe*, 2 éd. pg. 331) soll das Wort u. a. Name eines Engels sein. Hoffmann, *Syrische Märtyrerakten* (Abhdl. f. Kunde d. Morgenlandes VII, Bd. 3, 128 ff.) meint, dass es von dem Namen der alten eranischen Göttin Bêducht sich ableite.

طاسة, pl. طاسات Napf, Trink-
gefäß, Tasse.

عقل, pl. عقلاء verständig.

comp. اعقل.

عمدة zuverlässig.

قد V. sich ereignen.

قام. inf. قام.

كتب.

كتيبة, pl. كتائب Heerschaar.

مكتوب, pl. مكاتيب Brief.

Die Zahlzeichen werden in Ostafrika geschrieben:

1 = ١; 2 = ٢; 3 = ٣; 4 = ٤, ٢, ٢; 5 = ٥, ٥, ٥; 6 = ٦, ٦;
7 = ٧; 8 = ٨; 9 = ٩.

Das Zeichen für $\frac{1}{2}$ ist —. Häufig davon kaum zu unterscheiden, obwohl ersteres mehr liegend geschrieben, ist die Ziffer für $\frac{1}{4}$ = ¼; $\frac{1}{2}$ = $\frac{2}{4}$, also auch ½; $\frac{3}{4}$ = ¾, wofür auch das Zeichen ¾. Ein anderes Zeichen für $\frac{1}{4}$ ist ¼, also z. B. $1\frac{1}{4}$ = 1¼. Das Zeichen für $\frac{1}{8}$ ist ⅛ oder ⅛, also z. B. $3\frac{1}{8}$ = 3⅛; $3\frac{3}{8}$ = 3 + $\frac{1}{4}$ + $\frac{1}{8}$ = 3⅞ oder 3⅞. Das Zeichen für $\frac{1}{16}$ ist ⅙, also z. B. $3\frac{3}{16}$ = 3 + $\frac{1}{8}$ + $\frac{1}{16}$ = 3⅙.

Die Ziffern ٨٦٤٢ am Ende von No. ٨٦ und No. ١٠٠ sind das sogenannte بدوح, ein Wort, dessen Buchstaben jene Zahlenwerthe haben: ح = 8, و = 6, د = 4, ب = 2. Bisweilen werden diese Ziffern auch in umgekehrter Reihenfolge geschrieben ٢٤٦٨. Dass بدوح aber auch durch andere Zahlen ausgedrückt werden kann (Le Chatelier, Les confréries musulmanes du Hedjaz pg. 283 Anm. 2 giebt ٨٤٣٢) erscheint deshalb nicht gut möglich. Dieses Wort بدوح resp. die dasselbe

خَلِيقَة, pl. خَلَائِق dasselbe.

خَلِيَ frei, leer; ohne Sorgen.

درس II. lehren, unterrichten.

مَدْرَسَة, pl. مَدَارِس Schule.

S. 30. st. دَوَكْرَه I. دَوَكْرَه (hind.

دَكْرَا), indischer Name für $\frac{1}{4}$ Pesa.

S. 31. رَأْسًا auch: direct.

S. 33 I. رَز st. رُز.

رَقِي VIII. aufsteigen, sich erheben.

No. ٦٨ fälschlich trans. aufsteigen lassen, gebraucht.

زَرَع a, säen, Ackerbau treiben.

زِرَاعَة Ackerbau.

زَرَع Saat, Saatfeld.

سَمَح a, gütig sein, gütig gewähren, verzeihen
فَلَان.

III. dasselbe فَلَانًا.

سِمَاح العُشُور Erlass der Steuern, Zölle.

عَلَى oder مِنْ شَأْن wegen, von wegen, um — zu.

شَدَّ i, u, drücken; stark sein.

II. verstärken.

V. VIII. sich verstärken, verstärkt werden.

شِدَّة, pl. شِدَد Kraft, Stärke, Macht.

شَدِيدَة, pl. شِدَائِد Widerwärtigkeit, Unglück.

شِدَاء, pl. شِدَاد und شَدِيد stark, mächtig.

عَـ اشد comp.

شَرِيعَة Gesetz; vulg. Vorstadt.

شَرَف V. sich beehren, beehrt werden.

مَصَائِب, pl. مُصِيبَة. صَاب Unglücksfall.

طَلَع VIII. عَلَى شَيْء untersuchen, prüfen.

مُوَيَّدٌ gestärkt, geschützt (von Gott).

S. 8. مَجْبُوحَةٌ Hof.

بَدَّرَ u, eilig kommen.

III. eilen.

بَذَرَ Samen.

بَرَّ fromm. pl. اِبْرَارٌ.

comp. اَبْرَ.

بَرِحَ a, aufhören, vergehen, verlassen.

اِبْرَيْقُ = بَرِيقُ pl. اِبَارِيقُ Krug, Kanne.

بَرْوَةٌ Note, Mittheilung, Brief.

بُشْتُ pl. بُشُوتُ Kleid, Mantel.

بَقَرَةٌ Kuh. بَقَرٌ Rinder.

بَلَغَ u, gelangen.

II. (vulg. auch I.) gelangen lassen, mittheilen.

بَلَّغْنِي ich habe erfahren.

وَلَدٌ s. وَلَدٌ.

مَبَالِغٌ pl. مَبْلَغٌ Betrag.

باع VII. verkauft werden.

بان V. klar gemacht werden, klar sein.

تبع III. folgen.

مَتَابَعَةٌ ununterbrochene Folge.

S. 13. تَرَائِكٌ pl. تَرِيكَةٌ Wittwe.

جهز II. ausrüsten, ausführen.

حكم III. vor Gericht (den Richter, Gouverneur) bringen.

حال in adverb. Bedeutung: für, gehörig.

خُرُوجَاتُ Ausgänge, ausgeführte Waaren, Export.

خلق u, schöpfen, erschaffen.

خلق Schöpfung, Leute, Volk.

اخْلَاقٌ pl. خُلُقٌ Naturanlage, Charakter.

Nachträge und Berichtigungen.

ابن, pl. ابنا s. بن.

ابنة, pl. ابناات Tochter, Mädchen.

اتي, kommen, ankommen.

اتي بشي bringen.

اجل II. einen Termin bestimmen
(zur Rückgabe, Rückzahlung).

لاجل wegen, weil; behufs, da-
mit.

ودي s. ادى.

اذ damals, da.

اذا da; als, wann, wenn.

اذن α, erlauben.

II. zum Gebet rufen.

X. um Erlaubniss bitten.

اذن Erlaubniss, Urlaub, Ab-
schied.

اذن, pl. اذان Ohr.

اراب, pl. آراب Wunsch.

اسس II. gründen, errichten, erbauen.
V. gegründet werden.

اساس Fundament.

امارة, pl. امارات Anzeichen.

امس, بالامس gestern.

اناث, pl. اناث u. اناثي weiblich.

اهب V. sich beeilen, bereit sein.

ايد kräftig machen, stärken.

يد, pl. ايدى (eig. ايد) Hand.

Macht, Gewalt.

بيده mit seiner Hand, eigenhändig. Gewöhnlicher Ausdruck am Ende von Briefen und Schriftstücken, aber durchaus nicht immer buchstäblich zu nehmen.

يسار links, linke Seite.

يسير leicht.

يعربى, pl. يعاربة Angehöriger des Stammes Ja'rubî, der Nachkommen des يعرب (Sohnes des قحطان), der nach der arabischen Tradition als der erste arabisch geredet hat.

يمين rechts, rechte Seite, rechte Hand.

ايمان und ايمن, pl. ايمان Eid

يقين sicher, gewiss.

يوسف Männl. Eigenname.

يوم, pl. ايام Tag. Vulgär = als.

يوم كتب als er schrieb.

يوم الجمعة Freitag.

يوم السبت Sonnabend.

يوم العيد Festtag, bes. 1. der 1. ذو الحجة 10. شوال 1.

اليوم heute.

يومي täglich.

يومئذ damals.

وَلَدٌ Sohn, Knabe.

مَوْلِدٌ Geburt, Geburtsort.

مِلَادٌ Zeit der Geburt, Geburtstag.

وَلَفٌ

III. Freund sein.

VIII. in Freundschaft stehen, lieb haben.

أَتَفَّ نَفْسَهُ sein Leben lieb haben.

وَلَّى *i*, nahe sein, befreundet sein; beherrschen.

II. jem. einsetzen als Verwalter.

IV. eine Wohlthat erweisen.

V. beauftragt werden.

X. sich bemächtigen, erobern; etwas erreichen.

أَوْلِيَ, pl. أَوْلِيَاءُ Freund, Herr,

Beschützer.

وَلَاةٌ (eig. وَاِلٍ), pl. وُلاةٌ

Statthalter.

وَلَايَةٌ, pl. وِلَايَاتٌ Herrschaft, Regierung.

مَوْلَى, مَوْلَا, pl. مَوَالٍ Herr.

مَتَوَلَّى (eig. مَتَوَلَّى) Beamter.

وَلِيجَةٌ, وَلِيجَةٌ (*ulége*) Baumgarten. Ortsname.

وَهَبٌ geben. Nur der imp. وَهَبْ davon gebräuchlich.

وَهَّابٌ Geber; Beiname Gottes.

هَبَةٌ, pl. هِبَاتٌ Geschenk.

وَهَمٌ *i*, sich vorstellen, begreifen.

V. dasselbe.

ي 28. (letzter) Buchstabe des arabischen Alphabets.

يَا Vocativpartikel.

يَاسْمِينُ (»Jasmin«) Frauenname.

يَتَمٌ IV. verwaist machen.

يَتَامَى u. اَيْتَامٌ, pl. يَتِيمٌ Waise.

يَحْيَى Männl. Eigenname.

وَفِيّ, pl. اَوْفِيَاءٌ treu (seinen

Verpflichtungen), zuverlässig.

وَفَاةٌ (auch وفات geschrieben), pl.

وَفَيَاتٌ Tod.

وَقْتُ, pl. اَوْقَاتٌ Zeit.

وَقَفَ i, stehen, stehen bleiben, anhalten (intr.).

II. anhalten, festhalten.

V. anhalten, innehalten.

وَقْفٌ, pl. اَوْقَافٌ fromme Stiftung, geistlicher Besitz.

وَقَعَ, impf. يَقَعُ fallen, vorfallen, eintreten.

II.. untersiegeln, unterzeichnen.

وَقَفَ i, Halt machen, stehen bleiben.

II. anhalten (trs.), mit Beschlag belegen.

V. anhalten (intrs.).

الْوَاقِفُ عَلَى هَذَا wer dieses zu sehen bekommt.

وَقَى i, I. II. beschützen, behüten.

VIII. fürchten, verehren (Gott).

تَقْوَى Gottesfurcht.

وَكَلَّ II. als Aufseher, Stellvertreter einsetzen.

V. 1. sich als Stellvertreter einsetzen lassen, eingesetzt werden.

2. vertrauen auf عَلَى.

VIII. vertrauen.

وَكَلَاءٌ, pl. وَكِلَاءٌ Stellvertreter.

وَكَالَةٌ Stellvertretung, Amt eines Stellvertreters.

وَلَدَ i, gebären, erzeugen.

وَالِدٌ Erzeuger, Vater.

وَالِدَةٌ Mutter.

الْوَالِدَانِ die Eltern.

وَلَدٌ (vulgär *wöd*), pl. اَوْلَادٌ Sohn, Bursche.

وَلَدٌ بَالِغٌ mündiger Sohn.

وَلَدٌ قَاصِرٌ unmündiger Sohn.

وَلَدٌ تِسْعَ سِنِينَ neun Jahre alt.

وَضَوْءٌ religiöse Abwaschung.

وَضَحَ *i*, klar sein.

II. IV. klar machen, auseinanderzusetzen.

V. VIII. klar gemacht werden.

وَضَعَ, impf. يَضَعُ setzen, stellen.

مَوَاضِعُ, pl. مَوَاضِعُ Ort, Platz.

وَطَنٌ, pl. اوطان Heimath.

وَطِئَ, impf. يَطِئُ mit Füßen treten.

VI. sich verbinden, sich verschwören.

وَطِيَةٌ, pl. وِطَايا Sandale.

وَضَفَ II. jem. etwas zuweisen, ein Amt geben.

مَوْظِفٌ Beamter.

وَظِيفَةٌ, pl. وَظَائِفُ Amt.

وَعَدَ *i*, versprechen.

VIII. ein Versprechen annehmen.

وَعدَةٌ, pl. عِدَاتُ Versprechen.

وَعَدَ, pl. وُعُودُ dasselbe.

مِيعَادٌ, pl. مَوَاعِيدُ Zeitpunkt od.

Ort, zu dem man etwas versprochen hat, Termin.

وَفَرَ *i*, reichlich sein.

II. IV. vermehren.

وَفَّقَ II. helfen.

تَوَفَّقَ Hülfe (Gottes).

III. entsprechen, in Uebereinstimmung sein.

VIII. übereinkommen über عَلَى.

اتَّفَقَ Uebereinkommen, Vertrag.

وَفَّى *i*, erfüllen, bezahlen.

III. ankommen.

IV. Versprechen halten, erfüllen, bezahlen.

V. Bezahlung erhalten.

تَوَفَّى, vulg. تَوَفَّى sterben.

X. (Bezahlung) erhalten.

وَفَاءٌ Bezahlung.

اِيفَاءٌ dasselbe.

وَزَنَ Gewicht.

وَسَخَ a, schmutzig sein.

وَسَخَ Schmutz.

وَسَخَ schmutzig.

وَسَطَ i, in der Mitte sein.

V. vermitteln, interveniren.

وَاسِطَةً, pl. وَسَائِطُ Vermittel-
lung, Vermittler.

وَسِعَ, impf. يَسِعُ weit, geräumig sein.

سَعَةً Geräumigkeit, Gelegenheit.

مَوَاسِمَ, pl. مَوَاسِمُ bestimmte Zeit:
Erntezeit, Zeit der Pilgerreise,
Zeit des Monsum.

وَسَلَ i, ärmlich, niedergedrückt
sein.

وَسَالَ Zustand, Gefühl des Be-
drücktseins.

وَصَفَ i, beschreiben, auseinander-
setzen.

أَوْصَافَ, pl. أَوْصَافُ Beschrei-
bung, Eigenschaft.

صِفَةً, pl. صِفَاتُ Eigenschaft,
Beziehung.

وَصَلَ i, ankommen, anlangen, nach

الى, vulg. m. ل od. blosser acc.

وَصَلَ بِشَيْءٍ etwas hinbringen.

II. bringen.

VIII. 1. hingelangen, ankommen

الى.

2. vereinigt werden ب.

وُصُولُ Ankunft, bei الى; vulg.
auch mit acc.

مُؤَاصَلَةٌ Stetigkeit. Vereinigung.

وصى II. empfehlen.

تَوْصِيَةً inf. Empfehlung.

IV. testamentarisch vermachen.

وَصِيَةً, pl. وَصَايَا Testament,
testamentarische Bestimmung.

أَوْصِيَاءَ, pl. وَصِيَّ Testaments-
vollstrecker.

وَضًا u, rein sein.

V. sich reinigen, die religiösen
Abwaschungen vollziehen.

مَوَدَّة Liebe, Freundschaft.

وَدَعَ, impf. يَدَعُ setzen, lassen.

IV. in Verwahrung geben.

VIII. aussagen.

وَدِيع, pl. وَدَائِع Vertrag.

وَدَاع Abschied.

وَدَى (أَدَى) II. (vulg.) führen, bringen.

وَادِيَة (eig وَادٍ), pl. اَوْدِيَة

und وِذْيَان Flussbett, Flussthal, Schlucht.

دِيَة s. دِيَة.

وَرِث i, erben.

وَرَاث, وَرَثَة, وَرَثَاء, pl. وَاِث

Erbe.

وَرَاثَة Erbschaft.

مَوَارِث, pl. مِيرَاث dasselbe.

وَرَد i, herabkommen, ankommen.

وَرُود inf.

وَرْد Rosen.

وردة (»Rose«) Frauennamen.

يُورِدِي, impf. وَرَدَى Wasser schöpfen, trinken.

وَرِع i und a, gottesfürchtig sein.

وَرِع, pl. اَوْرَاع gottesfürchtig.

وَرَعِي ٧٥ wohl nur Fehler für

(وَرِع.)

اَوْرَاع comp.

وَرَق, pl. اَوْرَاق Blatt, Papier, Schein.

وَرَقَة ein einzelnes Blatt.

اَوْرَاق مَالِيَة Geldscheine, Banknoten.

وَزَق, pl. وُزُق Taube.

وَزَع II. vertheilen, austheilen, ausgeben.

وَاِيع Führer, Heerführer, Oberste.

اَوْزَع comp.

وَزَن i, wägen.

II. wägen lassen.

X. für nöthig halten; würdig sein, verdienen.

وَاجِب, pl. واجبات Pflicht.

مُوجِب Ursache, Veranlassung.

بِمُوجِب gemäss.

وَجَد *i*, finden.

وُجُود Dasein, Existenz.

واحد viel.

مَوْجُود existierend, befindlich.

III. gegenüber stehen, sich begegnen.

V. sich wenden, sich begeben.

مُؤَاظَمَة Begegnung, Wiedersehen.

مُؤَاظِمَة Bote.

وَجْه, pl. وُجُوهُ Angesicht, Seite, Art und Weise.

من غير وجه ohne Grund.

بوجه السرعة schleunigst.

جِهَة, pl. جهات Seite, Gegend. Art und Weise, Beziehung.

وَاحِد *i*, allein sein.

II. für einen halten, an den einen Gott glauben.

VIII. sich vereinigen, übereinkommen.

واحدة, fem. واحدة einer, -e.

وَاحِد allein, einzig.

—

اِوْحِد einzig, unvergleichlich.

تَوْحِيد Glaube an den einzigen Gott.

مُؤَحِّد Gotteinheitsbekenner.

وَحْش, pl. وُحُوش wild, wildes Thier.

وَحَى *i*, eilen, eifrig sein.

III. erreichen, einholen.

وَد, Volksaussprache für ولد Sohn.

وَدَّ *a*, wollen, wünschen; lieben.

وَدَّ u. وَدَّ 1. Liebe, Freundschaft.

2. liebend, Freund.

—
comp. اود.

مُؤَدِّ Liebender, Freund.

وَدَّ dasselbe.

هَـٰنَا hier, an diesem Ort.

هَـٰنَا dort.

بَلَادِ الْهِنْدِ, هِنْدِ Indien.

هِنْدِيّ, pl. هُنُود indisch, Indier.

هِنْدِيَّة Frauenname.

هُوَ Personalpronomen der 3. Pers. sing. msc. er, gespr. *hūwe* (so auch vulgär geschrieben هَوَى).

هَوَاءَ Wind, Luft, Wetter.

هَانَ u. II. leicht machen, leicht nehmen, vernachlässigen.

أَهْوَى besser (von Gesundheit).

مَوْ جَنْسِكَ أَهْوَى wie geht es dir? besser?

هَوْش Ziegen.

هَوَاشٍ, pl. هَاشَّة einzelne Ziege.

هِيَ Personalpronomen der 3. Pers. sing. fem. sie.

هَيَّ II. vorbereiten.

V. sich vorbereiten, bereit sein.

هَيَّاءَ oder هَيَّاءُ, هَيَّاءُ, pl.

هَيَّات Form

هَيْمَان Gürteltasche, zum hineinstecken von Geld u. s. w. هَيْمَان
الزَادِ إِلَى دَارِ الْمَعَادِ Titel eines umfangreichen in Zanzibar gedruckten Korankommentars, verfasst von مُحَمَّدُ بْنُ يُوسُفِ الْوَهْبِيِّ
الْأَبَاضِي الْيَسْجَنِي الْمَصْعَبِي.

و 27. Buchstabe des arabischen Alphabets.

وَ 1. und.

2. als Schwurpartikel وَاللَّهِ bei Gott.

بِ وَثِقَ i, Vertrauen haben auf

الْوَاثِقِ بِاللَّهِ der auf Gott vertrauende.

ثِقَةٍ, pl. ثِقَات vertrauenswürdig.

وَجَبَ i, nöthig sein.

IV. nöthig machen, bestimmen, verpflichten.

هُدًى richtige Leitung.
 هَدِيَّة, pl. هدايا Geschenk.
 هَادٍ (eig. هَادٍ), pl. هُدَاة der
 auf den richtigen Weg leitet,
 Führer.
 مَهْدًى (»rechtgeleitet«) männl.
 Eigenname.
 هَذَا, fem. هَذِهِ, pl. هَؤُلَاءِ dieser.
 هَرَبَ u, entfliehen, davon laufen.
 هَرَبَ عَلَى فَلَانٍ jemandem
 davon laufen.
 هَزَمَ II. in die Flucht schlagen.
 VII. in die Flucht geschlagen
 werden, fliehen.
 هَاشِلَة Frauenname.
 هُوَيْشِلَ Männl. Eigenname.
 هَل Fragepartikel: ob.
 هِلَال Neumond.
 هِلَالُ الْحَج der Neumond, mit
 dessen Erscheinen der Monat
 (الحج) beginnt.

هَلَكَ i, umkommen, sterben.
 هَلَكَ Verlust, Verderben, Tod.
 هَالِكٌ verstorben.
 هُمْ pron. pers. pl., fem. هُنَّ (gespr.
 هُنَّ) sie.
 هَمَّ i, denken, sorgen.
 VIII. sich kümmern, besorgt
 sein.
 هِمَّة, pl. هِمَم Vorhaben, Wunsch.
 Sorge, Bemühung.
 هِمَامٌ, pl. هِمَامٌ grossmüthig.
 هَمَّ eifrig besorgt.
 هَمَّةٌ wichtig. مهمات, pl. مهمات
 wichtige Angelegenheit.
 هِيَمَانٌ s. هِيَمَان.
 هَنَّى a, sich freuen.
 II. glückwünschen.
 هَانِ (han ٦٧) geschrieben
 männlicher Eigenname.
 هُنَا hier.

نال *u*, geben.

III. hingeben, hinreichen.

نَوَال Geschenk, Gnade, Gunst.

نَوَل (*νᾰῦλον*) Frachtlohn; davon

نَوَل um Lohn miethen, chartern
(ein Schiff).

نام *u*, *a*, sich niederlegen, schlafen.

نَوْم Schlaf.

نَوَى *i*, beabsichtigen.

نِيَّة, pl. نِيَات Absicht, Zweck,
Ziel.

نِيَّة (mit art.). Angeblich Eigenname
einer schwarzen Sklavin.

نِيشَان, pl. نِيشَانِ Zeichen, Aus-
zeichnung, Orden.

- 26. Buchstabe des arabischen Alphabets. Beim Datum hinter der Jahreszahl stehend Abkürzung für (سنة) هجرية.

ة wird häufig statt ت als Endung der 1. 2. msc. u. 3. fem. Pers. sing. perf. geschrieben, s. Einleitung.

ها Partikel, die dem Personalpro-
nomen هو, هي und هم vorgesetzt
wird in der Bedeutung: siehe hier,
das hier ist.

هَب *u*, wehen (vom Winde).

هَبوب Wind.

هَبَط *u*, herabsteigen, eindringen,
eintreten.

وَهَب s. هَبَة.

هَجَر III. auswandern.

هَجْرَة Flucht (Muhammets von
Mekka nach Medina).

هَجْرِيَّة (sc. سنة) muhamme-
danisches Jahr resp. Zeitrechnung.

هَجَار (mit art.) Ort in 'Omân,
50 engl. Ml. westl. von Maskat,
10 engl. Ml. südl. von Nachl.

هَدَّ II. drohen, bedrohen.

هَدَى *i*, den richtigen Weg leiten.

VIII. sich auf den richtigen Weg
leiten lassen, gehen.

نَكَال strenge Strafe.

نَامُوس (νόμος) Gesetz; vulg. Kraft.

نُمُونَة Art.

نَهَب *a, u*, rauben, plündern.

inf. نَهَب.

نَهَج

مَنَاهِج pl. مَنَاهِج und مَنَهَج

und مَنَاهِج Weg.

نَهَر pl. انْهَار und انْهَر Fluss.

نَهَر pl. نَهَار Tag.

نَهَض *a*, aufstehen; sich aufmachen,
etwas zu thun.

نَهَا *u*, abwehren.

VIII. gelangen.

نَهَايَة Ende, äusserste Grenze.

Sehr häufig gebraucht in Briefen, um auszudrücken, dass man mit der Erörterung eines Gegenstandes zu Ende ist = hiermit genug.

Ebenso gebraucht und zusammen damit كَفَايَة.

اِنْتِهَاء Ende, Vollendung.

نَاب *u*, jemandes Stelle vertreten, ersetzen عن فلان في شيء.

نَوَاب pl. نَوَّاب Stellvertreter.

نِيَابَة Vertretung, Amt eines Stellvertreters.

نُوبَة Zeitwende, Reihe, Mal; Musik. Vulgär = auch.

نَار *u*, glänzen, leuchten (intr.).

II. erleuchten.

نيران pl. نَار Feuer.

نُور pl. اَنْوَار Licht.

انسان pl. ناس.

نَاع *u*, nachsuchen, verlangen.

اَنْوَاع pl. نَوْع Art, Weise.

بنوع مختلف auf verschiedene Weise.

نَاف *u*, übersteigen etw. عن.

نَفَرٌ, pl. أَنْفَارٌ Person, Mann.

أَنْفَارٌ بِحَرِيَّةٍ Seeleute.

نُفُوسٌ, pl. أَنْفُسٌ und نَفْسٌ Seele,
Mensch, Einwohner; selbst: ich
selbst بِأَنْفُسِهِمْ, sie selbst بِنَفْسِي.

نَفَسٌ, pl. أَنْفَاسٌ Hauch, Athem,
vulgär: Platz zum Athemholen,
Raum.

نَفَعَ a, nützlich sein.

مَنْفَعَةٌ, pl. مَنَافِعُ Nutzen.

نَفَقَ a, verausgabte sein, werden.
IV. verausgaben.

نَفَقَاتٌ, pl. نَفَقَةٌ Ausgaben,
Kosten.

نَقَدَ u, bezahlen.

نَقْدٌ Baargeld, Baarzahlung.

نَقَشَ u, zeichnen.

نَقُوشٌ, pl. نَقِشٌ Zeichnung,
Malerei, Bild.

نَقَصَ u, vermindern.

نُقْصَانٌ, نَقْصٌ Verminderung,
Defect, Fehler.

نُقْطَةٌ, pl. نَقَطٌ Punkt. Tropfen.

نَقَلَ u, wegtragen, fortschaffen; er-
zählen.

III. im Eilmarsch marschieren.

VIII. fortziehen.

اِنْتَقَلَ إِلَى رَحْمَةِ اللَّهِ Euphe-
mismus für sterben.

نَقَلَ Abschrift.

نَقْلِي abschriftlich.

نَقِيَ, pl. انْقِيَاءٌ u. تَقَاءٌ rein, fehlerfrei.

نَكَحَ a, heirathen.

نِكَاحٌ Heirath.

نَكَرَ a, nicht wissen.

IV. leugnen.

نَكَلَ a, strenge Strafe erhalten.

نَصْرٌ Hilfe, Sieg.

مَنْصُورٌ siegreich.

نَاصِرٌ Helfer. Männl. Eigenname.

نَصْرَانِيٌّ, pl. نَصَارَى Christ, Europäer.

نِصْفٌ, pl. اِنْصَافٌ (vulg. نَصٌّ) Hälfte, halb.

نَطَقَ i, reden, sprechen.

نَظْلٌ (nəṭāl) Beinspange.

نِطَالَةٌ umzäunter Garten.

نَظَرَ u, betrachten, sehen, ansehen.

III. ähneln, berathen.

VIII. X. erwarten.

نَظَرٌ, pl. اِنْظَارٌ Blick, Anblick,

Güte, Meinung. بِنَظَرِكُمْ nach eurem Belieben.

نَظَرًا إِلَى bezüglich, rücksichtlich.

نَظِيرٌ in Ansehung, mit Rücksicht auf (mit folg. acc.).

مُنَاطَرَةٌ Berathung.

نَظَمَ i, vereinigen, ordnen.

V. VIII. sich ordnen, geordnet werden.

نِظَامٌ Ordnung, Regel, Gesetz.

نَعَشٌ Bahre.

سَرِيرُ النَّعَشِ Bahrgestell.

نَعِمَ a, angenehm sein, angenehm leben.

IV. wohlergehen lassen, wohlthun عَلَى فَلَانٍ jem.

نَعِمَ Lobesformel: es ist schön, gut; wie schön ist.

نِعْمَةٌ, pl. اَنْعَامٌ Wohlthat.

نَعِمَ ja.

نَعِيمٌ Annehmlichkeit.

نَعَامٌ Strauss (Vogel).

نَفَذَ u, eindringen.

II. IV. ausführen.

نَفَرٌ, pl. أَنْفَارٌ Person, Mann.

أَنْفَارٌ بَحْرِيَّةٌ Seeleute.

نَفْسٌ, pl. أَنْفُسٌ und نَفُوسٌ Seele,
Mensch, Einwohner; selbst: ich
selbst بِنَفْسِي, sie selbst بَانَفْسِهِمْ.

نَفَسٌ, pl. أَنْفَاسٌ Hauch, Athem,
vulgär: Platz zum Athemholen,
Raum.

نَفْعٌ a, nützlich sein.

مَنْفَعَةٌ, pl. مَنَافِعٌ Nutzen.

نَفَقٌ a, verausgabt sein, werden.
IV. verausgaben.

نَفَقَةٌ, pl. نَفَقَاتٌ Ausgaben,
Kosten.

نَقْدٌ u, bezahlen.

نَقْدٌ Baargeld, Baarzahlung.

نَقَشٌ u, zeichnen.

نَقْشٌ, pl. نَقُوشٌ Zeichnung,
Malerei, Bild.

نَقَصٌ u, vermindern.

نَقْصَانٌ, نَقْصٌ Verminderung,
Defect, Fehler.

نُقْطَةٌ, pl. نُقُطٌ Punkt. Tropfen.

نَقَلَ u, wegtragen, fortschaffen; er-
zählen.

III. im Eilmarsch marschieren.

VIII. fortziehen.

اِنْتَقَلَ اِلَى رَحْمَةِ اللّٰهِ Euphe-
mismus für sterben.

نَقْلٌ Abschrift.

نَقْلِيٌّ abschriftlich.

نَقِيٌّ, pl. نَقَاءٌ u. اِنْقِيَاءٌ rein, fehlerfrei.

نَكَحَ a, heirathen.

نِكَاحٌ Heirath.

نَكَرَ a, nicht wissen.

IV. leugnen.

نَكَلَ a, strenge Strafe erhalten.

نَصْرٌ Hilfe, Sieg.

مَنْصُورٌ siegreich.

نَاصِرٌ Helfer. Männl. Eigenname.

نَصْرَانِيٌّ, pl. نَصَارَى Christ, Europäer.

نِصْفٌ, pl. انْصَافٌ (vulg. نص) Hälfte, halb.

نَطَقَ i, reden, sprechen.

نَظْلٌ (nəṭāl) Beinspange.

نِطَالَةٌ umzäunter Garten.

نَظَرَ u, betrachten, sehen, ansehen.

III. ähneln, berathen.

VIII. X. erwarten.

نَظَرٌ, pl. انْظَارٌ Blick, Anblick,

Güte, Meinung. بِنْظَرَكُمْ nach eurem Belieben.

نَظَرًا إِلَى bezüglich, rücksichtlich.

نَظِيرٌ in Ansehung, mit Rücksicht auf (mit folg. acc.).

مُناظرةٌ Berathung.

نَظَمَ i, vereinigen, ordnen.

V. VIII. sich ordnen, geordnet werden.

نِظَامٌ Ordnung, Regel, Gesetz.

نَعَشٌ Bahre.

سَرِيرُ النَعَشِ Bahrgestell.

نِعِمَّ a, angenehm sein, angenehm leben.

IV. wohlergehen lassen, wohlthun عَلَى فُلَانٍ jem.

نِعَمَ Lobesformel: es ist schön, gut; wie schön ist.

نِعْمَةٌ, pl. انْعِمَ, نِعِمَ Wohlthat.

نَعِمَ ja.

نَعِيمٌ Annehmlichkeit.

نَعَامٌ Strauss (Vogel).

نَفَذَ u, eindringen.

II. IV. ausführen.

مَنْزِلَةٌ Stelle, Rang.

زَه (u) rein
bleiben, rein zu bleiben suchen.

زَه (i, a, u) rein
pl. زَهَاءَ rein, fehlerfrei.

نِسَاءَ, pl. zu مَرَأَةٍ.

نَسَبَ u, in Beziehung bringen,
beilegen.

III. ähnlich, passend sein.

VI. sich entsprechen.

نِسْبَةٍ, pl. نَسَبَ Beziehung,
Verhältniss.

نَسَخَ a, abschreiben, schreiben.

inf. نَسَخَ.

نُسَخَةٌ, pl. نُسُخَ Abschrift, Exem-
plar.

نَسَمَ i, hauchen, leicht wehen (vom
Winde).

II. locker lassen, loslassen.

نَسِيمَ Lufthauch, Zephyr.

نِسْوَانٍ, pl. zu مَرَأَةٍ.

عَنْ شَيْءٍ a, vergessen etw. نَسِيَ.

نِسْيَانٍ und نَسِيَ inf.

نَشَدَ u, heimlich mittheilen jem. acc.,
vulg. fragen.

نَشَرَ u, entfalten, ausbreiten, ver-
kündigen.

VIII. sich verbreiten.

نَصَّ u, bezeichnen; abfassen.

نَصَّ, pl. نُصُوصَ Text; genau,
bestimmt.

نَصْفَ vulg. für نَصْفٍ.

نَصَبَ i, aufstellen, aufrichten.

نَصِيبٍ, pl. أَنْصِبَةٍ Theil, An-
theil. Männl. Eigenname.

نَصَحَ a. 1. Rath geben. 2. rein,
aufrichtig sein.

نَصُوحٍ aufrichtig.

نَصِيحَةٍ, pl. نَصَائِحَ Ermahnung.

نَصَرَ u, helfen, siegreich machen.

نَجَا *u*, entkommen, sich retten.

II. erretten, befreien.

نُحَاس Kupfer, häufig احمر نحاس
genannt zum Unterschiede von
نحاس اصفر = Messing.

نَحْنُ pron. wir, vulgär *nahnâ* (so
bisweilen geschrieben نَحْنَا) oder
nahnû.

نَحْوُ praep. gegen — hin; ungefähr
(bei Zahlen); gemäss.

نَحْوُ, pl. انحاء Seite, Gegend.

نَحْوُ Grammatik, Syntax.

نَحْوِي grammatisch.

نَحْوِي hocharabisch.

نَوَاحٍ (eig. نَوَاحِي, pl. نَوَاحِي)
Gegend, Bezirk.

نَخَبَ *u*, wählen.

VIII. auswählen, erwählen.

نَخْبَةٌ Auswahl, Elite.

نَاخُذَا oder نُوخِذَا (pers. نَاخُذَا)

Schiffsführer, Capitän.

نَخِيل, نَخْلَ Palmen.

نَخْلَةٌ Palme.

نَدِمَ *a*, bereuen.

V. dasselbe.

نَدَامَةٌ, نَدَمَ Reue, Bedauern.

نَدَى III. öffentlich ausrufen zur
Versteigerung.

نِدَاءٍ inf.

نَذَرُ IV. benachrichtigen.

نَارِجِيل Kokuspalme.

نَزَلَ *i*, herabsteigen, haltmachen.

II. absteigen lassen, aus- (resp.
ein-) laden; ermässigen.

IV. absteigen, sich niedersetzen
lassen, einsetzen; herabsenden,
offenbaren (den Koran).

VI. sich herablassen, (gnädig)
gewähren.

مَنْزِل, pl. منازل Station, Wohn-
ort, Wohnung.

مال adverbiell (wie حق und

حال) = 1. gehörig zu, für; mit den pron. suff. zur Umschreibung der poss. pron. 2. herstammend von.

مالى auf Besitz bezüglich, Finanz ...

اوراق مالى Banknoten.

امواه und مياه, pl. ماء — موه Wasser, Gewässer, Flüssigkeit.

ماز i, trennen, unterscheiden.

II. dasselbe.

VIII. unterschieden, bevorzugt sein.

امتياز Privilegium, Vorrecht.

ماط i, IV. entfernen.

مال i, sich hinneigen.

ميل, pl. اميال Neigung.

ميل, pl. اميال (engl. mail) Postdampfer, Dampfer.

ن 25. Buchstabe des arabischen Alphabets.

Bisweilen Abkürzung von نسخة

Abschrift (im Ggs. zu اصل = Original).

نبا II. ankündigen, mittheilen.

نبى, pl. انبياء u. نبون Prophet.

نبوة Prophetie.

نبات, pl. نباتات Pflanze.

نہان Männl. Eigenname.

Die بنو نہان waren ein Zweig des grossen jemenischen Stammes

بنو طى (einer Abtheilung der

كهلان), einer der mächtigsten

Stämme von 'Omân, über das sie von ca. 1145 bis ca. 1406 herrschten.

نتج i, erfolgen, resultiren.

نجس a, unrein sein.

نجس unrein.

نجم, pl. نجوم Stern.

نجم Männl. Eigenname.

الملك, pl. مُلوك König.	منذ, منذ praep. seit.
Beinamen الملك القريد, الوهاب Gottes.	منع a, verhindern, verbieten, abwehren.
مملكة, pl. ممالك Königreich,	VIII. sich enthalten, sich weigern, sich widersetzen.
Reich. الممالك الخارجية das Aus-	منوار, pl. مناویر (engl. <i>man of war</i>)
land.	Kriegsschiff.
مملوك, pl. ممالك Diener,	منيفشت Manifest, Frachtschein.
Sklave.	منهما was auch immer.
من ما = مما.	مهندى Mais.
مباسة die Stadt Mombasa (früher	مات u, sterben. II. tötten.
z. B. bei Ibn Batuta منبسى ge-	موت Tod.
schrieben).	موتى, pl. اموات u. موتى todt.
من wer? der, welcher.	ماج u, V. sich hin- und herbewegen,
من von, 1. = bestehend aus, an;	fluctuieren.
2. = von weg. Nach comp. = als.	موج, pl. امواج Welle.
من u, gnädig sein; gnädig etwas	موز Bananen.
verleihen.	موزه (»Banane«) Frauenname.
من Gnade, Wohlthat.	موسى Männl. Eigennamen.
بمنه تعالى durch, mit Gottes	مال, pl. اموال Besitz, Reichthum,
Gnade.	Landbesitz.
منان allgnädig.	
منبى (Mambi) Bombay.	

مَعَ praep. mit, (vulg.) bei, z. B.

شَكَا مَعَ ف sich bei jem. beklagen.

مَعَ ذَلِكَ trotzdem.

مَعَ mit inf. u. suff. 1. sobald als, wenn.

مَعَ وَصُولِي sobald ich ankomme, bei meiner Ankunft.

2. obwohl, trotz.

مَعَ وَصُولِهِ obwohl er angekommen ist = مَعَ أَنَّهُ وَصَلَ

مَقْدِشُو oder مَقْدَشُو Makdischu, Stadt an der Benadirküste.

مَكَّة Die Stadt Mekka (مَكَّة المَكْرَمَة) ملح u, salzig sein.

مَكِّي von M. gebürtig.

مَكَّر u, listig sein, betrügen.

مَكْر List, Täuschung, Trug.

مَكَس III. Handel treiben, handeln mit jem. acc.

مَكَّن u, fest sein.

IV. möglich sein.

V. fest, sicher gemacht sein.

بَقْدَرِ الْإِمْكَانِ soweit es möglich ist.

أَمَّاكِنَ u. أَمْكَنَة pl. مَكَانَ Ort, Platz.

مِلَّة pl. مِلَل Religion, religiöse Lehre.

مَلَأ a, voll sein; anfüllen.

II. anfüllen.

VIII. voll sein.

مَلَأَنَ voll.

مَلَح u, salzig sein.

مِلْح Salz.

عَلَى مَلَك i, besitzen; herrschen über

II. IV. in den Besitz einsetzen.

V. sich als Herr benehmen.

VI. sich beherrschen.

مِلْك pl. أَمْلَاك Eigenthum.

مَلِك Macht, Herrschaft.

مرکه Name eines Städtchens an der
Benadirküste.

مروت, مروت (mit oder ohne art.)

Name eines Städtchens an der
Benadirküste, nord-östlich von
Makdischu.

مريكانى und مريكان (»amerikanisch«)
Baumwollstoff.

مريمه, pl. مرايم (suah.) Küste (die
des afrikanischen Festlandes gegen-
über von Zanzibar).

مريمي Bewohner der Küste,
Suaheli.

مريض a, krank sein.

مرض, pl. امراض Krankheit.

مريض krank.

مزق i, I. II. zerreißen.

مسّ a, rühren, anrühren, treffen.

مسح a, abwischen, reinigen, ver-
tilgen.

مسقط s. مسقط.

مسك i, fassen, ergreifen, nehmen,
erhalten.

مسقط s. مسقط.

مسا II. einen guten Abend wünschen.

مساء Abend.

ماشوه, pl. مواشى (hind. मज्जु) Boot.

مشى i, gehen.

ماشى (eig. ماش), pl. مواشى

Läufer, Patrouille.

مضى i, gehen, vorbeigehen; vor-
über sein.

inf. مضى.

بعد مضى ثلاثة اشهر nach
Verlauf von drei Monaten.

IV. ausführen, unterzeichnen,
unterschreiben.

امضاء Unterschrift.

مطر u, regnen (lassen).

تطر السماء es regnet.

امطار, pl. مطر Regen.

مطير Mannesname.

مثلى gleich, gleichwie; مثلى (auch

مثلى انا gleich mir, wie ich.

امثال Sprichwort. pl. امثال

صاحب المثل Urheber des Sprichworts.

مثلاً zum Beispiel.

مجد u, gross, berühmt sein.

امجاد Ruhm, Ehre. pl. امجاد

مجد u. مجيد gross, berühmt. Männl. Eigenname.

اماجد. pl. اماجد. comp.

محن a, erproben, prüfen.

VIII. dasselbe.

محا u, fortschaffen, forttragen.

مدد u; ausstrecken.

VIII. sich ausbreiten, sich erstrecken.

موادّ und مادّات pl. مادة Abschnitt, Capitel, Paragraph.

بمادة فلان in Sachen N. N.'s, betreffend N. N.

مدة, pl. مدد Länge, Zeitraum.

مدح a, loben.

مدح Lob.

مدائن und مدّن pl. مدينة spec. die Stadt Medīna (المدينة). المنورة.

مدني von M. stammend.

مرّ u, vorbeigehen.

V. vorbeipassiren, durchreisen.

X. fest sein, fest werden, sich consolidiren.

مرّات und مرار pl. مرة Mal.

مراراً bisweilen, dann und wann.

مرّ bitter.

امر. comp.

نسوان und نساء pl. امرأة, امرأة Frau, Weib.

مروءة und مروءة Männlichkeit, männlicher Anstand, Anstand.

لوح, pl. ألواح und لحيان Brett, Tafel.

لام u, tadeln.

« فلا يلوم الا نفسه » so hat er nur sich selbst zu tadeln, d. h. sich selbst die Folgen zuzuschreiben.

لان u, bunt sein.

II. färben, bunt machen.

لون, pl. ألوان Farbe. Art.

ليس nicht sein, nicht existiren.

لاق i, sich ziemen, passen.

ليل, pl. ليلات u. ليال Nacht

ليلاً bei Nacht.

ليمون Citronen.

م 24. Buchstabe des arabischen Alphabets. Bei Daten Abkürzung für يوم (selten) oder محرم oder, wenn nach der Jahreszahl stehend, für مسيحيه oder ميلاديه (= christlicher Rechnung).

ما 1. pron. was? das, was.

2. Negation: nicht.

3. conj.: solange als.

ماء s. موه.

مائة hundred.

مبتلى Name einer Palmenart.

متى = متا.

متع a, V. (VIII. X.) geniessen, den Niessbrauch haben.

متاع, pl. أمتعة Geräth, Gegenstand.

متى ما = متا.

متن u, fest, sicher sein.

متن, pl. مُتون Text.

متين festgenommen, fest.

متى wann.

متى ما als, sobald als.

مثل u, ähnlich sein.

VIII. gehorchen.

لَفَّ *u*, rollen, wickeln, einwickeln.

لَفَّ *i*, drehen und wenden.

V. VIII. sich hinwenden, sich bekümmern.

لَفَّ *i*, aussprechen.

لَفَّ *u*, pl. الْقَافُ Aussprache;

Rede.

لَقَدْ siehe *قد*.

لَقَّبَ II. einen Beinamen geben.

لَقَّبَ *u*, pl. الْقَابُ Beiname.

لَقْمَةً Stück Brod, Bissen.

لَقِيَ *a*, begegnen, finden.

III. begegnen, entgegen gehen.

inf. مَلَاقَاة.

IV. werfen, wegwerfen.

لَكِنْ (sehr häufig لَا كُنْ geschrieben) aber, jedoch.

لِكَيْ damit.

لَمْ Negation nicht. Das darauf folgende Verbum im Jussiv (verkürzten Imperfectum), vulgär jedoch auch im Perfectum, z. B.

لَمْ يَصِلْ *u* statt لَمْ وَصَلَ.

لَمَّا conj. nachdem, als.

لَمَسَ *u*, berühren, verlangen.

VIII. suchen, nachsuchen, erflehen.

لَمَعَ *a*, glänzen, strahlen.

لَمْكِي Angehöriger des Stammes der بَنُو لَمْكٍ.

لَامُوهُ die Stadt Lamu.

لَاهِدُهُ Frauenname.

لَوْ conj. wenn (zum Ausdruck einer unwahrscheinlichen oder unwirklichen Bedingung).

لَوْ mit perf. o dass doch.

لَوْ أَنَا نَصَدَعُ جَنَابَكَ بِذَلِكَ ٨٧ wir würden Sie damit nicht beauftragen haben.

لَوْلَا wenn nicht.

يَكُونُ لَدَيْكَ مَعْلُومٌ oder عِلْمٌ
das soll (bei) dir bekannt werden,
sollst du wissen.

لَذٌّ *a*, angenehm sein.

لَذَّةٌ pl. لَذَاتٌ Annehmlichkeit.

لَزِمَ *a* (vulg. *u*), nothwendig sein;
nothwendig machen, zwingen zu
etwas *ب*; fassen, ergreifen, ge-
fangen setzen.

IV. verpflichten.

VIII. verpflichtet sein, verant-
wortlich sein für etwas *ب*.

لُزُومٌ Nothwendigkeit.

مُلْزُومٌ bindend.

الْإِزَامُ Verpflichtung, Verbind-
lichkeit.

لِسَانٌ pl. لِسَنَاتٌ und لِسَانَةٌ Zunge,
Sprache.

بَلْسَانٌ oder بِلْسَانَةٌ mündlich.

لِصٌّ pl. لُصُوصٌ Dieb.

لَطْفٌ *u*, gütig sein.

IV. gutes erweisen.

لَطْفٌ pl. لَطَافٌ Wohlthat.

لَطْفٌ pl. لَطَافٌ Güte.

لَطِيفٌ pl. لَطَافٌ *u*. لَطِيفٌ gütig.

comp. اللطف.

لَطَمٌ VI. auf einander schlagen

لَعِبٌ *a*, spielen.

لَعَلَّ vielleicht, wird mit den Pron.
suffix. verbunden.

لَعَلَهُ vielleicht — er.

لَعَنَ *a*, verfluchen.

لَعْنَةٌ Fluch.

مَلْعُونٌ pl. مَلْعُونَاتٌ verflucht.

لُفَةٌ pl. لُفَاتٌ Wort, Ausdruck;
Sprache, Dialekt.

كال *i*, II. messen.

كَيْلَة ein Gewicht, für Reis =
6 Rotl, für Sesam etwas über
4 Rotl.

ل 23. Buchstabe des arabischen Alphabets.

ل 1. Zeichen des Dativ.

2. praep. wegen, zwecks; (als

Abkürzung von إِلَى zu, an.

3. conj. damit, auf dass.

لَا weil.

لا Negation: nicht; mit Imperfectum als Verbot. Alleinstehend = nein.

بِلا ohne.

لَكِنْ s. لَا كِنْ.

لَبَسَ *a*, sich ankleiden, bekleidet sein.

IV. (vulg. II.) jem. bekleiden.

لَبَسَ bekleidet.

لَبَسَ, لِبْسَة Kleid, Kleidung.

لِبَاس, pl. اللبسة Kleid.

لَجَا *a*, sich flüchten.

مَلَجَا Zuflucht.

لَحَظَ III. beobachten, betrachten.

لَحَظَ, pl. الحَاظ Augenwinkel.

لَحِقَ *a*, einholen, erreichen.

مِلْحَاقٍ Anhang, Nachschrift.

لَحْمٍ, pl. لَحَام Fleisch.

لِحْيَةٍ, pl. لِحَى Bart.

لَدَّ V. hinziehen, zu verschleppen
suchen عَنْ.

لَدُنْ bei, seitens.

مِنْ لَدُنْ seitens.

لَدَى bei, neben.

كَمَالٌ, pl. كَمَالَاتٌ Vollendung,
Vollständigkeit.

كَامِلٌ, pl. كَمَلَةٌ vollkommen.

comp. أَكْمَلٌ.

كَنْدِيٌّ Angehöriger des jemenischen
Stammes الكندة, einer Unter-

abtheilung der بنو كهلان, der
von Ḥaḍramūt nach 'Omān aus-
wanderte.

كَهْرُبَا Bernstein.

كَهْلَانٌ ein jemenischer Stamm. Nach
der arabischen Tradition ist كهلان
Sohn des Königs سبأ und Vater
des أَزْد (s. d.).

كَهْلَانِيٌّ Angehöriger dieses
Stammes.

كُوتٌ, pl. كَيْتَانٌ (hind. كُوت) kleine
Festung, Fort.

كَادٌ a, wollen, im Begriff sein.

كَوْسٌ Norden (eig. Gegenwind).

كَوَاكِبٌ, pl. كَوْكَبٌ Stern.

الْكُوكَبُ الدَّرِّيُّ der strahlende
Stern, der zanzibarische Orden.

كَانَ u, sein, existiren.

كَوْنٌ das Sein.

الْكُوناِنِ die beiden Existenzen,
das diesseitige und das jenseitige
Leben.

لِكَوْنِهِ weil er ist.

مَعَ كَوْنِهِ obwohl er ist.

أَمَاكِنٌ, pl. أَمَكِنَةٌ und مَكَانٌ Ort,
Platz.

كَيْدٌ, pl. كِيَادٌ List, Tücke.

كَيْسٌ, pl. أَكْيَاسٌ und كِيَاسٌ Beutel,
Sack.

كَيْفٌ wie?

كَيْفِيَّةٌ Qualität, Beschaffenheit.

كُفْرٌ Unglaube.

كُفَّارٌ, pl. كُفَّارٌ Ungläubiger.

كَفَلَ i, Bürge sein für jem. عن.

VIII. sicherer Schuldner sein
(für dessen Schuld Garantie ge-
leistet ist) ٨٧. مَكْتَفِلٌ عَنْهُ

كَفِيلٌ, pl. كَفَلاءُ Bürge.

كَفَنٌ, pl. أَكْفَانٌ Leichentuch.

كَفَى i, genügen.

III. genügen, Accus. der Pers.
vergeltet.

VIII. genug haben, sich be-
gnügen.

كِفَايَةٌ Genüge. [بِه] كِفَايَةٌ hier-
mit genug.

مَكْفُوءٌ (v. كَفَأَ) verkehrt.

كُلٌّ Gesamtheit.

Vor Substantiven mit Artikel
= all. Vor Substantiven ohne
Artikel = jeder.

كُلِّيٌّ vollständig, Total...

كَلْبٌ, pl. كِلَابٌ Hund.

كَلَفَ II. jem. etwas Mühsames auf-
erlegen, belästigen, sich Mühe
geben; kosten (Geld).

بَلَا تَكْلِيفَ ohne Mühe, ohne
Umstände.

V. sich abmühen; kosten, werth
sein.

كُلْفَةٌ Mühe Kosten.

كَامَ II. sprechen, mit jem. Accus.
der Pers. von etwas عَنْ شَيْءٍ

V. sprechen, mit jem. مَعَ فُلَانٍ

كَلامٌ Rede.

كَلِمَةٌ, pl. كَلِمَاتٌ Wort.

كَمْ wieviel.

بِكُمْ um, für wieviel.

كَأَنَّ wie, gleichwie.

كَمَّلَ u, fertig, vollständig sein.

II. IV. vollenden.

كُرْبَة, pl. كُرْب Betrübniss,
Leid.

كُورْجَة, pl. كُورِج Packet von
20 Stück.

كُورِيَة, pl. كُورِي dasselbe.

كُرْسِيّ Stuhl, Sessel, Thron.

كُرْم u, edel, grossmüthig sein.

II. ehren.

IV. beehren, beschenken.

كُرِم, pl. كِرَام edel.

comp. اَكْرَم.

كُرْم Güte, Freigiebigkeit.

كِرَامَة Achtung, Auszeichnung.

Wunder (der Heiligen اَوْلِيَاء).

كِرِه a, verabscheuen.

مَكْرُوه verabscheut, zu verabscheuend, böß.

كِرِي III. vermieten.

X. miethen.

كِرَاء (vulg. كِرِي) Miethe,
Fracht, Porto.

كَسْب i, gewinnen.

VIII. verdienen, profitiren.

مَكْسَب Gewinn.

كَسْر i, zerbrechen.

II. dasselbe.

VII. zerbrochen werden, zerbrechen (intr.).

كَشْف i, enthüllen, aufdecken, auffinden.

اِسْتِكْشَاف Nachforschung.

كَف u, entfernen (trans.).

كَفْ, pl. كُفُوف (flache) Hand.

كَافَّة Gesamtheit.

كَفَر u, bedecken, verbergen; ungläubig sein.

كَبُرَ u, gross sein.

II. vergrössern.

V. sich gross thun, hochmüthig sein.

كِبْر Grösse.

كِبْر Grösse, Hochmuth.

كَبِير, pl. كِبَار u. كِبْرَاء gross.

comp. اكْبَر, fem. كَبْرَى

pl. اكْبَار.

الْاكْبَار die Grossen, Vornehmen.

كَتَب u, schreiben.

III. schreiben, in Correspondenz stehen, an, mit jem. فَلَانًا.

كِتَاب, pl. كُتُب Schreiben, Brief; Buch.

كِتَابَة Schreiben, Schrift, Abfassung.

مَكَاتِبَة, pl. مَكَاتِبَات Vertrag, Vertragsbedingung.

كِتَارَة (hind. كِتَار) Säbel.

اِكْتَف (vulg. كِدْف), pl. اِكْتَفَات

(vulg. كِدُوف) Schulter.

كَثُر u, viel sein.

II. vermehren.

كَثْرَة Vielheit, Menge.

اَكْثَر viel, comp. كَثِير

كَذَا so. كَذَا كَذَا so und so.

هَكَذَا so, auf diese Weise.

كَذَب i, lügen.

كِذْب Lüge, Unwahrheit, Betrug.

كَذِيَة Frauenname.

كَرَب u, schnüren, fest anziehen.

قهوة Kaffee.

قاد u, führen.

VII. sich führen lassen, will-
fähig sein, gehorchen.

قال u, sagen.

قول Rede, Worte.

قام u, sich erheben, aufstehen, ent-
stehen, stehen.

II. vermieten.

IV. 1. aufstellen, einsetzen.
2. sich aufhalten, wohnen.

VIII. belegen, mit etwas من.

X. in gutem Zustande, grade,
aufrichtig sein.

قائم مقام Stellvertreter, Statt-
halter.

قوم Krieg. Volk.

قيمة Preis, Werth.

قيامة Auferstehung.

مقام Ort, Platz.

قوى a, stark sein.

قوة, pl. قوات Stärke, Kraft,
Macht, Vollmacht.

قوى, pl. اقوياء stark, kräftig.

comp. اقوى.

قاد i.

II. binden, fesseln; versichern,
bestätigen.

قياس Maass, Analogie.

مقياس Maassstab, Menge.

ك 22. Buchstabe des arabischen
Alphabets.

1. als praep. vor einem Nomen,
auch (fälschlich) كا geschrieben,
wie, gleichwie, synom. mit مثل.

كان als ob.

2. als nom. suffix. der 2. Pers.
sg. msc. ak oder ek, als fem. isch
(dialektisch itsch).

3. ك oder كا in der Unterschrift

Abkürzung von كتبه.

قَاعِدَة, pl. قَوَاعِد Regel, Bestimmung.

قَعْدَة, Abkürzung von ذَو

القَعْدَة, Name des elften Monats des muhammedanischen Jahres.

قَفَاعَة, pl. قَفَاع Korb.

قَفْل u, verschliessen.

IV. dasselbe.

قَفْل, pl. اقْفَال Verschluss, Schloss.

قَل i, gering sein.

X. als wenig, mässig finden, sich wenig aus etwas machen.

قَلَة, pl. قَلَل Wenigkeit, Geringfügigkeit.

اِسْتِقْلَال Selbständigkeit.

قَل u. قَلِيلون wenig.

اَقْل comp.

قُلُوب, pl. قُلُوب Herz.

قَلَد i, herumlegen.

II. jem. umgürten, bekleiden.

V. sich etwas umlegen, umhängen.

قَلَاشَة kleineres Stück Elfenbein.

قَلَع a, herausreissen.

قَلْعَة, pl. قِلَاع Burg, Fort.

قَلَم, pl. اقْلَام Schreibfeder, Schrift.

قَرَر Mond.

قَامُوس, pl. قَوَامِيس Ocean. Lexikon.

قَامُوس الشَّرِيعَة »Ocean des Gesetzes«, Name eines gobändigen Werkes über die Lehre der Ibâdî, gedruckt (vollständig?) in Zanzibar.

قَمِص, pl. قَمِصَان Hemd.

قَتَعَ a, sich begnügen.

VIII. dasselbe.

قَانُون (قَانُون), pl. قَوَانِين Norm, Gesetz.

قَصْرٌ *a*, kurz sein, beschränkt sein, beschränkt bleiben; begrenzen, beschränken.

II. langsam thun, vernachlässigen ٩٦.

ولدٌ *s.* ولدٌ قاصرٌ .

قاصرٌ weniger.

ريالٌ قاصرٌ ربعٌ $\frac{3}{4}$ Thaler.

قصرٌ, pl. قصورٌ Palast, Schloss.

قصورٌ Vernachlässigung, Fehler.

قصيرٌ, pl. قصارٌ kurz.

افصرٌ comp.

مقصورةٌ Garten.

مقيصيرٌ dimin.

عجوزٌ alt = مقصرةٌ.

قضى *i*, richten; ausführen.

VIII. nothwendig machen.

قضاةٌ (eig. قاضٍ), pl. قاضٍ (geistliche) Richter.

قضاء Rathschluss Gottes.

قضيةٌ, pl. قضايا Urtheil, Ereigniss, Angelegenheit.

مقتضى nothwendig.

شياً عن فلان *a*, abschneiden, (missbräuchlich) auch mit dopp.

Acc. oder شي عن فلاناً.

قطعٌ inf. وقطاعٌ.

بيع القطع perfecter Verkauf.

VII. abgeschnitten werden.

٥٨ الحشب منقطعة die Schiffe sind abgeschnitten, d. h. verkehren nicht mehr.

قاطعٌ, pl. قطاعٌ Wegelagerer, Räuber.

قطعةٌ, pl. قطعٌ Abschnitt, Theil.

قعد *u*, sich setzen, sich niederlassen.

II. vermieten, jem. einziehen lassen.

VIII. sich niederlassen, installieren.

X. sich niederzulassen suchen.

قَرَضَ *i*, (Geld) leihen.

قَرِضَ, pl. قُرُوضُ Anleihe;
Schulden.

اِخْذَ قَرْضًا leihen (von jem.).

قَرَطَاسَ, pl. قَرَاتِيسَ Papier.

قَرَنَ *u*, verbinden, vereinigen.

قَرْنُ, pl. قُرُونُ Horn; Spitze.

قَرْنَةٌ Ecke, Winkel.

قِرَانُ Vereinigung.

قَرْنَلُ Gewürznelken.

قَرِيَّةٌ, pl. قُرَى Dorf, Ortschaft.

قَسَمَ *i*, trennen, theilen, vertheilen.

IV. schwören.

قَسَمَ, pl. اِقْسَامُ Theil, Antheil.

قِسْمَةٌ, pl. قِسَمٌ Theilung, Theil.

قَاسِمٌ Männl. Eigenname.

قَشَعَ *a*, zerstreuen.

مَقْشُوعٌ verfallen.

قَصَّ *u*, schneiden, abschneiden,
abziehen; erzählen.

III. bestrafen.

قِصَّةٌ, pl. قِصَصٌ Erzählung,
Geschichte.

قِصَاصٌ Strafe, Vergeltung.

قَصَبَ *i*, schneiden, abhäuten.

قَصَبٌ Rohr.

قَصَدَ *i*, sich vornehmen, beab-
sichtigen, hinstreben, sich hin-
wenden.

قَاصِدٌ Bote.

قَصْدٌ Absicht, Vorhaben.

مَقْصِدٌ, pl. مَقَاصِدُ dasselbe.

مَقْصُودٌ, pl. مَقَاصِدُ dasselbe.

دفع مقدماً er hat praemun-
rando gezahlt (Ggs. خلفاً).

قدم, pl. اقدام Fuss, Schritt.

قديم, pl. قداماء alt (von Sachen).

قدام praep. vor (vom Orte).

قدوة Muster, Vorbild.

قدى Maass.

الاجبار على قداك die über
dich geführten Reden.

قر i, bleiben, festbleiben; getröstet
werden.

IV. festmachen, bestätigen, be-
scheinigen.

V. festgesetzt sein.

اقراراً منه له بذلك was von
ihm für ihn hiermit bescheinigt
wird.

قرير العين getröstet.

قرأ a, lesen.

قراءة Lesen, Art, Kunst des
Lesens.

قران Koran.

قرب a, nahe sein, من von etwas.

II. heranbringen; sich nähern.

تقريباً ungefähr.

قرب Nähe.

قربان Opfer.

قريب, pl. اقرباء nahe; verwandt:

pl. اقارب u. اقرباء, letzterer von

comp. اقرب.

عن قريب nächstens.

قرش, pl. قروش Maria Theresien-
thaler (der in Aegypten und West-
arabien بطاقة genannt wird); gilt
in Zanzibar = 2 Rupien 8 Pesa =
3 Mark.

قَرَضَ *i*, (Geld) leihen.

قَرَضَ, pl. قُرُوضٌ Anleihe;
Schulden.

اِخْتَضَ قَرْضًا leihen (von jem.).

قَرَطَ, pl. قَرَاطِيسُ Papier.

قَرَنَ *u*, verbinden, vereinigen.

قَرَنَ, pl. قُرُونٌ Horn; Spitze.

قَرْنَةٌ Ecke, Winkel.

قِرَانٌ Vereinigung.

قَرْنَفَلٌ Gewürznelken.

قَرِيَّةٌ, pl. قُرَى Dorf, Ortschaft.

قَسَمَ *i*, trennen, theilen, vertheilen.

IV. schwören.

قَسَمَ, pl. اِقْسَامٌ Theil, Antheil.

قِسْمَةٌ, pl. قِسَمٌ Theilung, Theil.

قَاسِمٌ Männl. Eigenname.

قَشَعَ *a*, zerstreuen.

مَقْشُوعٌ verfallen.

قَصَّ *u*, schneiden, abschneiden,
abziehen; erzählen.

III. bestrafen.

قِصَّةٌ, pl. قِصَصٌ Erzählung,
Geschichte.

قِصَاصٌ Strafe, Vergeltung.

قَصَبَ *i*, schneiden, abhäuten.

قَصَبٌ Rohr.

قَصَدَ *i*, sich vornehmen, beabsichtigen, hinstreben, sich hinstenden.

قَاصِدٌ Bote.

قَصْدٌ Absicht, Vorhaben.

مَقْصِدٌ, pl. مَقَاصِدٌ dasselbe.

مَقْصُودٌ, pl. مَقَاصِدٌ dasselbe.

دفع مقدماً er hat praemun-
rando gezahlt (Ggs. خلفاً).

قدم, pl. اقدام Fuss, Schritt.

قديم, pl. قداماء alt (von Sachen).

قدام praep. vor (vom Orte).

قدوة Muster, Vorbild.

قدى Maass.

الاجبار على قداك die über
dich geführten Reden.

قر i, bleiben, festbleiben; getröstet
werden.

IV. festmachen, bestätigen, be-
scheinigen.

V. festgesetzt sein.

إقراراً منه له بذلك was von
ihm für ihn hiermit bescheinigt
wird.

قرير العين getröstet.

قرأ a, lesen.

قراءة Lesen, Art, Kunst des
Lesens.

قرآن Koran.

قرب a, nahe sein, من von etwas.

II. heranbringen; sich nähern.

تقريباً ungefähr.

قرب Nähe.

قربان Opfer.

قريب, pl. اقرباء nahe; verwandt:

pl. اقارب u. اقرباء, letzterer von

comp. اقرب.

عن قريب nächstens.

قرش, pl. قروش Maria Theresien-
thaler (der in Aegypten und West-
arabien بطاقة genannt wird); gilt
in Zanzibar = 2 Rupien 8 Pesa =
3 Mark.

بنو قحطان sind die Südaraber (Jemener), nach der Tradition die eigentlichen, ursprünglichen Araber (العرب العاربة) im Gegensatz zu den Nordarabern, den Nachkommen des Isma'îl, Sohn des Abraham (العرب المستعربة).

قمة Platz.

قمة الموزمات Angeblich Name eines Stadttheils von Restâk.

قد Partikel vor dem Perfectum mit der Bedeutung, dass die Handlung (eben) abgeschlossen ist; häufig verstärkt durch vorgesetztes ل.

قد u, schneiden, zerschneiden.

قد bestimmte Menge, Maass.

قدّه oder على قدّه nach seinem Maasse.

أيش قدّ wie gross? wie viel?

قد i (u), können, im Stande sein, mit على.

II. bestimmen, vorausbestimmen.

VIII. mächtig sein, inf. Macht.

قدّر, pl. اقدار Bestimmung, Wille Gottes; Macht, Gewalt.

قدرة Macht.

قدير mächtig, stark.

قدر Quantität; bei Zahlen = ungefähr. قدر شهرين od. بقدر

شهرين ungefähr zwei Monate

بقدر nach Maassgabe, entsprechend: بقدر حصته gemäss seinem Antheil.

مقدار Maass, bestimmtes Quantum; bei Zahlen = ungefähr.

قدم a, ankommen, kommen.

II. darbringen, übergeben.

V. vorangehen.

قدوم Ankunft, Rückkehr.

تقديم, تقدم Vorauszahlung, Vorschuss, Draufgeld.

قَبْرُ, pl. قُبُور Grab.

مَقْبَرَة Begräbnissplatz, Friedhof.

قَبْضُ i, fassen, ergreifen, in Empfang nehmen, confisciren, nehmen lassen, geben.

II. jem. Geld übergeben.

X. aufnehmen, entleihen; Besitz ergreifen.

قَبِلَ a, empfangen, annehmen.

قَبِلَ a, kommen, sich nähern.

II. küssen.

III. gegenüber sein; begegnen; aufnehmen, empfangen.

VI. sich begegnen.

X. (feierlich) empfangen.

قَبُولُ und قَبُولُ Annahme, Empfang.

قِبْلَة Süden.

إِقْبَالُ Glück.

فِي الْمُسْتَقْبَلِ zukünftig.
in Zukunft.

قَبْلُ praep. vor (von der Zeit).

مِنْ قَبْلُ vor.

مِنْ قَبْلُ ذَلِكَ vor diesem.

قَبْلَ 1. bei. قَبْلَهُ bei ihm.

2. مِنْ قَبْلِ مَنْ طرف = von wegen, betreffs.

قِبَالَة gegenüber, vor, an.

قَتَ Lucerne.

قَتَلَ u, tödten.

III. zu tödten suchen, kämpfen.

VI. VIII. mit einander kämpfen.

قَتْلُ Todtschlag.

قَطْرُ Regenlosigkeit, Theuerung.

قَطَّانُ der biblische Joctân (1. B. Mose 10. 28), Nachkomme des Noah im vierten Gliede, nach der arabischen Tradition der erste König von Jemen.

دار القضاء irdische Welt. Ggs. في praep. in, innerhalb.

دار البقاء.

فهم *a*, verstehen.

II. verständlich machen, erklären.

فهم من المفهوم أن es versteht sich (von selbst), dass.

فوراً بالتور, فوراً sofort, auf der Stelle.

فاض *u*, II. bevollmächtigen.

تفويض Vollmacht.

بصفة تفويضية in der Eigenschaft als Bevollmächtigter.

فواض vertrauenswerth, sicher (von Personen).

فاق *u*, überlegen sein; sich erholen, aufathmen.

فاقة freie Zeit, Ruhe, Erholung.

فوق praep. oben.

فوق من oberhalb von, über.

خمس في المائة fünf Procent.

فاد *i*, sich erhalten.

II. auf Zinsen ausleihen.

IV. nützen; mittheilen.

فائدة Nutzen; Zinsen.

فياف, pl. فياف und فياف (portug. *pipa*) Fass resp. Gewichtsmenge von 120 Gallonen.

فيصل Männl. Eigenname.

فاض *i*, reichlich sein, überfließen.

IV. anfüllen, überströmen lassen.

فيض Uebermaass, Grossmuth.

فائض reichlich. Zinsen.

ق 21. Buchstabe des arabischen Alphabetes. In 'Omân wie ein tief gutturales g, weiter nach Norden resp. Nordwesten wie dsch gesprochen.

قبر *u*, begraben.

فَطَرَ *u*, spalten; das Fasten brechen.

فِطْرُ das Fastenbrechen.

فَعَلَ *a*, thun, machen.

فَقْرٌ *u*, arm sein.

فَقْرٌ Armuth.

فَقِيرٌ, pl. فقراء arm, bedürftig

الْفَقِيرُ لِلَّهِ (لِ od. إِلَى) gewöhnliche Abkürzung für الْفَقِيرُ إِلَى الله = der der Gnade Gottes Bedürftige.

فَقِهَ *a*, in der Rechtswissenschaft bewandert sein.

فَقِيهٌ, pl. فقهاء Rechtsgelehrter; verständig.

فَقَاهٌ Rechtsgelehrtheit.

فَكَّ *u*, aufmachen, auflösen, öffnen; freilassen

فَكَّرَ *u*, denken, nachdenken.
VIII. dasselbe.

فِكْرٌ, pl. أفكار Gedanke.

فَلَتَ *i*, loslassen, freigeben.

II. öffnen.

IV. freigeben.

فَلَجٌ, pl. افلاج oder فِلاج Wasserlauf, Wasserbett (natürliches oder künstliches).

فَلَكٌ, pl. افلاك Himmel, Himmels-
gewölbe.

فُلَانٌ der und der, N. N.; in vielen Texten anstatt der Namen gesetzt.

فُلَانِي zu dem und dem gehörig.

فَمٌ od. فَمٌ, pl. افواه Mund, Oeffnung.

فَنٌ, pl. فنون Classe, Abschnitt, Art, Wissenschaft.

فَانِجَانِي die Stadt Pangani.

فَنِيَ *a*, verschwinden, vergänglich sein.

فَنَاءٌ Hinfälligkeit, Vergänglich-
lichkeit.

فِرْقَة, pl. فِرَق Abtheilung,

Partei.

فَزِعَ a, erschreckt sein, fürchten.

فَزَعَة Schrecken.

فَزَعَان erschreckt.

فَسَحَ a, II. Raum geben, freies Spiel lassen.

V. sich erholen.

فَسَدَ u, verdorben sein.

II. IV. verderben, Böses thun.

فَسَاد Verderbniss, Schlechtigkeit.

فَسَّرَ II. erklären, auslegen.

فَسِيلَة, pl. فِئَل Palmensetzling.

فَصَحَ u, IV. klar, beredt sein.

فَصَاحَة Klarheit, Beredtsamkeit.

فَصِيح beredt, klar, deutlich.

فَصَلَ i, trennen, scheiden, ent-scheiden richten.

II. detailliren, bestimmen.

VII. getheilt, getrennt werden.

فُصِّلَ, pl. فُصُول Trennung, Theilung, Abschnitt.

فَضَّ u, brechen, aufbrechen (ein Siegel).

فَضَّة Silber.

فَضَلَ u, reichlich sein, übertreffen.

II. vorziehen, jemandem ^{على} فلان.

V. belieben, so gut sein (etwas zu thun).

imp. تَفَضَّل bitte.

فَضْل, pl. أَفْضَال u. فُضُول Freigebigkeit, Güte.

فَضلاً منك ich bitte dich.

فَاضِل, pl. فَضْلَاء freigebig.

comp. أَفْضَل.

فَخِرَّ *a*, sich rühmen, stolz sein.

فَخِرَّ Ruhm, Stolz.

فَخِمَّ II. achten, ehren.

فَخِمَّ, comp. اَفْخِمَ hochgeehrt.

فَرَّ *i*, fliehen.

inf. فِرَار.

فَرَجَ *i*, frei machen, öffnen.

V. betrachten على شيء.

فَرِحَ *a*, froh sein, sich freuen.

فَرِحَ Freude, Vergnügen.

فَرَدَ *u, i*, VII. allein, isolirt sein.

فَرَدَ einzeln, ein.

فَرِيدَ getrennt, einzig, unvergleichlich.

فَرَسِلَةٌ, pl. فَرَاسِلَاتُ eine Last von
35 Roß = ca. 79 kg.

فَرَشَ *u*, ausbreiten.

فِرَاشَ Teppich.

فُرْصَةٌ, pl. فُرُصٌ Gelegenheit.

فُرُوضٌ, pl. فُرُوضٌ (religiöse) Pflicht.

فُرْضَةٌ, pl. فُرُضٌ Zoll, Zollamt, Zollhaus.

فَرَايِضَةٌ, pl. فَرَائِضٌ Besoldung, Gehalt.

فَرَعَ *a*, aufsteigen, absteigen.

فُرُوعٌ, pl. فُرُوعٌ Zweig, Folge, Consequenz; (vulg.) Entscheidung, Urtheil.

القُرُوعُ وَالْأَصُولُ die Folgen und die Ursachen.

فَرَّغَ *u*, fertig sein, frei, leer sein.

فَرَّقَ *u, i*, trennen, theilen, vertheilen.

V. VIII. sich trennen, getrennt sein.

فَرْقٌ Unterschied, Differenz.

غَنِيَّاءُ, pl. غَنِيَّاءُ reich.

غَابَ *i*, V. abwesend sein, sich entfernen, verschwinden; untergehen (von der Sonne).

مَغِيبٌ Untergang, Westen.

غَارَ *i*.

II. verändern, tauschen.

V. sich verändern.

لَا يَتَغَيَّرُ اِنْ كَانَ Unterschied machen, ob er.

غَيْرٌ Veränderung, Unterschied; ander (als). ausser, ohne.

بِلَدَانِ الْغَيْرِ andere Länder.

جَاءَ غَيْرُكَ ein anderer als du ist gekommen.

غَيْرٌ oder بَغَيْرٍ ohne.

غَيْرُ رِضَاكَ gegen deinen Willen.

غَيْرُ اِنْ ausser dass, wenn auch nicht.

غَيُوزٌ, pl. غَيُوزٌ (kleinere) Wasserleitung, Wasserrinne; Berieselung.

ف 20. Buchstabe des arabischen Alphabets.

Abkürzung von فَلَانٌ.

فَ conj. und da, da, und so. Verbindet

Sätze, von denen der durch فَ eingeleitete die zeitliche oder logische Folge des vorhergehenden ist.

فَتَحَ *a*, öffnen.

فَاتِحَةٌ Name der ersten Sure des Korans.

مَفَاتِيحُ, pl. مَفَاتِيحُ Schlüssel.

فِتْنَةٌ, pl. فِتْنٌ und فِتَنَاتٌ Unruhe, Aufstand; Zwist, Zwietracht.

فَجْرٌ Morgendämmerung, Tagesanbruch.

فَجَازِيٌّ, pl. فَجَازِيَّةٌ (suah.) Träger.

فَحَصَ *a*, prüfen, untersuchen.

V. sorgfältig untersuchen عَنْ.

فَحْمٌ Kohle.

غَضَبٌ Zorn.

غَضَبَانٌ zornig.

غَطَا u, bedecken, verhüllen.

V. VIII. sich verhüllen, bedeckt werden.

غَفَرَ i, verzeihen.

X. um Verzeihung bitten.

أَسْتَغْفِرُ اللَّهَ ich bitte Gott um

Verzeihung. (Vulg. Ausruf in der Bedeutung: Gott bewahre.)

غَفْرَانٌ Verzeihung.

غَفُورٌ verzeihend (Gott).

بَنُو غَافِرٍ grosser Stamm in 'Omân, wohnt nordwestlich von Restâk bis zu dem Küstenort Suêk hinunter.

غَفَلَ u, nachlässig sein, nicht acht geben auf etw. عَنْ, unterlassen.

غَفْلَةٌ Nachlässigkeit.

غَفِيَ i, reinigen; rein sein.

غَافٍ (eig. غَافٍ) rein.

غَلَّةٌ (vulg. غَلَّةٌ) Zinsen.

غَلَبَ i, siegen, überwinden.

غَالِبٌ überwindend, schwer lastend.

غَلَطَ a, irren, einen Fehler begehen.

غَلْطٌ Irrthum, Fehler.

غَلَقَ II. versperren.

V. unzugänglich, unsichtbar sein.

غَلَا u, übertreffen, übersteigen.

غَالِيٌ (eig. غَالِيٌ) theuer.

أَعْلَى comp.

غَمٌّ u, bekümmert sein. Kummer machen.

غُمُومٌ pl. Gummer.

غَنِيَ a, reich sein.

II. reich machen, zufrieden stellen; singen.

inf. غُرُوبٌ.

2. auswandern, verlassen.

II. expatriiren, exiliren.

غَرْبٌ Westen.

غَرْبِي westlich.

غُرْبَةٌ Auswanderung,
Fremde.

غُرْبَاءُ pl. غَرِيبٌ fremd, Rei-
sender.

مَغْرِبٌ Zeit und Ort des Sonnen-
untergangs, Abend, Westen.

غَرِدَ a, singen.

غَرَشَةٌ pl. غَرَشٌ Flasche.

اَغْرَاضٌ pl. غَرَضٌ Wunsch.

مع كل غرض الاشارة wenn
du einen Wunsch hast, brauchst
du ihn nur auszusprechen.

اَغْرَقَ a, untertauchen, versinken,
ertrinken.

اَغْرَقَ pl. غَرِقَ untergetaucht,
versunken.

غُرَاقٌ Röhre, in der das Wasser
heruntergeleitet wird.

اَغْرَمَ a, IV. bezahlen.

غَرَمٌ Schuld.

غَرَامَةٌ pl. غَرَامٌ Kosten.

مَغْرَمٌ pl. مَغَارِمٌ Kosten.

غَرِمَ verschuldet, Schuldner.

اَغْرَا u, einen Kriegszug unternehmen.

اَغْوَا (eig. اَغْوَا) pl. غَوَايِ Geld.

Geld.

اَغْسَلَ i, waschen.

II. dasselbe.

اَغْسَلَ Waschen.

اَغْصَبَ i, zwingen.

اَغْصَبَ Gewalt, Widerstand.

اَغْصَبْتُكَ trotz dir.

اَغْصَبَ a, erzürnt sein.

عاض *u*, vergelten, entschädigen.

II. III. IV. ebenso.

عَوَضَ anstatt, mit *عن* oder *من*.

عَوَضَ Männl. Eigenname.

عاق *u*, hindern, zögern, hinziehen,
(vulg.) krank werden.

عوق (vulg.) Krankheit.

عام *u*, schwimmen.

عام, pl. أعوام Jahr.

عان *u*, II. III. helfen.

VI. sich gegenseitig helfen.

X. um Hülfe bitten.

عَوْن Hülfe.

عَيْب, pl. عيوب Fehler, Mangel,
Vergehen.

عَيْسَى Männl. Eigenname (= Jesus).

عاش *i*, leben.

V. seinen Lebensunterhalt
suchen.

عائشة Frauenname.

مَعَاش *u*. مَعِيشَة Mittel zum
Leben, Lebensunterhalt.

عِيَال, pl. von عائلة Familie, Stamm.

عان *i*, II. bestimmen.

V. bestimmt sein, werden.

عَيْن, pl. عيون Auge, Quelle.

هُوَ عَيْنُهُ oder بَعِينَهُ er selbst.

عينة Muster.

غ 19. Buchstabe des arabischen
Alphabets.

غبار Staub.

غِبْطَة Wunsch ebenso glücklich zu
werden, wie ein anderer.

غدا *u*, am Morgen sein.

غَدْوَة, pl. غدو Vormittagszeit.

الغدو والاصال die Vormit-
tags- und Nachmittagszeiten.

غَادَى (vulg.) weit, vorn.

غَرَة Anfang eines Monats.

غَرَب *u*, i. verschwinden, unter-
gehen.

عَنَى *i*, bezeichnen, ausdrücken, meinen.

III. sorgen für etw. شَىْءٌ

V. langsam gehen.

VIII. Sorge tragen, sich bemühen ب.

عِنَايَة Sorge, Fürsorge.

مَعْنَى, pl. مَعَانٍ Bedeutung.

لَا جَلَّ مَعَانٍ لَا يُمْكِنُ كَشْفُهَا

٨٩ aus Gründen, die ich nicht mittheilen kann.

عَهْدَ *a*, festhalten, abschliessen.

III. Vertrag schliessen.

V. sich verpflichten.

VI. contrahiren.

عُهُود, pl. عُهُود Vertrag, Bund, Versprechen.

مَعَاهِدَة Vertrag.

عَوَابِي (mit art.) Ort in 'Omân.

عَادَ *u*, zurückkehren, zurückfallen; wieder stattfinden, wiederholen.

IV. wiederholen.

V. VIII. sich gewöhnen, gewöhnt sein.

عَوَدَ Rückkehr.

عُود, pl. عِيدَانِ Zweig, Ast (vulg.: gross).

عُود الشَّدر Ort in 'Omân.

عَادَة, pl. عَادَاتِ Gewohnheit, Sitte, Brauch, Art.

عِيد, pl. أعيَاد Fest.

Die beiden Hauptfeste der Muhammedaner sind das العيد الصغير am ١. (bis ٣.) شَوَال zur Feier der Beendigung der Fastenzeit, darum auch عيد الفِطْرِ »Fest der Fastenbrechung« genannt. Das zweite, das العيد الكبير oder einfach العيد par excellence (z. B. No. ١٧) genannt, an den Tagen vom ١٠. bis ١٢. ذُو الْحِجَّة (الحج) gefeiert, ist das grosse Opferfest.

مَعَادَ Rückkehr.

عَارَ *u*. II. verwunden; schmerzen.

V. verwundet werden.

عَوْرَاء, fem. عَوْرَاء, pl. عَوْرَ einäugig.

عمومى allgemein.

على وجه عمومى im allgemeinen.

عمد i, stützen.

VIII. sich stützen auf etw., acc.

عمداً mit freier, reiflicher Ueberlegung.

عمر II. erbauen, bauen.

عمر und عمر Leben.

عمرة Besuch eines (heiligen) Ortes.

عمارة, pl. عمارات Bauen eines Hauses), Bebauen (eines Feldes); Bau.

عمار bebaut, bewohnt. Ggs.

خراب.

عمرو, عمر, عامر Männlicher Eigenname.

عامرى Mitglied des Stammes

عامر.

عمق Ort in 'Omân.

عمل a, machen.

X. gebrauchen.

عمل, pl. اعمال Arbeit, Handlung, Werk.

عامل, pl. عمال Statthalter.

عمان (gespr. 'amân) 'Omân, Ost-arabien vom Cap Musandim bis Cap Hadd.

عمانى aus 'Omân gebürtig, zu 'Omân gehörig.

عمى und عيان, pl. عمياء, fem. اعشى blind.

عن praep. von — weg; betreffend.

عند u, sich widersetzen, widerstreben, feindlich gesinnt sein.

III. dasselbe.

عند praep. bei, neben.

من عند von seiten.

عنق III. umarmen.

VI. sich umarmen.

عَلَّ *i*, fehlerhaft sein.

II. fehlerhaft machen; täuschen.

عَلَجَ III. arbeiten.

عَلِقَ *a*, aufgehängt sein.

II. aufhängen, anhängen, befestigen.

V. angehängt sein, zu etw. gehören.

تَعَلُّقاتِ Dependenzen.

عَلَّمَ *a*, wissen.

II. lehren, unterrichten.

IV. benachrichtigen.

V. lernen.

عِلْمٌ Wissen, Wissenschaft.

عَالِمٌ pl. عُلَمَاءُ gelehrt.

عَلِيمٌ allwissend (Gott).

عَلَامَةٌ pl. عِلَامَاتُ Zeichen, Bezeichnung, Kennzeichen.

عِلَامَةٌ hochgelehrt.

عَلَا *u*, hoch sein.

IV. hochheben, erhöhen.

VI. erhaben sein (Gott).

VIII. dasselbe.

عَلَى praep. über, auf, auf Grund von.

عَلِيٌّ hoch. Männl. Eigename.

عَالِيٌّ (eig. عَالٍ), fem. عَالِيَةٌ 1. hoch;

2. nördlich, Norden (Ggs. سِفَالُهُ).

comp. عَالِيٌّ, fem. عَلِيًّا.

مَوْضِعٌ مشروحٌ oder عِلَالُهُ

oben bezeichnet. Ggs. مَوْضِعٌ اِدْنَاهُ.

عَمٌّ *u*, allgemein sein, werden.

عَمٌّ Onkel (väterlicherseits).

Höflichkeitstitel für ältere Leute.

عُمَمٌ pl. عُمَمٌ allgemein.

عُمُومٌ Allgemeinheit.

عُمُومًا im allgemeinen.

عَظِمَة Grösse, Majestät.

عَظِيم, pl. عَظَمَاء gross, mächtig,
erhaben.

comp. اعْظَم.

عَفَّ i, sich enthalten.

عَفِيف, pl. اِعْفَاء und اِعْفَة ent-
haltsam, mässig, ruhig.

عَفَا u, verzeihen (jemandem عَنِ
فلان).

عَفَى Gott möge ihm ver-
zeihen!

III. gesund erhalten, schützen,
bewahren.

X. um Entlassung bitten.

عَفْو Verzeihung.

عَافِيَة, pl. عَوَافِ (عَوَافِي) Ge-
sundheit, Wohlergehen.

مُعَافَاَة Verzeihung, Amnestie;
Gesundheit; Vortheil.

عَفْو verzeihend, nachsichtig.

عَقَب u, einholen, nachfolgen.

VI. auf einander folgen.

عَاقِبَة, pl. عَوَاقِب Ende, Aus-
gang.

عَقَدَ i, knüpfen; schliessen (einen
Contract).

II. jemand einen Contract ab-
schliessen lassen.

III. einen Vertrag abschliessen.

IV. einen Heirathscontract ab-
schliessen, heirathen.

VI. dasselbe.

VIII. fest an etwas glauben.

عَقْدَ Vertrag.

عَقِيد, pl. عَقْدَاء Offizier. Orts-
vorsteher (Dorfschulze).

عَقِلَ i, verständig sein.

عُقُول, pl. عَقْل Verstand.

عَكَسَ i, abwenden.

III. durchkreuzen, zuwider-
handeln.

مَعَاكِسَة, pl. مَعَاكِسَات Schmutz-
gelei.

عَسَل Honig.

عَسَىٰ es ist möglich,
dass; vielleicht.

عَشَرَ u, i, Steuern auflegen.

II. besteuern, verzollen.

V. besteuert, verzollt sein.

VI. mit jem. freundschaftlich
verkehren.

عَشْرَةٌ msc., عَشْرٌ fem., zehn.

عِشْرُونَ zwanzig.

عَاشِرٌ zehnte.

عُشْرٌ, pl. عَشُورٌ zehnte Theil,

Zehnte, Steuern, Zoll.

عِشَا V. zu Abend essen.

عِشَاءٌ Abend.

عَصْرٌ Nachmittagszeit (von ca. 3¹/₂ —
4¹/₂); Zeit, Zeitalter.

عَصَى i, widerspenstig sein.

عَاصٍ, pl. عَصَاَةٌ Rebell.

عِصْيَانٌ Widerspenstigkeit, Re-
bellion.

عَضِلٌ VIII. krank sein.

عَضِلٌ Krankheit.

عَضِيلٌ krank.

عُطْرٌ, pl. عُطُورٌ Parfüm, wohl-
riechende Essenz.

عَطِشٌ a, durstig sein.

عَطَشٌ Durst.

عَطْشَانٌ, pl. عَطَاشَى durstig.

عَطِلٌ u, müssig, frei (von Arbeit)
sein.

II. frei machen.

عَطَا IV. geben, mit doppelt. Accus.,
Pers. auch mit ل.

VI. sich abgeben, sich be-
schäftigen (mit = accus.).

عَطِيَّةٌ, pl. عَطَايَا Geschenk.

عَظُمٌ u, gross sein.

II. ehren, achten.

عَظَمٌ, pl. عِظَامٌ Knochen.

عِظْمٌ Grösse.

عَذَابَات, pl. اَعْدَابَة und عَذَاب

Strafe.

عَذَرَ i, entschuldigen.

V. sich entschuldigen.

تَعَسَّرَ = ٩١ تَعَذَّرَ حضوره

schwierig, unmöglich sein.

عَذْر Entschuldigung.

عَرَب Araber.

عُرَبَان (vulg. عَرَبِين) Beduinen.

عَرَبِيّ arabisch.

عَرَضَ a, i, vor, gegenüber sein.

II. gegenüberstellen, auseinanderzusetzen, mittheilen.

III. in den Weg zu stellen suchen, Schwierigkeiten bereiten, sich widersetzen.

عَرْضَ Breite.

عَرْضَة, pl. عَرْض Verzeichniss,

Schreiben.

عَرِاض, pl. عَرِاض breit.

عَرْض comp.

عَرَفَ i, wissen.

II. wissen lassen, mittheilen.

inf. تَعَارِيف, pl. تَعَارِيف Mittheilung, Benachrichtigung, Brief.

مَعْرِفَة Kenntniss, Wissen. Vermittlung.

عَزَ i, stark, mächtig sein.

عِزَ Macht, Kraft.

عِزَّاز, pl. عَزِيز stark, mächtig.

عِزَّ comp.

عَزَلَ i, absetzen, entlassen.

عَزَمَ i, sich entschliessen.

IV. einladen.

عَزَى a, Trost empfangen.

II. trösten.

عَزَاءَ Trauerceremonie.

عَسَكَر, pl. عَسَاكِر Heer, vulgär Soldat.

عَسْكَرِيّ, pl. عَسْكَرِيَة Soldat.

عَجَبٌ, pl. عَجَائِبُ wunderbare

Sache; wunderbar.

عَجَلَ a, sich beeilen.

عَجَلَةٌ Eile.

على عجله in Eile.

عَدَّ u, zählen.

X. sich bereit machen, bereit sein.

عَدَدٌ, pl. اَعْدَادُ Zahl, Anzahl, Quantität, Stück.

عِدَّةٌ (mit art.) Eigenname einer schwarzen Sklavin (?).

عَدَلَ i, gerecht sein, grade sein.

II. grade machen.

عَدَلَ بَنْدِيرَةً eine Fahne aufziehen, Flagge hissen.

عَدَلَ مَبْلَغًا einen Betrag bestimmen, fixiren.

عَدَلَ Gerechtigkeit.

عَدَلَ, pl. اَعْدَالُ gerecht, grade.

اِعْتَدَالٌ Gleichgewicht, Mäßigung.

عَدِمَ a, fehlen, mangeln.

عَدَمٌ Fehlen, Mangel.

المرجو عدم التعرض es wird gebeten nicht zu belästigen.

المرجو عدم المواخذة es wird gebeten nicht übel zu nehmen.

عَدِيمٌ Männl. Eigenname.

عَدَن

مَعْدِنٌ, pl. مَعَادِنُ Bergwerk.

مَعْدَنِيٌّ bergmännisch, auf bergmännische Weise gewonnen, mineralisch.

عَدِيَ a, feindlich sein.

V. die Grenzen überschreiten, sich Uebergriffe erlauben.

عَدُوٌّ, pl. اَعْدَاءُ Feind.

عَدَاوَةٌ Feindschaft.

عَذَبَ II. strafen, peinigen.

ظن nom., das Glauben, Meinen.

ظني على ('azẓánni), ich glaube.

ظن مني dasselbe.

ظهر a, scheinen, erscheinen, herauskommen.

IV. sehen lassen, an den Tag bringen, erklären; zum Siege verhelfen gegen jem. على ف.

ظهر, pl. ظهور Rücken, Rückseite.

ظهر Mittag.

ظويان Name eines Dorfes dicht bei Maskat.

ظوياني Einwohner von Tûjân, aus T. gebürtig.

ع 18. Buchstabe des arabischen Alphabets; hat bisweilen zum Unterschied von غ einen Punkt unten.

In der Form ع ist es als Ziffer für $\frac{3}{4}$ im Gebrauch. Cf. auch Spitta, Gram. d. ägypt. Vulgärdialects, S. 164.

عبد u, verehren, anbeten.

عبد 1. Diener, Sklave, pl. عبيد.

2. Mensch (Knecht Gottes), pl.

عباد.

عبر u, vergehen, vorübergehen, überschreiten.

VIII. beobachten, Rücksicht nehmen.

باعتبار Beziehung, Werth.

٣٠٠ ريال im Werthe von 300 Riäl.

عبارة Erklärung.

عبرة Ueberfahrt, Transport.

عبري, pl. عبرية Passagier.

عبرة (mit art.) Ort im NW. von 'Omân.

عبري, pl. عبريون Einwohner von 'Obra.

عاج Elfenbein.

عجب a, erstaunen, sich wundern.

II. IV. in Erstaunen setzen.

V. X. erstaunen.

طاقة, pl. طاقات Lage, Pack.

طال *u*, lang sein.

II. lang machen, verlängern.

IV. dasselbe.

طول Länge.

طويل, pl. طوال lang.

comp. اطول.

طويلاً lange Zeit.

طوى, pl. طويان Brunnen.

طاب *i*, gut sein.

II. IV. gut machen, verbessern.

X. gut finden.

طيب, pl. طيون gut.

comp. اطيب.

طاح *i*, fallen.

طيح Verfall.

طار *i*, fliegen.

طائر, pl. طيور *u*. Vogel.

ظ 17. Buchstabe des arabischen Alphabets. Wird von Ungebildeten

in der Schrift bisweilen mit ض

verwechselt, z. B. حاضر statt

حاضر.

ظرف, pl. ظروف Verhältniss, Umstand.

ظفر *a*, erreichen, ergreifen, sich bemächtigen, mit ب oder على.

ظلم *i*, ungleich, ungerecht sein.

ظلم Ungerechtigkeit, Be- drückung.

ظلم *a*, dunkel, finster sein.

ظلمة, pl. ظلمات Finsterniss.

ظل II. IV. beschatten, beschirmen.

مظلة Schirm (Regen-, Sonnen- schirm), Schutz.

ظن *u*, glauben, meinen.

طَرِيق, pl. طُرُق u. طَرَقَات Strasse,
Weg.

مِنْ طَرِيق von seiten.

طَرِيقَة, pl. طَرَائِق Weg, Art
zu leben. Religiöser Orden, Ge-
nossenschaft.

طَعِمَ a, schmecken, kosten, essen.

طَعَام Essen, Speise, Lebens-
mittel.

طَلَبَ u, verlangen, wünschen.

مَطْلُوب Forderung, Wunsch.

مَطْلَب, pl. مَطَالِب dasselbe.

طَلَحَ a, müde sein.

طَلَّاح schlechter Zustand, Scha-
den (Ggs. صلاح).

طَلَعَ u, herausgehen.

II. herausschaffen; verladen (aus
dem Magazin in's Schiff).

III. prüfen, untersuchen.

IV. hervorbringen, vorzeigen.

مَطْلَع Osten.

طَلَعَ u, frei sein, frei herausgehen.
IV. in Freiheit setzen.

طَلَّاق Scheidung (der Ehe).

طَانِجَة die Stadt Tanga; gew. تَانِجَة
geschrieben.

طَهَرَ u, rein sein.

طَاهِر rein, tugendhaft.

طَاوُوس (»Pfau«), Frauenname.

طَاعَ u, gehorchen.

IV. dasselbe.

طَاعَة Gehorsam.

ب طَاف u, herumgehen, um etw.

IV. dasselbe.

II. herumführen.

طَوَاف Umgang.

طَائِفَة, pl. طَوَائِف Theil, Volk,

Nation.

عَلَى طَاق u, umfassen, können etw.

IV. dasselbe.

ضَاع *i*, verloren gehen, sein.

II. verlieren, verderben.

ضَيْع Verlust.

ضَاف *i*, Gast sein.

II. IV. Gastfreundschaft gewähren; Gastfreundschaft empfangen.

IV. hinzufügen.

ضَيْفٌ, pl. أَضْيَافٌ u. ضُيُوفٌ

Gast.

ضِيَاةٌ Gastfreundschaft.

ضَاق *i*, eng sein.

II. verengern.

ضَيْقٌ Enge.

ضَيْقُ الْوَقْتِ Mangel an Zeit, Pressirtsein.

ضَيْقٌ eng.

اضِيقَ comp.

ط 16. Buchstabe des arabischen Alphabets; sehr häufig wird ein Punkt unter ihm geschrieben, um ihn von ظ sicherer zu unterscheiden.

طَبَعَ *u*, drücken, aufdrücken, drucken.

طَبِيعَةٌ, pl. طَبَائِعُ Naturanlage.

طَبَقَ *a*, an der Seite sich befinden.

II. bedecken.

III. entsprechen, in Uebereinstimmung sein.

طَبَقَ, طَبَقٌ entsprechend.

طَرَدَ *u*, wegstossen, treiben.

طَرْدٌ, pl. طُرُودٌ Entfernung; Sendung, Packet.

طَرَشَ II. schicken, senden.

طَوَارِشٌ, pl. طَوَارِشُ Brief.

طَرُوشٌ, pl. طَوَارِشُ Bote.

طَرَفٌ, pl. أَطْرَافٌ Seite, Gegend.

مِنْ طَرَفٍ von seiten, von wegen, was — anlangt.

مِنْ أَطْرَافِنَا oder مِنْ طَرَفِنَا unsererseits.

مِنْ هَذِهِ الْأَطْرَافِ von hier aus.

ض ١٥. Buchstabe des arabischen Alphabets. Wird in der Schrift von Ungebildeten bisweilen mit ظ verwechselt.

ضَبَطَ u, ergreifen, fassen.

مَضْبُوط fest, maassgebend, verbindlich.

ضَحِكَ a, lachen, sich lustig machen.

ضَحَى die mittlere Vormittagszeit (etwa von 8—10 Uhr).

ضَدَّ III. sich widersetzen; begegnen.

ضَدَّ, pl. اَضْدَاد gegentheilig.

ضَرَّ u, schaden.

IV. dasselbe.

VIII. zwingen.

ضَرَّ od. ضَرَّ Schaden, Unglück.

ضَرُورَة, pl. ضَرُورَات Nothwendigkeit.

ضَرُورِي absolut nothwendig.

ضَرَبَ i (vulg. u), schlagen, schiessen,

ب mit etwas.

ضَرَابَة Schlägerei, Kampf, Kanonade.

ضَرَبَان Schlag, Plage.

ضَعِف u, schwach sein.

III. verdoppeln.

ضَعِف Schwäche.

ضَعِيف, pl. ضَعَفَاء schwach. hinfällig.

comp. اَضْعَف.

ضَمِيدَة aufgelegt, aufgetragen.

ضَمِيدَة خَضَاب Färbemittel z. Auflegen oder Auftragen.

ضَمِنَ a, fest machen, sichern.

II. verpflichten, verantwortlich machen.

ضَمِنَ innere, innerhalb, in.

مَضْمُون Inhalt.

ضَار i, schaden.

ضَيْر Schaden.

صَلَحَ *u*, gut, fromm, nützlich sein.

II. ausbessern, repariren.

III. sich versöhnen, Frieden schliessen.

صَلَحَ Frieden.

صَلَحَ Nutzen, Vortheil.

صَلَا II. beten, على فلان über jem.

صَلَّى الله عليه وسلم stehende Formel bei Erwähnung des Propheten.

صَلَّات (eig. صَلَاة), pl. صَلَوَات

Gebet.

صَنْبُوق (oder صَبُوق) Name einer Schiffsgattung von ca. 50 Tonnen Tragkraft.

صَنْدُوق, pl. صَنَادِيق Kiste, Kasten, Koffer.

صَنَعَ *a*, machen, verfertigen.

صَنَائِع *u*. صِنَاعَات, pl. صِنَاعَة

Handwerk, Kunst.

صِنْف, pl. اصْنَاف Gattung, Art.

صَاب *u*, erreichen.

II. billigen.

IV. erreichen, treffen.

لَتَنْظُرَ بِمَا يَصِيكَ dann sollst du sehen, was dir passiren wird.

صَوْت, pl. اصْوَاط Stimme.

صَار *u*.

II. zeichnen, malen.

صُورَة, pl. صُور Form, Art; Formular, Copie.

صُوف, pl. اصْوَاف Wolle.

صَام *u*, fasten.

صِيَام, صَوْم Fasten.

صَاح *i*, rufen, anrufen.

II. dasselbe.

صَاد *i*, fangen, jagen, fischen.

صَيْد Jagd (vulg. Fisch).

صِيَادَة Fischfang.

صَار *i*, werden, sein.

مَصِير inf.

صَيْف, pl. اصْوَاف Sommer.

صرف البلد nach hiesigem Curs.

صرف (vulg. auch صِرْفَة) rein,
klar.

صرافة das Wechseln.

صراف Wechsler, Banquier.

صرم i, zerreißen (intr.).

II. zerschneiden, abschneiden.

VII. abgeschnitten werden.

بلا انصرام ohne Ende, unauf-
hörlich.

صرم Palmensetzling.

صعب u, schwer (zu thun) sein.

صعب schwer.

صعوبة Schwierigkeit, Mühe.

صغر a, klein sein.

صغير, pl. صغار klein, jung.

صغير, pl. صغيرين (vulg.) Kind,

Sohn.

comp. اصغر.

صف u, ordnen (in Reihen).

VIII. sich ordnen.

صف, pl. صفوف Ordnung,
Reihe.

صفد II. reinigen, putzen.

صفر a, leer sein.

صفر Name des zweiten Monats
des muhammedanischen Jahres.

اصفر, fem. صفراء, pl. صفر
gelb.

صفا u, rein sein.

II. reinigen, inf. تصفية.

VIII. erwählen.

صافي (eig. صاف) rein.

مصطفى Männl. Eigenname.

صفي, pl. اصفياء rein, auf-
richtig.

comp. اصفى.

صك, pl. صكوك Document.

اشترى بالصبر er kaufte gegen
spätere Bezahlung. Ggs. بالحاضر.

صَبُور , صَبِير geduldig.

صَحَّ *i*, unversehrt sein, wahr sein;
entstehen, zu Stande kommen,
sein, werden. صَحَّ عَلَى bestätigen,
beglaubigen; eigentlich: صَحَّيْح
unter ein Schriftstück schreiben.

Correcter wäre صَحَّح mit Accus.

II. verbessern.

صَحَّة 1. Gesundheit. 2. Wahr-
heit.

صَحَّاء , pl. صَحَّاء (fem. auch
صَحَّيْح

صَحَّيْحَات) unversehrt, vollständig,
wahr. In Unterschriften = be-
stätigt, beglaubigt.

صَحِب *a*, Genosse sein.

صَحَاب , pl. اصحاب u. اصحاب

Genosse, Gefährte, Freund.

صَحْبَة Gesellschaft, Freundschaft.

صَدَّر *u*, abgehen.

II. IV. abgehen lassen, absenden.

صَدَّر , pl. صُدُور Brust, Vorder-
seite.

صَدَّع *a*, erklären, auseinandersetzen.

II. jem. mit etwas beauftragen.

صَدَف *u*, begegnen.

III. dasselbe.

صَدَق *u*, wahr sein.

II. glauben.

صِدْق Wahrheit.

صَدَقَات , pl. صدقة Almosen.

اصْدِقاء , pl. صَدِيق (aufrichtiger)

Freund.

صَدِيق Männl. Eigenname.

صَرَبُوخ (»Feuerstein«) Männl. Eigen-
name.

صَرَح *a*, rein, klar sein; klar machen,
erklären.

II. dasselbe.

صَرَف *i*, I. II. ausgeben, veraus-
lagen; wechseln (Geld).

صَرَف Wechsel, Umlauf (des
Geldes).

u. شاق

VIII. sich sehnen.

اشواق pl. شوق Sehnsucht.

شوكه, شوك Spitze, Dorn.

شوال zehnte Monat des muhammedanischen Jahres.

u. شام gehen, aufbrechen.

س. درهم شامى.

i. شاء (impf. يشاء), wollen.

i. شاب, alt sein, werden.

شائب (auch zusammengezogen

شَيْبَة pl. شيوخ Aeltester, Vorsteher.

شيت (engl. sheet) Calico.

اشياخ, شيوخ, مشايخ pl. شيخ Alter, Scheich.

شَيْخَة (Schîche) Frauenname.

i. شاع, sich in die Oeffentlichkeit verbreiten.

مشاع öffentlich, gemeinsam.

شيعه Partei, Sekte.

i. شال, wegnehmen, wegtragen, tragen; setzen.

i. شام

اشيم pl. شيم mit Charakter begabt, charaktervoll.

ص 14. Buchstabe des arabischen Alphabets. Beim Datum Abkürzung für صفر.

u. صب sich ergiessen, einmünden (vom Fluss).

مصبّات pl. مصب Einmündung, Mündung.

صبح

صبح, صباح Morgen.

i. صبر, erdulden; warten.

V. VIII. sich gedulden.

صبر Geduld.

شَانِبِه s. شَامِبِه.

شَمَر u, sich beeilen.

شَمْس pl. شَمُوس Sonne.

شَمَل u, umfassen, einbegreifen m.
acc.

VIII. umfassen عَلَى شَى.

شَامِل umfassend, allgemein.

شِمَال links, Norden.

شِمَالِي nördlich.

شِنَان Männl. Eigenname.

شَوَانِب (auch شَامِبِه), pl. شَوَانِب
Landhaus, Landgut.

شَنَّة Orseille.

شَهِد a, Zeuge sein, bezeugen, et-
was عَلَى شَى.

IV. zum Zeugen nehmen.

شَاهِد pl. شُهُود u. اشْهَاد Zeuge.

شَهِيد pl. شَهِدَاء Glaubens-
zeuge, Märtyrer.

شَهَادَة Zeugniß.

شَهَادَة الاسلام das muham-
medanische Glaubensbekenntniß
(لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ)

مَشْهَد Ort eines Zusammen-
treffens.

شَهْر pl. شُهُور und اشْهُر Monat.

شَهْرًا بشهر Monat für Monat.

مُشَاهَرَة pl. مُشَاهِرَات Monats-
gehalt, Gehalt.

شَار u.

II. verkehren, umgehen.

III. um Rath fragen.

IV. zeigen, anzeigen, mittheilen,
sagen (عند فلان jemandem).

إِشَارَة Mittheilung.

مع كل غرض الإِشَارَة bei jedem
Wunsche bedarf es nur der Mit-
theilung.

شُورَى Rathversammlung.

شَاف u, (vulgär) sehen.

شَعْبَان achter Monat des muham-
medanischen Jahres.

شَعِر IV. benachrichtigen.

شَعِير Gerste.

شَعِشَع V. strahlen, erglänzen.

شَغِل II. jem. beschäftigen.

VIII. sich beschäftigen mit etw.

ب, beschäftigt sein.

شُغْل, pl. اشغال Geschäft,
Arbeit.

شَفِيق a, zart, mitleidig sein.

شَفَقَة Mitleid.

شَفِيق zart, mitleidig, sym-
pathisch.

شَفْه Inschrift, Aufschrift, Marke,
Stempel, Denkzeichen.

شَفَة, pl. شِفَاه Lippe.

شَفَاهَا mündlich.

شَفَى i, heilen.

شِفَاء Heilung, Genesung.

شَقَّ u, spalten; mühsam, beschwer-
lich sein.

مَشَقَّة Beschwerde, Anstrengung.

شَكَر u, danken.

شُكْر Dank.

شُكُور dankbar.

شَكَلَ u, zweifelhaft, verwickelt sein.

IV. dasselbe.

III. nachahmen.

شَكَل, pl. اشكال Aehnlichkeit,
Form, Gestalt.

شَكَا u, sich beklagen, über jem. mit
acc., bei jem. مع فلان.

شَكَاوَة, شَكَاوَة, شَكَاوَة Klage,
Beschwerde.

شَلَّ i, wegnehmen, fortbringen,
tragen.

شَمَّ hoch, erhaben.

اَشْرَاءُ und اَشْرَارُ pl. شَرِيرٌ

böse, schlecht.

شَرِبَ a, trinken.

شَرَجَ pl. شُرُوجُ Feld.

شَرَحَ a, auseinandersetzen.

شَرَطَ u, i, bedingen, ausmachen, festsetzen.

III. Bedingungen stellen jemandem, acc.

VI. einen Vertrag schliessen.

شَرَطَ pl. شُرُوطُ Bedingung.

بشرط أن dass.

شَرَعَ a, eingehen, anfangen.

شَرَعَ das (heilige) Gesetz.

شَرَعِيّ gemäss dem (heiligen) Gesetz.

شُرِفَ u, geehrt sein.

II. ehren, auszeichnen.

اَشْرَافٌ u. شُرَفَاءُ pl. شَرِيفٌ
edel, vornehm.

اَشْرَفَ comp.

شَرَقَ u, aufgehen (von der Sonne).

شَرَقَ Sonnenaufgang, Osten.

مَشَرَقَ dasselbe.

شَرْقَى östlich.

شَرِكَ a, verbunden sein mit jem.

IV. jem. zugesellen, jem. sich associiren.

VI. VIII. zugesellt, verbunden sein.

شِرْكَةٌ Vereinigung, Gesellschaft.

شِرَاكَةُ المانيا dasselbe.
die Deutsch-Ostafrikanische Gesellschaft.

شَرَى i, kaufen.

VIII. dasselbe.

شَرَاءُ Kauf.

شَرِيَّةٌ ٩٦, angeblich: Palmensteckling; vielleicht zu lesen وشريه.

شَطٌّ pl. شُطُوطٌ (grosser) Fluss.

سَيْف, pl. سُيُوف Schwert, Säbel.

Männlicher Eigenname.

سَال *i*, rinnten, fließen.

II. regnen.

سَيْل Regen.

ش 13. Buchstabe des arabischen Alphabets.

شَيْء, pl. أَشْيَاء Sache, etwas

(vulgär auch شَيْء als nominat.).

dimin. شَوِيَّة ein wenig, ein bisschen.

شَان, pl. شُؤْن Würde, Rang.

شَبَّ *i*, jung sein.

شَبَّان, pl. شَبَاب und شَبَّان junger Mann.

شَبِعَ *a*, satt sein.

IV. sättigen.

شَبَاعِي, pl. شَبَاعٍ satt.

شَبِه III. IV. ähnlich sein.

شَبِهَة, pl. أَشْبَاه Ähnlichkeit.

شُبُهَة Zweifel.

شَتَاء Winter.

شَتَوِي winterlich.

شَجَر III. VI. sich streiten.

شَجَرَة, pl. أَشْجَار Baum.

شَجَرَات Streitigkeiten.

شِخْر (mit art.) Ort an der Südküste von Arabien (Hadramût).

شِخْرِي Einwohner von S.

شَحَن *a*, beladen.

الشَّحْب شاحِن die Schiffe sind (voll) geladen.

شَخْص, pl. أَشْخَاص Person.

شَرَّ *i*, *u*, *a*, böse, schlecht sein.

شَرُّ, pl. شُرُور Böse, Uebel.

سَوْد *a*, schwarz sein.

IX. XI. dasselbe.

II. schwarz machen; in Schande bringen.

٠٠٤

سَوْد, fem. سَوْدَاء, pl. اسود
schwarz; Slave.

سودان die Schwarzen, Neger.

بلاد السودان die Negerländer.

سَاعَة, pl. ساعات Stunde; Uhr.

in tempor. Bedeutung = so-
fort ٧٤.

ل. ساغ *u*, erlaubt sein, jemandem.

سَاف *u*. سَوَف Partikel, die den
futurischen Sinn des Imperfectums
bezeichnet, abgekürzt zu سَ.

مَسَافَة Entfernung.

سَوَيْق (mit art., »kleiner Markt«)
Küstenstädtchen, ca. 75 englische
Meilen west-nord-westlich von
Maskat.

سَام *u*.

III. handeln, einen Preis bieten.

سَوَى *a*, gelten.

II. machen, setzen, stellen, auf-
stellen.

VIII. gar sein, reif sein; werden.

سَوَى Absicht.

سَوَى سَوَاء gleich; ander,
ausser.

سَوَى أَنْ gleichviel ob.

لَا سَيِّمًا zumal, besonders.

سَاح *i*, reisen.

inf. سَيَّاحَة.

سَيَّاح, pl. سياحون Reisender.

سَيَّاح (vulg. statt سَيَّاح), pl. سَيَّاح
Wüste.

سَار *i*, gehen, sich begeben zu jem.

عِنْد, vulgär auch mit Accus. oder

مَعَ.

سَيَّرَة Lebensweise.

سَيَّار wandernd.

مَسِير und مَسِيرَة Reisen.

سليمان، سلوم، سليم، سالم Männl.

Eigenname.

سم Gift, ٧٤ (gemeint Arsenseife z. Conserviren der Häute).

سمد II. düngen (mit Mist, Erde oder Schutt).

سماد Dünger.

سمع a, hören.

سميع allhörend (Gott).

سما u, hoch sein.

II. nennen, benennen mit dopp. Accus. oder acc. pers. und ب.

سامي (eig. سام) hoch.

سمو Höhe, Erhabenheit.

صاحب السمو S. Hoheit (Titel).

اسم, pl. اسماء Name.

سموات, pl. سماء Himmel.

اسنان, pl. سن Zahn.

سنة Gesetz, Ueberlieferung.

سند u, sich stützen.

IV. auf jem. stützen, auf jemandes Autorität hin berichten, berichten.

سنوات u. سنون, pl. سنة Jahr.

سنوى jährlich.

سنى hoch, erhaben.

سهل u, leicht sein.

سهولة Leichtigkeit.

سهيل Canopus(stern), Norden.

سهم, pl. سهم Pfeil, Loos, Antheil, Abtheilung.

ساد u, Herr sein, herrschen.

سيادة Grösse, Macht (als Titel).

سادات u. سادة, pl. سيد Herr.

Religiöser Titel der Nachkommen Muḥammeds durch Fâtme.

Titel der Herrscher von Zanzibar, von den Europäern thörichterweise mit »Hoheit« übersetzt.

سُكُوت Schweigen.

سَكِرَ *a*, berauscht sein.

IV. berauschen.

مُسْكِرَةٌ, pl. مَسْكِرَاتُ be-
rauschendes Getränk.

سَكَنَ *u*, ruhen, wohnen.

inf. سَكُونُ.

II. wohnen lassen, ansiedeln;
beruhigen.

سَاكِنٌ, pl. سَكَانٌ Einwohner.

سَكَّيْنٌ, pl. سَكَائِيْنٌ Messer.

مَسْكِيْنٌ, pl. مَسَاكِيْنٌ arm.

مَسْكَنٌ, pl. مَسَاكِيْنٌ Wohnung.

سُلْطَانٌ, pl. سَلَاطِيْنٌ Herrscher,
Sultan.

سُلْطَنَةٌ Herrschaft.

سَلَفَ *u*, vorausgehen.

سَلَفٌ, pl. اَسْلَافٌ Vorfahr, Vor-
gänger.

سَلَكَ *u*, folgen, einen Weg ein-
schlagen.

سَلِمَ *a*, unversehrt sein.

II. 1. (unversehrt) erhalten.

2. etwas übergeben, aushän-
digen, darauf verwenden, aus-
geben, auszahlen.

سَلِمَ بِمَا عَلَيْهِ er hat bezahlt, was
er schuldig war.

3. عَلَى فِ jem. grüssen.

IV. 1. unversehrt erhalten.

2. sich Gott ergeben, Muham-
medaner werden.

part. مُسْلِمٌ rechtgläubig. Männl.
Eigenname.

VIII. übergeben, ausliefern.

سَلَامٌ Heil (der muhammedani-
sche Gruss). Eigenname, Abkür-
zung von عَبْدُ السَّلَامِ.

سَلَامَةٌ Wohlfinden, Sicherheit.

سَطْح, pl. سَطُوح Terrasse,
Dach.

مِسْطَاح, pl. مَسَاطِيح geebener
Platz zum Aufschütten und Trock-
nen von Getreide, Datteln etc.

سَعَد a, glücklich sein.

III. helfen, unterstützen, mit acc.
pers., Hand in Hand gehen, fried-
lich zusammenleben.

سَعَادَة Glückseligkeit. Als Titel
etwa = Excellenz; gewöhnlich
gebraucht in der Anrede zum
Sultan, auch an Privatpersonen
z. B. ٨٩.

سَعِيد, pl. سَعْدَاء glücklich.
Männl. Eigenname.

مَسْعُود, مسعود Männl. Eigen-
name.

سِعْر, pl. اسعار Preis.

سَعْف IV. nahe, günstig sein.

وَسْع s. سَعَة

سَفَر i, sich in Bewegung setzen.

III. reisen, abreisen.

اسفار, pl. سفر Reise.

سَفْل u, niedrig sein.

سُفَالَة Niederung; Süden.

سَفِينَة, pl. سفن Schiff.

سَفِينَة حَرْبِيَة Kriegsschiff.

سَفَاه, pl. سُفَهَاء und سَفَاه unver-
schämt.

سَقَط u, fallen.

مَسْقَط Die Stadt Maskat, das
Moscha der Alten. Der Name
wird jetzt gewöhnlich Mesked ge-
sprochen und deshalb auch sehr
häufig مسكد oder مسكت ge-
schrieben. Diese Form wird zu
Meske, angeblich selbst zu Misk
verkürzt resp. corrumpt.

سَقَى i, tränken, zu trinken geben,
bewässern.

سِكَّة, pl. سِكَك Pfad, Weg.

سَكَّة حَدِيدِيَة Eisenbahn.

سَكَت u, schweigen.

سِتَّة msc., سِتَّ fem., sechs.

سِتَّة عَشْر msc., sechszehn.

سِتُّون sechzig.

سَادِس sechste.

سُدُس Sechstel

سِتَال Ort in 'Omân.

سَجَد u, sich niederwerfen, anbeten.

سَجَادَة Gebetsteppich.

مَسْجِد, pl. مَسَاجِد (kleinere)

Moschee.

سَحَب a, ziehen lassen, heranschleppen.

سَحْتَن Name eines Wādî im nordwestlichen 'Omân.

سَاحِل, pl. سَوَاحِل Küste.

سَوَاحِلِي zur Küste (v. Ostafrika)

gehörig, an der Küste befindlich.

سَدَّ u (vulg. i), verschliessen, verstopfen; genügen.

سَدُّوا حَالَهُمْ sie begnügten, beschränkten sich.

سَدَّ u, reichlich sein, überströmen (synonym mit وَفَّر).

سَرَّ u, erfreuen.

سُرُور Freude. Männl. Eigenname.

مَسْرَّة Freude, Zufriedenheit.

سِرَّ, pl. اسرار Geheimniss.

سِرِير, pl. اسيرة Bett (-gestell), Thron.

سرح II. in Freiheit setzen, freilassen.

سِرْحَان, pl. سَرَّاح Wasserbehälter.

سُرْع IV. eilig sein mit etw. في شيء.

سُرْعَة Eile.

سَرَق i (vulg. u), stehlen.

سَرَكَار (pers.) Regierung; Beamter.

Die Araber scheinen die erste Hälfte des Wortes von arab. سِرَّ herleiten zu wollen.

سَطَح a, ausbreiten, ebenen.

زِدَ und زود Vermehrung;

Ueberschuss.

زِيَادَة Zunahme, Mehr, Ueberschuss.

زَائِد reichlich, überflüssig.

comp. أَزِيد mehr.

زَان *i*, schmücken.

زَيْن 1. subst. Schmuck, Zierde;

2. adj. schön, gut.

comp. أَزِين.

س 12. Buchstabe des arabischen Alphabets. Häufig wird er mit zwei neben, seltener über einander stehenden Punkten resp. einem kurzen Strich oder dem Zeichen *v* oben geschrieben.

Wird dem Imperfectum vorgesetzt (als Abkürzung von سَوْفَ)

um den futurischen Sinn desselben zu bezeichnen.

سار *a*, übrig lassen.

سائر Rest.

سَال *a*, 1. fragen, jem. nach etw.,
Acc. der Pers. عَنْ شَيْءٍ.

2. bitten, jem. um etw., dopp.
Accus.

سُؤَال Fragen, Frage.

سَبَح II. loben, preisen.

سُبْحَانَ اللَّهِ Preis. سُبْحَانَ
sei Gott (vulg. Ausruf der Verwunderung).

سَبْعَة fem., سَبْع msc., sieben.

سَبْعَة عَشَر msc., siebzehn.

سَبْعُون siebzig.

سَابِع siebente.

سُبْع Siebentel.

سَبَق *u*, vorausgehen, voraufkommen.

سَابِق voraufgegangen, früher.

فِي سَبِيلِ اللَّهِ Weg, Ausweg.
auf dem Wege Gottes = für die Sache Gottes.

زَكِيّ, pl. اَزْكِيَاء rein, tugendhaft.

comp. اَزْكَا.

زَلْخا Frauenname.

زَامِل Männl. Eigenname.

زَمَن, زَمَن Zeit.

زَنْجِبَار Züngebâr. Name der Stadt und Insel Zanzibar. Er ist zusammengesetzt aus Zing, der uralten, schon Ptolemaeus bekannten Bezeichnung für Ostafrika, und bâr (pers. بار). Doch scheint er in dieser Form nicht vor dem 13. Jahrhundert vorzukommen, s. Devic, Le pays des Zendjs, S. 10.

زَنْفِي Name eines Ortes in 'Omân.

زَهَب a, bereit sein.

زَهِيد klein, geringfügig.

زَهَر a, glänzen.

زَهْر, pl. زُهُور und اَزْهَار Blume.

زَاهِر Männl. Eigenname.

زَهْرَان dschl.

زار u, besuchen.

زِيَارَة, pl. زِيَارَات Besuch, Wallfahrt.

زورده (Zuworde) Frauenname.

زال u (vulg. i), impf. يَزَال aufhören.

زَوَالِي, pl. زَوَالِي Decke, Teppich.

زَاب i.

اَزِيب Osten; eigentlich Südosten.

زَيْت Oel.

زَاد i, 1. zunehmen, sich vermehren;

2. vermehren.

II. vermehren, vergrößern.

IV. dasselbe.

زَاد Reiseproviand, Wegezehrung.

II. in Umlauf setzen.

رَوَّجَ den Handel be-
leben.

راح *u*, gehen, davon gehen, zu,
nach الى oder عند (vulgär مع
oder Acc.).

II. beleben.

X. sich ausruhen.

راحة Ruhe, Erholung.

رياح Wind.
رياح, pl. ريّاح od. ريّاح

بنو رواحه gewöhnlich رَوَّاحِيه
ein alter, jetzt wenig zahlreicher
Stamm in 'Omân, ca. 30 englische
Meilen südsüdöstlich von Maskat.

راد IV. wollen, dass اراد ان ver-
langen nach jem. c. acc.

اريدك تكلمه
dass du mit ihm sprichst.

مراد Verlangen, Wunsch.

ريضة, pl. رياض Garten.

رام *u*, (vulgär) können.

ريال (auch اريال) Maria Theresien-
thaler, identisch mit قرش.

ريّام (eig. ريّام) Name eines Ortes
dicht (nördl.) bei Maskat.

ريامي Einwohner von R., aus
R. gebürtig.

ريّان (mit art.) Name zweier Ort-
schaften in 'Omân: 1. ca. 15 eng-
lische Meilen westlich von Maskat.
2. in der Gegend von Nezwe.

رياني Einwohner von R., aus
R. gebürtig.

ز 11. Buchstabe des arabischen
Alphabets.

زحم *a*, drängen, drücken.

زحمة Gedränge, Beschwerde.

زرب *a*, rinnen, fließen.

مزاريب, pl. مزارب Rinne.

زعم *u*, meinen, denken, glauben.

زكا *u*, rein sein.

زكوة (eig. زَكَاة), pl. زَكَات
Almosen.

رَعَى *a*, hüten.

رَاعِي (eigentl. رَاعٍ), pl. رُعَاة

Herr, Besitzer.

رَعِيَّة, pl. رَعَايا Unterthanen.

رَغِبَ *a*, begehren.

رَغْبَةٌ Wunsch, Verlangen.

رَفَعَ *a*, aufheben, hochheben; erwähnen.

inf. رَفَعٌ.

VIII. sich erheben, hoch sein.

رَفَقَ *u*, Begleiter sein, begleiten.

رَفِيقٌ, pl. رَفَقَاءُ Begleiter, Gefährte.

رَقَّةٌ Mitleid, Milde.

رَقِيقٌ dünn, flüssig.

رَقِبَ *u*, erwarten.

V. dasselbe.

III. überwachen.

رَقَبَةٌ, pl. رِقَابٌ und رِقَابَتٌ Hals, Nacken.

رَكِبَ *a*, einsteigen, aufsteigen, fahren, reiten.

مَرَكَبٌ, pl. مَرَائِبُ Schiff.

رَمَمَ, pl. رُمُومٌ Grundstück.

رَمَضَانُ Neunter Monat des muhammedanischen Jahres, in welchem die Muhammedaner von Anbruch des Tages bis Sonnenuntergang fasten.

رَمَلٌ, pl. رِمَالٌ Sand.

رَمَى *i*, werfen, schiessen.

رَهَبَ *a*, sich fürchten; sich abmühen, sich vergeblich abmühen, misslingen.

inf. رُهوبٌ.

رَهَنَ *u*, verpfänden; borgen (von jem.).

IV. als Pfand zusichern (mit dopp. Accus.).

رَهَانٌ, pl. رُهُونٌ und رَهْنٌ Pfand.

رَهِيْنٌ verpfändet.

رَاجَ *u*, circuliren.

رَزَقَ *u*, den Lebensunterhalt geben.

رِزْق, pl. اَرْزَاق Lebensunterhalt, Nahrung.

رَزَّاق Ernährer, der den Lebensunterhalt gewährende (Gott).

رَزِيق Männlicher Eigenname

مَرْزُوق, مرزوق desgl.

رَسْتَاق (mit art.) Restāk, Stadt in 'Omān, ca. 140 km. westsüdwestlich von Maskat.

رَسِلَ *a*, senden, schicken.

IV. dasselbe.

رَسُول, pl. رُؤُل Gesandte.

رِسَالَة, pl. رَسَائِل Sendschreiben, Brief.

رَسَمَ *u*, Zeichen machen, zeichnen, befehlen.

رَسَم Zeichen, Regel.

رَسَمِي amtlich, offiziell.

رَشَدَ *u*, auf dem richtigen Wege sein.

IV. auf den richtigen Weg leiten, auf dem r. W. führen.

رَاشِد auf dem richtigen Wege gehend. Männl. Eigenname.

رَشِيد dasselbe.

comp. ارشد.

رَصَاص Blei.

رَضِعَ *a*, saugen, die Brust nehmen.

IV. säugen.

رَضِيَ, impf. *a*, zufrieden sein.

رَضِيَ بِشَيْءٍ, عن فلان jem. verzeihen.

كُنْ رَاضِي verzeihe.

VI. gegenseitig zufrieden sein.

رَضِيَ zufrieden.

رِضَى Zustimmung, Wohlgefallen.

مَرْضَاة dasselbe.

رَطَبَ *u*, feucht, frisch sein.

رَطَل, pl. اَرْطَال Pfund, der 35. Theil eines Frasila.

راجى (eig. راج) hoffend. In

Briefen dem Namen des Schreibers
vorgesetzt in Abkürzung der Formel

الراجى الى رحمة الله

رجاء Bitte.

فالمرجو dasselbe. so
wird gebeten.

رَحَلَ a, ziehen, umziehen.

VIII. dasselbe.

رَحِمَ a, sich erbarmen, mit Acc.
d. Pers.

رَحْمَن, eigentlich رحمان Er-
barmer (Gott).

رَحِيم barmherzig.

رَحْمَةٌ Barmherzigkeit.

ارحام, pl. رَحِم, leiblicher
Bruder.

مَرَاحِم, pl. مَرَاحِم, Mitleid, Barm-
herzigkeit.

مَرْجُوم verstorben, selig.

رَخُص u, 1. vermindern, 2. locker,
nachgiebig sein.

II. vermindern lassen, 2. er-
lauben.

اسعار منخفضة niedrige Preise.

رُخْصَة Erlaubniss, Urlaub.

رَخِيَ a, locker, lose sein.

رَخِيَ locker.

رَخِيَ الْبَال frei von Sorge.

ارخى comp.

رَدَّ u, zurückgeben, zurückbringen,
rückgängig machen, zurückkehren.

رَدَّ السَّلام Gruss überbringen.

V. sich entfernen, sich hin und
her bewegen, kreuzen (v. Schiffen).

X. sich zurückgeben lassen, re-
clamiren, zurückfordern.

رَدَف u, i, folgen.

VI. auf einander folgen.

مَرْدُوف Kleid von dickem Stoff.

رَدِيَ (eig. رَدِي), fem. رَدِيَة unglück-
lich, schlecht.

رُز Reis.

رَبْطَة, pl. رِبَاطات Bund, Pack,
Last.

رِبَاط Posten, Station, Wall-
fahrtsort.

رَبِيع

رَبِيع Haufe Menschen, Partei.

رَبِيع, pl. رِبَاعَة Begleiter, Ge-
fährte.

رَبِيع Name des dritten (رَبِيع
رَبِيع الثَّانِي) und des vierten (الرَّابِعُ
الْأَوَّلُ)

oder (رَبِيع الْآخِر) Monats des
muhammedanischen Jahres.

رَبْعَة, msc., vier.
رَبْعَة, fem.

رَبْعَة عَشْر msc., vierzehn.

أَرْبَعُون vierzig.

رَبِيع vierte.

رُبْع Viertel.

رُبَّمَا vielleicht.

رُپْيَة (selten رُپْيَة), pl. رِبِيَّات und

رِبَاب seltenere رِبَاب Rupie (gleich
± 1.45 Mark).

رُبَّ u, fest sein.

II. ordnen.

رُتَبَة, pl. رُتَب Rang, Stufe,
Würde.

رَجَب Name des siebenten Monats
des muhammedanischen Jahres.

رَجَع i, zurückkehren.

رُجُوع inf.

II. zurückbringen, zurückker-
statten.

III. zurückkommen auf etwas,
wieder sagen (lassen).

رِجْل, pl. أَرْجُل Fuss.

رَجَال (vulgär رَجَال), pl. رَجُل

pl. رَجَّاجِيل Mann.

رَجَا u, hoffen (auf etw.); bitten.

V. bitten (vulg. erwarten).

راجى (eig. راج) hoffend. In

Briefen dem Namen des Schreibers
vorgesetzt in Abkürzung der Formel

الراجى الى رحمة الله

رجاء Bitte.

فالمرجو dasselbe. so
wird gebeten.

راحل a, ziehen, umziehen.

VIII. dasselbe.

راحم a, sich erbarmen, mit Acc.
d. Pers.

رحمن eigentlich رحمان Er-
barmer (Gott).

رحيم barmherzig.

رحمة Barmherzigkeit.

ارحام leiblicher
Bruder.

مرحمة, pl. مراحم Mitleid, Barm-
herzigkeit.

مرجوم verstorben, selig.

رخص u, 1. vermindern, 2. locker,
nachgiebig sein.

II. vermindern lassen, 2. er-
lauben.

اسعار منخفضة niedrige Preise.

رخصة Erlaubniss, Urlaub.

رخى a, locker, lose sein.

رخى locker.

رخى البال frei von Sorge.

ارخى.
comp.

رد u, zurückgeben, zurückbringen,
rückgängig machen, zurückkehren.

رد السلام Gruss überbringen.

V. sich entfernen, sich hin und
her bewegen, kreuzen (v. Schiffen).

X. sich zurückgeben lassen, re-
clamiren, zurückfordern.

ردف u, i, folgen.

VI. auf einander folgen.

مردوف Kleid von dickem Stoff.

ردى (eig. رد), fem. ردى unglück-
lich, schlecht.

رز Reis.

رَبْطَة, pl. رِبَاطَات Bund, Pack,
Last.

رِبَاط Posten, Station, Wall-
fahrtsort.

رَبِيع

رَبِيع Haufe Menschen, Partei.

رَبِيع, pl. رِبَاعَة Begleiter, Ge-
fährte.

رَبِيع Name des dritten (رَبِيع
رَبِيع الثَّانِي) und des vierten (الرَّابِع)
oder Monats des (رَبِيع الْآخِر) muhammedanischen Jahres.

رَبْعَة, pl. رِبَاعَات fem., vier.

رَبْعَة عَشْر msc., vierzehn.

ارْبَعُون vierzig.

رَابِع vierte.

رُبْع Viertel.

رُبَّمَا vielleicht.

رُپِيَة (selten رُوبِيَة), pl. رِبِيَات und

رِبَابِ seltener Rupie (gleich
± 1.45 Mark).

رَتَب u, fest sein.

II. ordnen.

رُتَبَة, pl. رُتَب Rang, Stufe,
Würde.

رَجَب Name des siebenten Monats
des muhammedanischen Jahres.

رَجَع i, zurückkehren.

رُجُوع inf.

II. zurückbringen, zurücker-
statten.

III. zurückkommen auf etwas,
wieder sagen (lassen).

رِجْل, pl. رِجَال Fuss.

رَجَال (vulgär رَجُل), pl. رِجَال

pl. رَجَائِل Mann.

رَجَا u, hoffen (auf etw.); bitten.

V. bitten (vulg. erwarten).

ذَٰلِكَ, fem. تِلْكَ demonstr. pron.
jener.

كَذَٰلِكَ auf solche Weise, so.

ذِمَّة, pl. ذِمَم Schutz, Sicherheit,
Garantie, Verantwortlichkeit.

ذَنْب, pl. ذُنُوب Fehler, Sünde.

ذَهَب *a*, gehen, weggehen.

ذَهَب Gold.

ذُو, gen. ذِي, acc. ذَا, fem. ذَات

plur. nom. ذَوُو, wofür gew. ^{أُولُو}

gen. ذَوِي Inhaber, Besitzer von
..., einer mit ...

ذَات mit Pers.-Suff. = selbst,

ذَاتِه er selbst.

ذَوِي mit Pers.-Suff. zugehörige,
angehörige.

ذَاق *u*, schmecken, kosten.

ذَال *i*. II. am Ende (als Anhängsel)
anfügen.

ذَيْل, pl. ذُيُول Anhang, Anlage.

ر 10. Buchstabe des arab. Alpha-
bets. Häufig wird ein Punkt
darunter geschrieben, um ihn von
ز sicherer zu unterscheiden.

رَأْس, pl. رُؤُوس Kopf.

رَأْسًا gänzlich.

رِئِيس, pl. رُؤَسَاء Chef,
Oberster.

رَاف *a*, gütig, gnädig sein.

رَاف, رَوْف gütig, gnädig.

رَآى, impf. يَرَى sehen.

رَاى Meinung, Ansicht.

رَايَة Frauenname.

رَبَّ, pl. ارباب Herr.

رَبِح *a*, gewinnen, verdienen.

رَبِح, pl. ارباح Gewinn, Profit.

رَبَط *u*, *i*, binden, schnüren.

مُدِير Verwalter, Director.

دوكة ٦٠ scheint eine kleine Münze zu sein. Nur an der Somaliküste gebräuchlich.

دَوْلَة (gespr. *dūle*), pl. دُول Macht, Herrschaft, Reich, Regierung.

دولة المانيا das Deutsche Reich.

دام *u*, dauern, lange währen, bleiben.

IV. andauern lassen, lange erhalten.

دوام Dauer.

دَائِمًا immer; mit der Negation = niemals.

ما دام solange als.

دِيَة (von وَدَى), pl. دِيَات Blutgeld (das als Sühne den Angehörigen des Ermordeten gezahlt wird).

دان *i*, leihen, borgen.

دَيْن, pl. دُيُون Schuld.

دين Religion, Glaube.

دين الحق der wahre Glaube, Islam.

ديوان, pl. دواوين Ortsvorsteher, Häuptling.

ذ 9. Buchstabe des arabischen Alphabets.

دَبْرَة, pl. دَبَر cultivirbares Land.

دَخَر *a*, aufheben, aufsparen.

دُخْر, pl. اَذْخَار aufgehoben, aufbewahrt, erhalten.

دُرِّيَة Nachkommenschaft.

ذَكَر *u*, denken an etw., sich erinnern, eingedenk bleiben; erwähnen.

III. bei jem. (acc.) etwas (ب) oder (فِي) zur Sprache bringen.

مَذْكُور erwähnter, besagter, in Rede stehender.

تَذْكِرَة Schein.

ذُكُور, pl. ذَكَر männlich.

دولار درهم شامی Dollar.

داری *i*, wissen.

داری (eig. دار) unterrichtet.

comp. اداری.

دشداشته, pl. دشادیش Kleid (langes Hemd).

دعا *u*, rufen, wünschen, bitten.

VIII. klagbar sein gegen علی

دُعاء, pl. ادعية Ruf; Gebet.

دَعَاوة und دَعْوَة Anspruch.

دَعَاوی, pl. دَعْوَى Klage, Process.

دَقْتَر, pl. دَقَاتِر Buch (z. schreiben).

دَفْع *a*, stossen, zurtücktreiben, austreiben.

مَدْفَع, pl. مدافع Kanone.

دَل *u*, zeigen, bezeichnen.

دَلِيل, pl. دلائل Anzeichen, Beweis.

دَلَال Makler, Courtier.

دَنَا *u*, nahe sein.

دَنِيَاء, pl. دَنِيَاء nahe.

comp. ادانی, pl. ادانی (eigentl.

ادان) näher (hiermit in Beziehung stehend).

دُنْيَا Welt (irdische, im Gegensatz zu اخرة zukünftige Welt, Leben).

دار *u*, sich drehen.

II. دَوَّر sich nach etwas umthun, besorgen mit علی oder acc.

دُور, pl. دار Haus, Wohnung.

الداران die beiden Wohnungen, d. h. dieses und das zukünftige Leben.

دار الفنا Wohnung der Vergänglichkeit, irdische Leben. Ggs.:

دار البقا Wohnung der Ewigkeit, ewige Leben.

ادارة Verwaltung.

خائبة (= خيبة) getäuschte Hoff-
nung, Enttäuschung.

خار *i*, etwas gutes bekommen.

VIII. sich erwählen, auswählen.

خير gut, (das) Gute, Gut.

auch comp. resp. superl., wofür
vulgär auch bisweilen أخير

خيرة Wahl.

خاف, impf. يخاف sich fürchten.

خوف Furcht, Gefahr.

خواف furchtsam.

خال *u*, II. zum Besitzer machen,
begaben.

خال, impf. يخال sich vorstellen,
sich einbilden, glauben.

د 8. Buchstabe des arabischen Alpha-
bets. Häufig wird ein Punkt unter
ihm geschrieben, um ihn von ذ
sicherer zu unterscheiden.

داو Dau, Segelschiff von ca. 100 bis
200 Tonnen Tragfähigkeit. ١٤.
Das Wort wird selten gebraucht.

دبر II. führen, leiten.

دثر *u*, vergehen, verfallen.

دخل *u*, hineingehen, hineintreten.

inf. دخول.

II. eintreten lassen, hinein-
bringen.

مدخول, pl. مدخولات Ein-
gang, Gewinn, Ertrag.

مدخول صافي Reinertrag.

مدخل Ort des Eingangs.

درة, pl. درر Perle.

درى strahlend.

درج *u*, *i*, gehen.

درجة, pl. درج Treppe, Trep-
penstufe, Stufe, Grad.

درك *i*, *a*, erreichen.

III. zu erreichen, gewinnen
suchen.

درمة (mit artic.) Ort in 'Omân.

درهم, pl. دراهم urspr. Drachme,
der pl. allgemein = Geld.

خلل, pl. خلال Unordnung, Fehler.

خلص i, im Geheimen wegnehmen,
hinterziehen.

VIII. dasselbe.

اختلاس العشور Schmuggel.

خلص u, zu Ende sein.

II. beenden, ganz ausgeben
(Geld); übergeben, capituliren.

خلف u, nachfolgen.

II. zurücklassen, hinterlassen.

III. ungehorsam sein, mit acc.
pers.

IV. zurücklassen, übriglassen.

VIII. verschieden sein, in Mei-
nungsverschiedenheit, uneinig sein.

خليفة, pl. خلفاء Nachfolger,
Chalif. Männlicher Eigenname.

خليفة السيد jüngerer Bruder des
Sejid Bargasch, Sultan von Zan-
zibar vom 27. März 1888 — 13. Fe-
bruar 1890.

خلف Männlicher Eigenname.

خلفان desgl.

خلا u, frei, leer sein.

II. überlassen, lassen.

IV. leer machen; gegenüber-
stehn, im Gegensatz sein.

خمسة msc., خمس fem., fünf.

خمسة عشر msc., fünfzehn.

خمسون fünfzig.

خامس fünfte.

خمس fünfteil.

خنجر, pl. خناجر Dolch.

خندق, pl. خنادق Graben, Canal.

خوب kommt nur zweimal vor,

in ١٨, und darf wohl, da es
sonst ganz unbekannt ist, als
Schreibfehler angesehen werden;
aber wofür? Das zweite Mal für

غاية الجنوب ?

خواجه, pl. خواجهات (hoher) Herr.

خان u, verrätherisch handeln.

خاوند (pers.?) Herr.

خاب i, in seiner Erwartung ge-
täuscht sein, werden.

خاصّ eigen, eigenthümlich.

خاصّة, pl. خواصّ Eigen-
thümlichkeit.

خصوصّ eigenthümlich, eigen-
artig, speciell.

خصوصيّ dasselbe.

خصر

مختصر Auszug, Abkürzung.

مختصر البسيوى Compendium
des Besîwî, kurzer Abriss der
Lehre der Ibâdî, gedruckt in
Zanzibar.

خَصَم i, abziehen, jem. von seinem
Lohne على فلان من اجرته

خصم, pl. خصماء Gegner.

خضاب Farbe, Färbemittel.

خطّ, pl. خطوط Schrift, Schriftstück,
Brief.

خطيّ a, fehlen, irren.

خطاء Fehler, Vergehen, Sünde.

خطيّة, pl. خطايا dasselbe.

خطب u, predigen; eine Frau zur
Ehe verlangen.

III. anreden, eine Rede halten.

خطاب Rede.

خطبة Rede, Predigt.

خطيب Prediger.

خطر i, schwanken, balanciren.

III. riskiren.

خطر Risico, Gefahr.

خطف a (vulg. خطف u), gehen,
vorbeigehen.

خطي IV. beglücken.

خَفّ i, leicht sein.

X. leicht finden, wenig Auf-
hebens machen, gering schätzen.

خفيف, pl. خفاف leicht.

خفيّ a, verborgen, dunkel, unklar
sein.

خَلّ u, vermindern.

IV. stören, verwirren etwas ب

رَعَى *a*, hüten.

رَاعٍ (eigentl. رَاع), pl. رُعَاة

Herr, Besitzer.

رَعِيَّة, pl. رَعَايا Unterthanen.

رَغِبَ *a*, begehren.

رَغْبَةً Wunsch, Verlangen.

رَفَعَ *a*, aufheben, hochheben; erwähnen.

inf. رَفَعٌ.

VIII. sich erheben, hoch sein.

رَفِيقٌ *u*, Begleiter sein, begleiten.

رَفِيقٌ, pl. رَفَقَاءُ Begleiter, Gefährte.

رِقَّةٌ Mitleid, Milde.

رَقِيقٌ dünn, flüssig.

رَقِبَ *u*, erwarten.

V. dasselbe.

III. überwachen.

رَقَبَةٌ, pl. رِقَابٌ und رِقَابٌ Hals, Nacken.

رَكِبَ *a*, einsteigen, aufsteigen, fahren, reiten.

مَرَكَبٌ, pl. مَرَائِبُ Schiff.

رَمَمَ, pl. رُمُومٌ Grundstück.

رَمَضَانٌ Neunter Monat des muhammedanischen Jahres, in welchem die Muhammedaner von Anbruch des Tages bis Sonnenuntergang fasten.

رَمَلٌ, pl. رِمَالٌ Sand.

رَمَى *i*, werfen, schiessen.

رَهَبَ *a*, sich fürchten; sich abmühen, sich vergeblich abmühen, misslingen.

inf. رُهوبٌ.

رَهَنٌ *u*, verpfänden; borgen (von jem.).

IV. als Pfand zusichern (mit dopp. Accus.).

رِهَانٌ, pl. رُهُونٌ und رَهْنٌ Pfand.

رَهِينٌ verpfändet.

رَاجَ *u*, circuliren.

رزق den Lebensunterhalt geben.

رزق pl. أرزاق Lebensunterhalt, Nahrung.

رزاق Ernährer, der den Lebensunterhalt gewährende (Gott).

رزيق Männlicher Eigenname

مرزوق, مرزوق desgl.

رستاق (mit art.) Restâq, Stadt in Omân, ca. 140 km. westsüdwestlich von Maskat.

رسل a, senden, schicken.

IV. dasselbe.

رسل pl. رُسُل Gesandte.

رسالة pl. رسائل Sendschreiben, Brief.

رسم Zeichen machen, zeichnen, zeichnen.

رسم Zeichen, Regel.

رسمتlich, offiziell.

رشد auf den richtigen Wege sein.

IV. auf den richtigen Weg leiten, auf dem r. W. führen.

رشد auf dem richtigen Wege gehend. Männl. Eigenname.

رشد dasselbe.

رشد comp. ارشد.

رصاص Blei.

رضع a, saugen, die Brust nehmen.

IV. säugen.

رضى, impf. a, zufrieden sein.

رضى بشئ, عن فلان jem. verzeihen.

كن راضى verzeihe.

VI. gegenseitig zufrieden sein.

رضى zufrieden.

رضى Zustimmung, Wohlgefallen.

مرضاة dasselbe.

رطب u, feucht, frisch sein.

ارطال pl. رطل Pfund, der 35. Theil eines Frasila.

راجى (eig. راج) hoffend. In

Briefen dem Namen des Schreibers
vorgesetzt in Abkürzung der Formel

الراجى الى رحمة الله

رجاء Bitte.

فالمرجو dasselbe. so
wird gebeten.

راحل a, ziehen, umziehen.

VIII. dasselbe.

راحم a, sich erbarmen, mit Acc.
d. Pers.

رحمن, eigentlich رحمان Er-
barmer (Gott).

رحيم barmherzig.

رحمة Barmherzigkeit.

ارحام pl. راحم leiblicher
Bruder.

مراحم pl. مَرَحمة Mitleid, Barm-
herzigkeit.

مرحوم verstorben, selig.

رخص u, 1. vermindern, 2. locker,
nachgiebig sein.

II. vermindern lassen, 2. er-
lauben.

اسعار منخفضة niedrige Preise.

رخصة Erlaubniss, Urlaub.

رخى a, locker, lose sein.

رخى locker.

رخى البال frei von Sorge.

ارخى comp.

رد u, zurückgeben, zurückbringen,
rückgängig machen, zurückkehren.

رد السلام Gruss überbringen.

V. sich entfernen, sich hin und
her bewegen, kreuzen (v. Schiffen).

X. sich zurückgeben lassen, re-
clamiren, zurückfordern.

ردف u, i, folgen.

VI. auf einander folgen.

مردوف Kleid von dickem Stoff.

ردى (eig. ردى), fem. ردىة unglück-
lich, schlecht.

رز Reis.

رَبَطَةٌ, pl. رِبَاطَات Bund, Pack,
Last.

رِبَاط Posten, Station, Wall-
fahrtsort.

رَبِيع

رَبِيع Haufe Menschen, Partei.

رَبِيع, pl. رِبَاعَةٌ Begleiter, Ge-
fährte.

رَبِيع Name des dritten (رَبِيع
رَبِيع الثَّانِي) und des vierten (الرَّابِعُ
oder رَبِيع الْآخِر) Monats des
muhammedanischen Jahres.

رَبْعَةٌ fem., رِبْعَةٌ msc., vier.

ارْبَعَةٌ msc., vierzehn.

ارْبَعُونَ vierzig.

رَابِعٌ vierte.

رُبْعٌ Viertel.

رُبَّمَا vielleicht.

رُپْيَه (selten رُپْيَه), pl. رِبِيَّات und

رِبَابِ seltener رِبَابِ Rupie (gleich
± 1.45 Mark).

رَبَّ u, fest sein.

II. ordnen.

رَبَّ رُبَّة, pl. رَتَبَ Rang, Stufe,
Würde.

رَجَب Name des siebenten Monats
des muhammedanischen Jahres.

رَجَعَ i, zurückkehren.

inf. رُجُوع.

II. zurückbringen, zurücker-
statten.

III. zurückkommen auf etwas,
wieder sagen (lassen).

رَجُل, pl. رِجَال Fuss.

رَجَال (vulgär رَجَال), pl. رَجُل

pl. رَجَائِل Mann.

رَجَا u, hoffen (auf etw.); bitten.

V. bitten (vulg. erwarten).

ذَلِكَ, fem. تِلْكَ demonstr. pron.
jener.

كَذَلِكَ auf solche Weise, so.

ذِمَّة, pl. ذِمَم Schutz, Sicherheit,
Garantie, Verantwortlichkeit.

ذَنْب, pl. ذُنُوب Fehler, Sünde.

ذَهَب *a*, gehen, weggehen.

ذَهَب Gold.

ذُو, gen. ذِي, acc. ذَا, fem. ذَات

plur. nom. ذَوُو, wofür gew. أُولُو,

gen. ذَوِي Inhaber, Besitzer von
..., einer mit ...

ذَات mit Pers.-Suff. = selbst,

ذَاتِه er selbst.

ذَوِي mit Pers.-Suff. zugehörige,
angehörige.

ذَاق *u*, schmecken, kosten.

ذَال *i*. II. am Ende (als Anhängsel)
anfügen.

ذَيْل, pl. ذُيُول Anhang, Anlage.

ر 10. Buchstabe des arab. Alpha-
bets. Häufig wird ein Punkt
darunter geschrieben, um ihn von

ز sicherer zu unterscheiden.

رَأْس, pl. رُؤُوس Kopf.

رَأْسًا gänzlich.

رُؤَسَاء, pl. رَئِيس Chef,
Oberster.

رَاف *a*, gütig, gnädig sein.

رَاف, رَوْف gütig, gnädig.

رَأَى, impf. يَرَى sehen.

رَأَى Meinung, Ansicht.

رَأْيَة Frauenname.

رَبَّ, pl. ارباب Herr.

رَبِح *a*, gewinnen, verdienen.

رَبِح, pl. ارباح Gewinn, Profit.

رَبَط *u*, *i*, binden, schnüren.

مُدِير Verwalter, Director.

دوكة ٦٠ scheint eine kleine Münze zu sein. Nur an der Somaliküste gebräuchlich.

دَوْلَة (gespr. *dūle*), pl. دَوْل Macht, Herrschaft, Reich, Regierung.

دولة المانيا das Deutsche Reich.

دام *u*, dauern, lange währen, bleiben.

IV. andauern lassen, lange erhalten.

دوام Dauer.

دَائِمًا immer; mit der Negation = niemals.

ما دام solange als.

دِيَة (von وَدَى), pl. دِيَات Blutgeld (das als Sühne den Angehörigen des Ermordeten gezahlt wird).

دان *i*, leihen, borgen.

دَيْن, pl. دِيُون Schuld.

دين Religion, Glaube.

دين الحق der wahre Glaube, Islam.

ديوان, pl. دواوين Ortsvorsteher, Häuptling.

ذ 9. Buchstabe des arabischen Alphabets.

ذَبْرَة, pl. دَبْر cultivirbares Land.

ذَخْر *a*, aufheben, aufsparen.

ذَخْر, pl. اذخار aufgehoben, aufbewahrt, erhalten.

ذُرِّيَّة Nachkommenschaft.

ذَكَر *u*, denken an etw., sich erinnern, eingedenk bleiben; erwähnen.

III. bei jem. (acc.) etwas (ب) oder (في) zur Sprache bringen.

مذكور erwähnter, besagter, in Rede stehender.

تَذَكُّرَة Schein.

ذَكَر, pl. ذُكُور männlich.

دولار درهم شامی Dollar.

دَرّی *i*, wissen.

داری (eig. دارِ) unterrichtet.

comp. ادْرِی.

دَسَدَاشَة, pl. دَشَادِش Kleid (langes Hemd).

دعا *u*, rufen, wünschen, bitten.

VIII. klagbar sein gegen علی

دُعَاء, pl. ادْعِیَة Ruf; Gebet.

دَعْوَة und دَعَاوَة Anspruch.

دَعْوِی, pl. دَعَاوِی Klage, Process.

دَقْتَر, pl. دَفَاتِر Buch (z. schreiben).

دَفَع *a*, stossen, zurücktreiben, austreiben.

مَدْفَع, pl. مَدَافِع Kanone.

دَلّ *u*, zeigen, bezeichnen.

دَلِیل, pl. دَلَائِل Anzeichen, Beweis.

دَلّال Makler, Courtier.

دَنَا *u*, nahe sein.

دَنِیّ, pl. اَدْنِیَاء nahe.

comp. ادَنِی, pl. ادَانِی (eigentl.

ادَانِ) näher (hiermit in Beziehung stehend).

دُنْیَا Welt (irdische, im Gegensatz zu اُخْرَة zukünftige Welt, Leben).

دار *u*, sich drehen.

II. دَوَّر sich nach etwas umthun, besorgen mit علی oder acc.

دُور, pl. دَوَر Haus, Wohnung.

الداران die beiden Wohnungen, d. h. dieses und das zukünftige Leben.

دار الفنا Wohnung der Vergänglichkeit, irdische Leben. Ggs.:

دار البقا Wohnung der Ewigkeit, ewige Leben.

ادَارَة Verwaltung.

خَائِبَةٌ (= خَيْبَةٌ) getäuschte Hoffnung, Enttäuschung.
 خَار *i*, etwas gutes bekommen.
 VIII. sich erwählen, auswählen.
 خَيْرٌ gut, (das) Gute, Gut.
 auch comp. resp. superl., wofür
 vulgär auch bisweilen أَخِيرٌ
 خَيْرَةٌ Wahl.
 خَاف, impf. يَخَاف sich fürchten.
 خَوْفٌ Furcht, Gefahr.
 خَوَّافٌ furchtsam.
 خَال *u*, II. zum Besitzer machen, begaben.
 خَال, impf. يَخَال sich vorstellen, sich einbilden, glauben.
 —————
 د 8. Buchstabe des arabischen Alphabets. Häufig wird ein Punkt unter ihm geschrieben, um ihn von ذ sicherer zu unterscheiden.
 دَاو Dau, Segelschiff von ca. 100 bis 200 Tonnen Tragfähigkeit. ١٤.
 Das Wort wird selten gebraucht.

دَبَر II. führen, leiten.
 دَثَر *u*, vergehen, verfallen.
 دَخَلَ *u*, hineingehen, hineintreten.
 inf. دُخُول.
 II. eintreten lassen, hineinbringen.
 مَدْخُولٌ, pl. مَدْخُولَاتٌ Eingang, Gewinn, Ertrag.
 صَافِيٌ Reinertrag.
 مَدْخَلٌ Ort des Eingangs.
 دَرَرٌ, pl. دَرَرَةٌ Perle.
 دَرَرِيٌ strahlend.
 دَرَجٌ *u*, *i*, gehen.
 دَرَجَةٌ, pl. دَرَاجٌ Treppe, Treppeinstufe, Stufe, Grad.
 دَرَكٌ *i*, *a*, erreichen.
 III. zu erreichen, gewinnen suchen.
 دَرْمَةٌ (mit artic.) Ort in 'Omân.
 دِرْهَمٌ, pl. دِرَاهِمٌ urspr. Drachme, der pl. allgemein = Geld.

خلل, pl. خلال Unordnung, Fehler.

خلص i, im Geheimen wegnehmen,
hinterziehen.

VIII. dasselbe.

اختلاس العشور Schmuggel.

خلص u, zu Ende sein.

II. beenden, ganz ausgeben
(Geld); übergeben, capituliren.

خلف u, nachfolgen.

II. zurücklassen, hinterlassen.

III. ungehorsam sein, mit acc.
pers.

IV. zurücklassen, übriglassen.

VIII. verschieden sein, in Mei-
nungsverschiedenheit, uneinig sein.

خليفة, pl. خلفاء Nachfolger,
Chalif. Männlicher Eigenname.

خليفة السيد jüngerer Bruder des
Sejid Bargasch, Sultan von Zan-
zibar vom 27. März 1888 — 13. Fe-
bruar 1890.

خلف Männlicher Eigenname.

خلفان desgl.

خلا u, frei, leer sein.

II. überlassen, lassen.

IV. leer machen; gegenüber-
stehn, im Gegensatz sein.

خمسة msc., خمس fem., fünf.

خمسة عشر msc., fünfzehn.

خمسون fünfzig.

خامس fünfte.

خمس fünfteil.

خنجر, pl. خناجر Dolch.

خندق, pl. خنادق Graben, Canal.

خوب kommt nur zweimal vor,

in ١٨, und darf wohl, da es
sonst ganz unbekannt ist, als
Schreibfehler angesehen werden;
aber wofür? Das zweite Mal für

غاية الجنوب ?

خواجه, pl. خواجهات (hoher) Herr.

خان u, verrätherisch handeln.

خاوند (pers.?) Herr.

خاب i, in seiner Erwartung ge-
täuscht sein, werden.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَصِمَ

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَبَّرَ a, berichten, berichten lassen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

X. leicht finden, wenig Aufhebens machen, gering schätzen.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَفِيفٌ, pl. خَفَافٌ leicht.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَفِيَ a, verborgen, dunkel, unklar sein.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَفِيَ a, verborgen, dunkel, unklar sein.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

خَفِيَ a, verborgen, dunkel, unklar sein.

خَوَّعَ a, erschrecken, erschrecken lassen.

IV. stören, verwirren etwas

خَاتَمَات, pl. خَاتِمَات Eine vollständige (von den Fakîh vollzogene) Recitation des ganzen Korâns, die je nach der Anzahl der Fakîh 8—12 Stunden dauert.

خَدَم *u*, dienen; machen.

X. sich bedienen lassen.

خَادِم, pl. خُدَّام Diener, Slave;

dimin. خَوْنِدِم.

مُسْتَعْدِم Beamter.

خِدْمَة, pl. خِدَم Dienst.

خَذَم *i*, abschneiden.

خُذِمَت الصَّاحِبَة die Gesundheit ist fort ٩٣.

خَرِبَ *a*, verwüstet sein.

خَرَاب Ruine, verwüstet, verlassen, unbebaut.

خَرَجَ *u*, hinausgehen.

IV. X. herausziehen, heraus-
holen.

خَرْج Einkommen, Grundsteuer.

خُرُوج Ausgang, Auszug (zum Kriege).

خَارِج aussen.

خَارِجٌ مِنْ ausserhalb von.

خَارِجِي ausserhalb befindlich, auswärtig.

خَرَاش (mit Artikel) Name einer Localität bei Restâk.

خَرُوص Name eines Ortes im nordwestlichen Theile von 'Omân.

Die Einwohner desselben بنو خروصية oder خروص

خَسِرَ *a*, verlieren, Verlust erleiden.

خَسَارَة Schaden, Verlust.

خَشَّ *u*, eintreten; anfangen, sich mit etw. zu beschäftigen ٧٥.

خَشَب (Bau-) Holz.

خَشَبَة, pl. خَشَب ein Stück Holz; Schiff.

خَصَّ *u*, besonders, eigenthümlich sein.

II. specificiren. لَا تَخْصِصْ ohne einzeln aufzuführen.

VIII. speciell gehören.

حيلة List, Vorwand.

حَوَى *i*, vereinigen.

VIII. umfassen, enthalten etw.

على شى

من حيث , بحيث , الحث , حيث da wo, insofern als, weil.

حاد *i*, sich erinnern (einer Sache (شيء).

حار *a*, erstaunt, verlegen sein.

حيرة vulg. حيرة Erstaunen, Verlegenheit.

حيران verlegen.

حين zu der Zeit wo, wann.

أحياناً bisweilen.

حينئذ dann.

يحيا impf. حي leben.

II. leben lassen, am Leben erhalten; grüssen.

inf. تحية Gruss.

حياء pl. حي lebend.

حياة oder حيو Leben.

خ 7. Buchstabe des arabischen Alphabets.

حَبّ Abgrund.

حَب الحراش Abgrund von Charâsch, Name einer Localität bei Restâk.

خير *a*, unterrichtet sein.

II. IV. benachrichtigen.

III. in Correspondenz, Verhandlung mit jem. stehen.

VIII. versuchen, experimentiren.

الاختبار versuchsweise.

أخبار pl. خبر Nachricht.

خير pl. خبراء wohl unterrichtet.

حتم *i*, siegeln, versiegeln.

حتم das Versiegeln, Siegel.

حاتم Siegel.

حمار, pl. حمير Esel.

حمل *i*, tragen, ertragen, verladen.

II. aufladen, tragen lassen, fort-schaffen.

حمل Lastträger, Träger.

حمى *i*, beschützen, vertheidigen.

VIII. geschützt, Schützling sein.

حماية Schutz.

اهل الحماية Schutzgenossen.

حنّ *i*, Erbarmen haben.

حنوط Spezereien.

حاج *u*, bedürfen.

IV. und VIII. dasselbe (einer Sache الى, vulgär mit Acc.).

احتياج Bedürfniss.

محتاج bedürftig, bedürftig.

حوايج und حاجات, pl. حاجة

Bedürfniss, Geschäft, Sache.

حاز *u*, in Besitz nehmen.

غير محيوز herrenlos.

حاط *u*, bewachen, umgeben.

IV. umgeben. احاط علماً بشيء etwas vollständig erfassen, erfahren.

حائط, pl. حيطان Mauer, Wand.

حال *u*, vorübergehen.

II. umladen; einen Wechsel ziehen auf jem. على فلان

حال, pl. أحوال Zustand, Be- finden.

حالاً, على كل حال, بال الحال sofort.

بحال betreffs.

حال ما sobald als.

حوّل, pl. أحوال Macht, Kraft; Zeitraum eines Jahres.

حالة, pl. حالات Zustand, Be- dingung, Verhältniss, Sache.

III. verlangen, wünschen.

IV. vorübergehen, übergehen; abwenden.

باسم Wechsel auf jem. حواله فلان.

حَقِيقَةٌ Wahrheit.

حَقِيقَتِي wahr, sicher.

حَقَّرَ *i*, verachten.

حَقِيرٌ, pl. حُقَرَاءُ gering, niedrig.

حَكَمَ *u*, entscheiden, Urtheil abgeben.

VI. sich vor Gericht fordern.

حَاكِمٌ, pl. حُكَّامٌ Herrscher.

حَكِيمٌ, pl. حُكَمَاءُ Arzt.

حُكْمٌ, pl. أَحْكَامٌ Urtheil, Gesetz, Herrschaft.

حُكُومَةٌ, pl. حُكُومَاتٌ Regierung.

حَلَّ *i*, sich auflösen; erlaubt sein.
u, absteigen, sich niederlassen, wohnen.

inf. حلول.

حَلَالٌ (Gegens. حَرَامٌ) erlaubt.

حَلَةٌ Wohnort, Stadtviertel.

حَمَلٌ, pl. حَمَالٌ Halteplatz, Ort.

حَمَلَةٌ, pl. مَحَلَاتٌ Stadtviertel.

حَلَّ, pl. حُلُولَاتٌ Oel.

حَلَّ مَمْدَنِي Mineralöl.

حَلَفَ *i*, schwören

على كتاب الله auf den Koran

في النبي beim Propheten

حَمِدَ *a*, loben, danken.

حَمْدٌ Lob, Preis.

مُحَمَّدٌ gepriesen. Männl. Eigenname.

مُحَمَّدٌ dasselbe.

حَمِيدٌ gepriesen, preiswürdig.
Männl. Eigenname.

ع.ع.
comp. أَحْمَدُ Männl. Eigenname,
gespr. Hamed, auch geschr. حَمْدٌ

حَمْدَانُ, حَمَادٌ, حَمُودٌ Männl.
Eigenname.

حشم

احتشام Achtung, Ehrfurcht.

حشيم, pl. حشام ehrwürdig.

comp. أحشم.

حشمة Achtung, Höflichkeit.

حص IV. jem. seinen Antheil bezeichnen, geben.

حصّة, pl. حصص Antheil.

حَصَّصَ zu Tage kommen, klar werden.

حصل u, eintreten, resultiren.

II. erwerben, gewinnen.

V. erworben werden, einkommen.

حاصل, pl. حواصل Resultat, Gewinn.

محصول, pl. محمولات und

محاصيل dasselbe.

حَضَرَ u, gegenwärtig, anwesend sein, besuchen; vorgezeigt werden.

حاضر, pl. حُضَر anwesend.

حَضَرَة Anwesenheit, Gegenwart.

Höflichkeitstitel (in Ost-Arabien und Zanzibar nur in der Schriftsprache gebräuchlich).

حَضَرِيّ, pl. حَضَر ansässig

(Gegens. بدويّ).

حَطَب, pl. أحطاب Holz.

حَظِيَ a, erhalten.

IV. erhalten lassen, auszeichnen, beglücken.

حَفِظَ a, beschützen, bewachen, bewahren.

III. beobachten.

حَقَّ u, sicher, wahr sein.

II. bestätigen.

X. verdienen, sich gebühren.

حَقَّ, pl. حُقوق 1. Wahrheit, Sicherheit, Gewissheit; 2. Gebühr, Recht; rechtliche Forderung.

أَنَا لِي الْحَقُّ أَن ich habe das Recht zu ...

هَذِهِ الْبَضَاعَةُ = gehörig: حقّ

هَذِهِ الْبَضَاعَةُ = gehörig: حقّ diese Waare gehört dem Kaufmann; = für: فُلُوس
Geld für die Waaren.

كاتب الاحرف der Schreiber d(ies)er Zeilen.	حَزَمَ <i>i</i> , binden, schnüren.
حرق II. IV. anbrennen, verbrennen, trans.	حَزَمَ Festigkeit, Sicherheit.
VIII. verbrennen, intr.	عَقْلِي فِي الْحَزْمِ mein Verstand ist (dabei) in Festigkeit, ich bin der Sache sicher ٩٠.
حَرَقَ und حَرَّقَ Brennen, Verbrennen.	حَسَبَ <i>u</i> , rechnen.
حَرَّكَ <i>u</i> , sich bewegen.	III. abrechnen mit jem., Acc.
inf. حَرَكَ	حِسَابٍ, pl. حسابات Abrechnung, Rechnung.
حَرَكَۃ, pl. حركات Bewegung, Unruhe.	حَسَبَ, pl. احساب Maass, Menge.
حَرُمَ <i>u</i> , (gesetzlich) unerlaubt, ver- boten sein.	بِحَسَبِ gemäss.
II. verbieten.	حَسَبًا gemäss dem, was ...
VIII. achten, verehren.	حَسُنَ <i>u</i> , schön sein.
الْحَرَمَيْنِ heiliger Raum, Ort.	IV. gut machen, wohlthun.
die beiden heiligen Städte, d. i. Mekka und Medina.	X. gut heissen, billigen.
حُرْمَة Schutz.	حَسَنَ gut, schön. Männlicher Eigenname.
حَرَامَ (gesetzlich) unerlaubt, heilig. Beiname des Monats Mu- harrem.	احسن comp.
مُحَرَّم Name des ersten Monats des muhammedanischen Jahres.	حَسَنَات, pl. حسنة Wohlthat.
	حُسْنُ Schönheit, Güte.

حُجَّة, pl. حُجَج Angelegenheit, Beweisgrund, gerichtliche Urkunde, Rechtsanspruch, gerichtliche Entscheidung.

حَجَر II. verhindern, verzögern; unter Arrest setzen.

V. sich unter Arrest, Bewachung setzen lassen.

حُجْرَة befestigtes Haus.

حَدّ II. abgrenzen.

V. abgegrenzt werden.

حَدّ, pl. حُدُود Grenze.

حَدِيد Eisen.

حَدِيدِيّ von Eisen.

حَدُث u, sich ereignen.

حَادِث, pl. حَوَادِث Neuigkeit.

حَدَقَة, pl. احداق Pupille d. Auges.

حَذَر a, acht geben, sich in acht nehmen vor من.

V. dasselbe.

حَذَرِ Achtung.

حَرّ a, frei sein, frei werden.

حَرّ u, heiss sein.

II. abfassen, schreiben. Am Schluss von Briefen etc. gewöhnlich pass. حُرِّر.

inf. تحرير, pl. تحاريِر Abfassung, Schrift, Schreiben, Brief.

حَرّ, pl. حُرُور Hitze.

حَرَارَة dasselbe.

حُرِّيَة Freiheit.

حَرَب u, berauben.

III. zu berauben suchen, kämpfen mit jem., acc.

VI. sich bekriegen.

حَرْب, pl. حُرُوب Kampf, Krieg.

حَرْبَة Spiess, Lanze, Lanzen-spitze.

حَرَس u, beschützen, bewachen.

حَرَّاس, pl. حُرَّاس Wächter.

حُرُوف u. احرف, pl. حَرَف Buchstabe.

جُورَة Pack, Bündel.

جَوْز, pl. اجواز (auch جواز) Paar.

كُونِي (hind. جَوَانِي, pl. جَوْنِيَة
(grosser) Sack.

جَوَاهِر, pl. جواهر Edelstein.

يَجِيء, impf. يَجِيء, impf. يَجِيء kommen, ankom-
men.

جاء بشيء etwas bringen.

مَجِيء, pl. مجيء Ankunft.

جاش i.

جِيوش, pl. جيش Heer.

ح 6. Buchstabe des arabischen
Alphabets.

اول, Nebenform für اول هادى

حَبَّ i, lieben.

IV. dass., gern thun (١٦).

حُبَّ Liebe, Freundschaft.

حُبَّ beloved, Freund.

حَبِيب, pl. احباء geliebt, Freund.

حَبَّ comp.

حَبَّة Freundschaft.

حَبَر a, zufrieden sein.

حُبور Zufriedenheit, Freude.

حَبَسَ i, einsperren, einkerkern.

حُبوس, pl. حبس Gefängnis.

حَتَّى 1. bis, bis dass, so dass, damit.
2. sogar, selbst.

حَجَّ u. Pilgerreise (nach Mekka)
machen.

حُجَّاج, pl. حاج (eig. حاج), pl. حجاج
Pilger.

حَجَّة, pl. حجج Pilgerreise nach
Mekka.

ذو الحجة 12. Monat des muham-
medanischen Jahres, in dem die
Wallfahrt nach Mekka stattfindet.
Der Name gewöhnlich verkürzt
zu الحج.

II. verschönern.

جَمَل, pl. جَمَال Kameel.

جَمَال Schönheit.

جَمِيل schön.

comp. أَجْمَل

جَنَّة, pl. جَنَّات Garten, Paradies.

جَنَّا Steinhafen.

جَنَّا الحمره Localität in Restâk.

جَنَّب u, entfernen.

جَنَّب, pl. جُنُوب Seite.

جَانِب, pl. جَوَانِب dasselbe.

جَنَاب Titulatur. In Zanzibar von höherer Bedeutung als in anderen arabischen Ländern.

جَنُوب Süden; جَنُوبِي südlich.

جَانِبِي u. اجْنَبِي (land-) fremd.

جَهَد a, eifrig bei einer Sache sein.

III. den heiligen Krieg führen.

VIII. sich anstrengen.

جَهْد Eifer (Kräfte), Vermögen, Anstrengung, Ermüdung.

أَعْمَلُ جَهْدِي ich werde thun, was in meinen Kräften steht.

جَهْل a, unwissend sein.

وَجْهٌ s. جِهَةٌ

جَوْخَةٌ Frauenname.

جَاب u.

III. antworten.

IV. dasselbe.

جَوَاب Antwort.

مُجِيب erhörend (Gott).

جَاد u, gut sein.

جُود Grossmuth, Freigiebigkeit.

جَار u, sich entfernen.

III. VI. benachbart sein.

IV. beschützen.

X. Schutz suchen, um Schutz bitten.

جَار, pl. جِيرَان Nachbar.

جَوْر Ungerechtigkeit, Unbilden.

جَلَّ *i*, gross, erhaben sein.

جَلَالَة Majestät.

جَلِيل, pl. أَجْلَاء *i* erhaben.

comp. أَجَل

جَلَب *u*, heranzuführen.

X. استجلاب القايده Bezah-
lung der Zinsen ١٠٧.

جِلْد, pl. جُلُود Leder, Fell, Haut.

جَلَس *i*, sitzen, sich setzen, sich
niederlassen.

inf. جُلُوس

اجامه دار جماراد (pers. جمدار oder جماراد)
Hauptmann.

Das Wort ist schon ziemlich
früh in das Arabische aufge-
nommen worden; zu den von
Davy, Supplements I. 212. ge-
gebenen Citaten füge ich Abul-
feda Chron. 20. 719 h. hinzu

الجمداريه السلطانيه, wo es mit
شاويشيه und سلحدار zu-
sammen vorkommt.

جُمَادَى (نجماد) Name des
fünften (ج الاول u. الاولى) und
des sechsten (ج الاخره u. الاخر)
Monats des muhammedan. Jahres.

جَمَعَ *a*, vereinigen, versammeln.

IV. VIII. على übereinkommen
über etwas.

نَجْمَة Versammlung; Woche.

يوم الجمعة Tag der Versammlung
= Freitag (in der Umgangs-
sprache auch häufig ohne يوم).

جَمَاعَة Versammlung.

جامع, pl. جوامع (grosse) Moschee.

جَمِع versammelt; all.

مَجْمُوع, pl. مجاميع Summe.

جَمَل *u*, schön sein.

مشار Ausfluss.

مشار الفلج Ort, wo der Fluss
resp. Wasserleitung nach unter-
irdischem Laufe zuerst sichtbar
wird.

ج 5. Buchstabe des arab. Alpha-
bets. Seine Aussprache differirt bei
den Arabern in 'Omân zwischen
g und *gj*, bei den Suahelis in
Zanzibar zwischen *gj* und *j*.

Beim Datum Abkürzung von

جمادى:

جمادى الاول = ج ١

جمادى الاخر = ج ٢

جبل, pl. جبال Berg, Gebirge.

جدل VI. sich herumstreiten.

جاردى, pl. جواردى grosse Ka-
none.

جربى *i*, laufen, fliessen; sich er-
eignen, geschehen.

Häufig gebraucht am Ende von
Briefen vor dem Datum = »so
geschehen am«, wechselnd mit

حرّ

IV. ausführen.

جارية, pl. جوارى (eigntl.

جوار) Sclavin, Dienerin.

جزأ *a*, theilen; sich begnügen.

جزاء, pl. جزء Theil.

جزائر, pl. جزيرة Insel.

جزل *u*, gross, beträchtlich sein.

جزيل gross, beträchtlich.

أجزل comp.

جزلة ein Maass v. ca. 330 Pfund.

جزا *i*, belohnen, vergelten.

جزاء Belohnung.

جس *u*, ausforschen, ausspioniren.

أجساد, pl. جسد Körper.

جعل *a*, machen, setzen, einsetzen,
bestimmen.

mit folgendem impf. = be-
ginnen.

ث 4. Buchstabe des arabischen Alphabets.

ثَبَّتَ *u*, fest sein, bestehen, bleiben.

ثَقُلَ *u*, schwer sein.

ثِقَلٌ, pl. اَثْقَالٌ Last, Gewicht.

ثَقِيلٌ schwer.

الْثَّقَلَانِ die Menschen und die Geister (*ginn*).

ثِقَةٌ, pl. ثِقَاتٌ vertrauenswürdig.

s. وَثَقَ

ثَلَاثَةٌ msc., ثَلَاثٌ fem., drei.

ثَلَاثَةٌ عَشْرٌ statt ثَلَاثٌ عَشْرٌ
msc., dreizehn.

ثَلَاثُونَ dreissig.

ثَالِثٌ dritte.

ثُلُثٌ drittel.

ثُمَّ hierauf.

ثَمَّنَ II. schätzen, abschätzen.

ثَمَنٌ, pl. أَثْمَانٌ Preis, Werth.

ثَمَانِيَةٌ msc., ثَمَانٍ (auch ثَمَانِيٌ ge-
schrieben) fem., acht.

ثَمَانِيَةٌ عَشْرٌ statt ثَمَانِيٌ عَشْرٌ
msc., achtzehn.

ثَمَانُونَ achtzig.

ثَامِنٌ achte.

ثُمْنٌ achtel.

اِثْنَانِ, fem. اِثْنَانِ (gew. im cas.

obliqu. اِثْنَيْنِ u. اِثْنَيْنِ gebr.) zwei.

ثَانِيٌ zweite.

اِثْنَى عَشْرٌ msc., zwölf.

اِثْيَابٌ, pl. ثِيَابٌ und اِثْيَابٌ Kleid.

ثَارَ (eig. ثَارَ) Vergeltung üben, (Blut-) Rache nehmen.

بَلَد, pl. بِلَاد und بِلْدَان Ort, Stadt,

Gegend, Land.

بُلُوج Hut, Zucker.

بَلُوشِي Beludsche.

بَلِيَ a, verbraucht, abgenutzt sein.

VIII. erdulden, betroffen werden.

بَلِيَّة, pl. بَلَايَا Prüfung, Unglück.

بَلَوِي dass.

مَبْتَلِي Palmenart.

بَنْد (pers.), pl. بَنُود Abschnitt, Capitel, Paragraph.

بَنْدَان Dach aus Blech.

بَنْدَر, pl. بَنَادِر (pers.) Hafen, Hafenort.

بَنْدِيرَة, pl. بَنَادِير Fahne, Flagge.

بَنْك, pl. بَنُوكَة Bank (-haus).

بَنَى i, bauen.

بَنَاء Bauen, Gebäude.

بَنَاء عَلَى auf Grund von.

بُنْيَان Bau, Baulichkeit, Gebäude.

بَنُون (bin), pl. بَنُون Sohn.

بَنَات, pl. بَنَت Tochter.

بَهَت a, erstaunt sein.

بِهِي schön.

بَاب, pl. أَبْوَاب und بَوَاب Thor, Thür.

سَدَّ (شد) الباب Thür schliessen.

بُورَتِي Buriti, Name eines Holzes.

بَوْش Kameel (im allgemeinen).

بَال (auch أَبَال) Geist, Gemüth, Sinn.

بَيْت, pl. بِيُوت Haus.

بَيْسَة, pl. بَيْسَات Pesa.

بَطْنُ, pl. بَطُونُ Bauch; Inneres.

بِاطِنٍ innerhalb befindlich.

بَعْدُ u, entfernt sein.

بَعْدُ Entfernung. بَعْدُ hernach,

فَ häufig mit folgenden
»und hierauf« ist die stehende
Ueberleitung in Briefen von der
Adresse und dem Grusse zu dem
Thema.

بَعْدُ nach.

بَعِيدٌ entfernt, fern.

بَعْضُ Theil, irgend einer.

Mit den Pluralsuffixen: einige.

بَعُوضَةٌ (»Mücke«) männl. Eigen-
name.

بَغْلَةٌ, pl. بَغَالٌ Name einer Schiffs-
gattung von ca. 100—150 Tonnen
Tragkraft.

بَغَى a, wollen.

بَقْتَا oder بَقْتَةٌ Packlenewand, Pack-
papier.

بُقْلَانُ Ort in 'Omân.

بُقْلَانِي Einwohner desselben.

بَقِيَ a, übrig bleiben, am Leben
bleiben.

IV. am Leben erhalten.

بَاقٍ (eig. بَاقٍ) übrigbleibend,
Rest.

دَامَ (طال) بَقَاءٌ Dauer, بَقَاءٌ
möge sein Leben lang währen.

بَقِيَّةٌ, pl. بَقَايَا Rest.

بُكْرَةٌ (der frühe) Morgen; morgen
(den nächsten Tag).

بَاكُورَةٌ, pl. بَوَاكِيرٌ Stock.

بَلَغَ u, gelangen.

II. gelangen lassen, mittheilen
(m. dopp. Acc.).

مَبْلَغٌ, pl. مَبَالِغٌ Betrag.

بَلَّ sondern.

بَلَد, pl. بِلَاد und بِلْدَان Ort, Stadt,

Gegend, Land.

بَلُوج Hut, Zucker.

بَلُوشِي Beludsche.

بَلَى a, verbraucht, abgenutzt sein.

VIII. erdulden, betroffen werden.

بَلِيَّة, pl. بَلَايَا Prüfung, Unglück.

بَلَوِي dass.

مَبْتَلَى Palmenart.

بَنْد (pers.), pl. بَنُود Abschnitt, Capitell, Paragraph.

بَنْدَان Dach aus Blech.

بَنْدَر, pl. بَنَادِر (pers.) Hafen, Hafenort.

بَنْدِيرَة, pl. بَنَادِير Fahne, Flagge.

بَنْك, pl. بَنُوكَة Bank (-haus).

بَنَى i, bauen.

بَنَى Bauen, Gebäude.

بَنَى عَلَى auf Grund von.

بَنِيَان Bau, Baulichkeit, Gebäude.

بَن (bin), pl. بَنُون Sohn.

بَنَت, pl. بَنَات Tochter.

بَهَت a, erstaunt sein.

بِهِي schön.

بَاب, pl. أَبْوَاب und بَوَاب Thor, Thür.

بَاب سَدَّ (شد) Thür schliessen.

بُورْتِي Buriti, Name eines Holzes.

بُوش Kameel (im allgemeinen).

بَال (auch أَبَال) Geist, Gemüth, Sinn.

بَيْت, pl. بِيُوت Haus.

بَيْسَة, pl. بَيْسَات Pesa.

بَطْنٌ, pl. بَطُونٌ Bauch; Inneres.

باطِنٌ innerhalb befindlich.

بَعْدٌ u, entfernt sein.

بَعْدُ Entfernung. بَعْدُ hernach,

ف häufig mit folgenden
»und hierauf« ist die stehende
Ueberleitung in Briefen von der
Adresse und dem Grusse zu dem
Thema.

بَعْدُ nach.

بَعِيدٌ entfernt, fern.

بَعْضٌ Theil, irgend einer.

Mit den Pluralsuffixen: einige.

بَعُوضَةٌ (»Mücke«) männl. Eigen-
name.

بَغْلَةٌ, pl. بَغَالٌ Name einer Schiffs-
gattung von ca. 100—150 Tonnen
Tragkraft.

بَغَى a, wollen.

بَغْتَا oder بَغْتَةٌ Packleinewand, Pack-
papier.

بُقْلَانٌ Ort in 'Omân.

بُقْلَانِي Einwohner desselben.

بَقِيَ a, übrig bleiben, am Leben
bleiben.

IV. am Leben erhalten.

بَاقٍ (eig. بَاقٍ) übrigbleibend,
Rest.

دَامَ (طال) بَقَاءٌ Dauer, بَقَاءٌ
möge sein Leben lang währen.

بَقِيَّةٌ, pl. بَقَايَا Rest.

بُكْرَةٌ (der frühe) Morgen; morgen
(den nächsten Tag).

بَاكُورَةٌ, pl. بَوَاكِيرٌ Stock.

بَلَغَ u, gelangen.

II. gelangen lassen, mittheilen
(m. dopp. Acc.).

مَبْلَغٌ, pl. مَبَالِغٌ Betrag.

بَلَّ sondern.

البرّ gew. damit gemeint das
Festland von Afrika, was genauer
البر الافريقى genannt wird.

برا a, schöpfen, erschaffen

بارئ Schöpfer.

برية Creatur.

باروت Pulver, Schiesspulver.

برازة, pl. برازات Acker, Fruchtfeld.

برغش männlicher Eigenname.

السيد برغش Sultan von Zan-
zibar, folgte seinem Bruder السيد
ماجد in der Herrschaft October
1870, starb am 27. März 1888,
unmittelbar nach der Rückkehr
von einer Reise nach 'Omân.

في فلان III. segnen, jem. برك

بركة, pl. بركات Segen.

مبارك (vulgär gesprochen Em-
bârek, danach امبارك ge-
schrieben), männl. Eigenname.

بركات dass.

برم u, drehen, wenden.

IV. befestigen.

بريان Verzeihung.

بشر II. ankündigen.

بشيري, pl. بشيرية Rathsherr.

بصر u, sehen, ansehen.

ابصار, pl. بصر Blick.

بصير scharfsichtig.

بصيرة Einsicht.

بض i, Schaden, Verwüstung an-
richten.

بطا u, langsam sein.

IV. verzögern.

بطل u, vergeblich sein, nichtig
sein, nicht gelten.

ب 2. Buchstabe des arab. Alphabets.

Als Praeposition = in (bei),
durch, mit, für.

بئر, pl. آبَار Brunnen, Cisterne.

بَش a, unglücklich sein.

بُوس Unglück.

بَاس dasselbe.

بجل II. ehren.

بِجَل, comp. اِبْجَل geehrt.

بِجْوَحَة Annehmlichkeit.

بَحَث a, suchen, untersuchen; graben.

inf. بَاحَث

بَحْر, pl. بَحَار oder اِبْحَار Meer,
(die) See.

بَحْرِيّ auf dem Meere befind-
lich, Meer-.

pl. بَحْرِيَّة Matrose.

بَدَأ a, anfangen.

VIII. dass.

بَدَر Vollmond.

بَدَل II. wechseln, umtauschen, er-
setzen.

IV. dass.

بَدَل was zum Umtausch gegeben
wird, Gegenwerth.

بَدَلًا anstatt.

بَدَأ u, scheinen, erscheinen, auf-
kommen, aufstossen.

بَدْو Wüste. Wüstenbewohner,
Beduinen, sg. بَدَوِيّ

بَرَّ i, gut, gerecht sein.

بَرَّ Güte.

بَرَّ, pl. بُرُور Festland.

بَرًّا وَبَحْرًا zu Lande und zu
Wasser.

مأنوس vertraut.

إنسان, pl. ناس Mensch.

آنام u. أنام Menschen.

انما nur, jedoch, aber.

اهب II. V. sich bereiten, bereit sein

zu etw. ل

أهل, pl. أهالی Volk, Leute, Einwohner.

هان s. اهون

او oder.

آب u, zurückkehren.

أواب zurückkehrend, sich zurückwendend (Gott).

مآب Ort, zu dem man zurückkehrt.

آل u, zurückgehen, sich (zurück) beziehen. II. erklären, auslegen.

آل Familie, Geschlecht.

آلة, pl. آلات Geräth, Werkzeug.

أولى, fem. أول erster.

أي nämlich, das heisst.

أي من أي welcher? wer auch immer. أيما, أي ما was auch immer.

في أي وجه كان unter welcher Form es auch sei.

أيا Zeichen des Accusativ, nur mit den person. suff. verbunden. وایا mit. بيني وایاك zwischen mir und dir.

أيضا gleichfalls, ebenfalls.

أيك dichtbelaubter Baum.

آية, pl. آیات Zeichen.

أيها Partikel zur Anrede.

أما aber; was anlangt ...

أمر u, befehlen.

mit Accus. der Pers. und ب der Sache.

VIII. sich befehlen lassen, gehorchen ل

أوامر, pl. أمر.

أمور Sache. pl.

أمل u, hoffen.

V. nachdenken über في

أمل Hoffnung.

أماول dass.

أمن a, sicher sein.

IV. glauben, ب an etwas, rechtgläubig sein; beschützen.

مؤمن rechtgläubig, Muhammedaner.

أمناء, pl. أمين treu, zuverlässig.

أمان Sicherheit, Schutz, Friede.

إن wenn.

أن conj. dass.

أن لا dass nicht, zusammen-

gezogen ألا (selten).

أن conj. wahrlich, siehe (meist kaum zu übersetzen); sie werden mit den Personalsuffixen

verbunden: أَنَا, أَنْتَ, أَنَّى,

أَنْهُمْ, أَنْكُمْ, أَنَّا oder أَنَا

أنا pron. pers. ich.

أنت pron. pers., fem. (auch

أنتى) du.

أنتم (vulg. auch أتنو) pron. pers. ihr.

أَنِس a, vertraut sein.

V. freundschaftlich verkehren, sich freundschaftlich unterhalten.

اسمعيلى Einwohner von I., aus

I. gebürtig.

أصل, pl. أصول Herkunft, Ursprung,

Ursache, Original (einer Urkunde).

Inhalt ٥٢.

أصلى als, im Original, originaliter.

أصيل von edler Herkunft, adlig.

أصيل, pl. آصال Abend (genauer die Zeit vor Sonnenuntergang).

أكل u (impf. vulg. jôkil etc., auch geschrieben (يوكل), essen.

أكل Essen.

ألا ausser.

الذى, fem. التى, pl. الذين (derjenige) welcher.

الذى was ... anlangt, betreffs.

Da der Gebrauch dieses Pronomens der Umgangssprache völlig fremd ist — dieselbe hat es durch *bu* ersetzt —, so findet sich die Form الذى in den Texten häufig gebraucht für الذى und الذى

الف II. abfassen.

الف, pl. آلاف tausend.

الماس Diamant.

اله ein Gott.

الله, dativ. لله (der alleinige) Gott.

الله eine in Briefen vielgebrauchte Formel, die besagt, dass möglichste Eile erwünscht ist oder noththut.

اللهم o Gott.

أم, nur in Verbindung mit لا = oder nicht.

أم u, an der Spitze sein.

إمام, pl. إئمة (religiöses) Haupt.

Titel der Herrscher von 'Omân seit dem 8. Jahrh.

أمهات u. أمات, pl. أم Mutter.

أمة, pl. امم Volk, Nation.

أحد, fem. إحدى einer, — e.

أحدى عشرة elf, fem. عشرة

إخوان, pl. إخوة u. Brüder
(häufig nur Ehrentitel).

إخوات, pl. اخت Schwester.

أخر II. verzögern, zurücklassen, auf-
schieben, etw. zu thun عن

V. zurückbleiben, zögern, sich
verspäten.

أخرى, fem. آخر, pl. msc.

آخر, fem. آخرون anderer.

أواخر, pl. آخر letzter.

آخرة das andere, zukünftige
Leben (Ggs. الدنيا).

أخيرة, pl. أخرون letzter.

أوادم, pl. آدمة Person, pl. Leute.

أرخ II. datiren.

تاريخ 1. Datum, 2. Chronik,
Geschichte.

ارز Reis, gew. رز

ارض, pl. اروض u. اراضى (eig.

ارض) Erde (= Erdkugel); Land,
Boden.

ارياى s. ريال

ازيب Osten.

أزد Name eines jemenischen Stam-
mes, von dem Theile sehr früh
(120 v. Chr.) in 'Omân einge-
wandert sind.

أزدى Angehöriger ds. Stammes.

اسر i, binden, gefangennehmen.

اسير, pl. اسراء gefangen.

اسم s. سما

اسماعيل 1. Männlicher Eigenname.
2. Name eines Ortes in 'Omân
ca. 10 engl. Ml. südsüdöstlich von
Nachl.

ا 1. Buchstabe des arabischen Alphabets. Im Anlaut, namentlich beim Artikel und bei Nomm. wird es in der Aussprache wie auch in der Schrift häufig unterdrückt, z. B. *الذى*, *لدى*, *لدى* für *الذى*, *لدى*, *لدى*,

لاخيك; ebenso am Ende der 3. p. pl. pf. und 2. p. pl. imp. und verkürzten impf. Andererseits wird es häufig unnöthigerweise geschrieben, s. Einleitung.

ابراهيم, auch *ابراهيم* und *ابراهيم* (gespr. 'Brâhîm). Männl. Eigenname.

ابي, impf. *i*, nicht wollen, etwas

عن شئ

اتم

مايم, pl. *مايم* Trauerversammlung.

اثاث Möbel, Hausgeräth.

اثار, pl. *اثار* Spur.

انهم Vergehen, Schuld.

اجر *i*, *u*, bezahlen, belohnen.

X. in Lohn nehmen, miethen.

اجر Lohn, Belohnung.

اجرة Miethe, Pacht.

اجارة dass.

اجير Arbeiter.

انت الماجور belohnt. *انت الماجور* du bist der (von Gott) belohnte, Gott lohne es dir.

Glossar.

Europäische, indische und Suaheli-Eigennamen sind nicht aufgenommen.

Die hinter den Verbalwurzeln stehenden Buchstaben *a*, *i*, *u* bedeuten, dass der zweite, bei den Verben med. gemin. und med. *ʒ* oder *ʒ* der erste Stamm-buchstabe im Imperfectum der ersten Form (»Conjugation«) *a*, *i* oder *u* hat.

- S. ٦٢ Z. 6 خرخو st. خرخو
- » ٦٦ » 4 حلى st. حلى
- » ٦٧ » 4 واتباعة st. واتباعة
- » ٦٩ » 1 والخطوط st. والخطوط
- » ٧٠ » 14 ولا سياء st. الا سياء (s. Einl. XXV)
- » ٧٢ am Schluss ist weggelassen: والذى يول (= يؤول) مى اكتبه
والحساب قايم وشغلك على همة فواض ان شا الله
- » ٧٣ Z. 12 ? بياذك st. بياذك ?
- » ٧٦ » 12 تكفىنى st. تكفىنى
- » ٧٧ » 12 اليك st. اليك
- » ٧٨ » 6 متوطنين = متوطنين vielleicht
» 6 für حرمة حشمة vielleicht
- » ٨١ » 8 ان بدا لكم اماره st. streiche Anm. 4
- » ٨٧ » 14 به والاشاره st. يبدو الاشاره
- » ٨٩ » 14 واحى st. واحى
- » ٩٧ » 9 تفضلت st. تفضلت
- » ١٠٠ » 6 يحتاج st. يحتاج
- » ١٠٢ » 13 وكتابه st. وكتابه erg. sic; gemeint ist (Orig. urspr. والاكتابه)
- » ١٠٣ » 2 صربوخ st. صربوخ
- » 14 والرفه st. والرفه
- » ١١١ » 1 سحن st. سحن
- » ١١٥ » 7 مع st. مع

Berichtigungen und Nachträge zu den Texten.

- S. ۱۰ Z. ۹ لد st. له
- » ۱۱ » ۲ الفرصة st. الفرضة
- » ۱۳ » ۱۲ آلة erg. sic; gemeint ist آلات
- » ۱۴ » ۱ ليؤدد st. ليؤدى
- » ۱۵ l. Z. حوايح st. حوايج
- » ۱۶ Z. ۷ القواعد erg. sic; gemeint ist القوايد
- » ۸ للجناب erg. sic; gemeint ist للجناب
- » ۲۰ » ۳ اخداقه st. احداقه
- » ۱۱ st. يتالدب Anm. ۳ l. يتاردد resp. يتردد
- » ۲۳ » ۴ كتاده st. كتاره
- » ۲۵ » ۱۰ تعين erg. sic; gemeint ist تعين
- » ۲۶ » ۷ قرش st. فرش
- » ۳۸ » ۵ بجمع st. بجمع
- » ۴۶ » ۹ ودوكره st. ودوكره
- l. Z. ۱۷۷ st. ۱۷۶
- » ۵۸ Anm. ۱ s. Einl. XXIX
- » ۶۰ » ۳ زهبت st. = زهبت ?
- » ۵ اطلب st. اطلب

	Seite
الفصل الخامس Privathriefe aus Zanzibar und dem ostafrikani- schen Festlande No. ٦٤—٨٤	٥٢—٧٨
الفصل السادس Privathriefe aus Omân No. ٨٥—١٠٦	٧٩—١١٦
Brief aus Gidde No. ١٠١	١٠٦—١٠٨
الفصل السابع Schriftstücke, betreffend die Deutsch-Ostafrikani- sche Gesellschaft No. ١٠٧—١١٦	١١٧—١٣٦
Küstenvertrag No. ١٠٧	١١٧—١٢٨
Nachtragsvertrag No. ١٠٨	١٢٨—١٣١
Proclamation des Sultans Sêjid Chalife an die Bewohner der abgetretenen Landestheile No. ١٠٩	١٣١—١٣٢
Befehl an einen Wâlî No. ١١٠	١٣٢
Zollangelegenheiten No. ١١١—١١٤	١٣٢—١٣٥
Charterung eines Schiffes No. ١١٥	١٣٥
Kurze Mittheilung No. ١١٦	١٣٦

Inhaltsverzeichniss.

	Seite
Vorwort	VII—XIV
Einleitung	XV—XXX
Berichtigungen und Nachträge zu den Texten	XXXIII—XXXIV
Glossar	I—106
Nachträge und Berichtigungen	107—111
Verzeichniss der facsimilirten Texte	112
Die Texte	1—136
الفصل الاول Officielle Schriftstücke aus der Kanzlei der Sultane Sêjid Bargasch No. 1—8 und Sêjid Chalife No. 9—28	1—17
الفصل الثاني Gesuche und Bittschriften an den Sultan No. 29—34	18—23
الفصل الثالث Schriftstücke aus dem geschäftlichen Verkehr No. 35—54	24—37
Urkunden über Verkauf von Grundstücken resp. Häusern No. 35, 36	24—25
Urkunden über Vermiethung von Grundstücken resp. Häusern No. 37, 38	25—26
Urkunden über Verpfändung von Grundstücken resp. Häusern No. 39	26—27
Brief, betreffend Verkauf von Sklaven No. 40	27—28
Schuldscheine No. 41—44	28—30
Quittungen No. 45, 46	30—31
Gerichtlicher Vergleich No. 47	31
Eidesleistung No. 48	32
Vollmachtsurkunden No. 49—53	32—36
Testament No. 54	36—37
الفصل الرابع Kaufmännische Briefe von der Somaliküste No. 55—63	38—51

Ebenso ist das Masculinum selbst in dem Falle erlaubt, wenn das Verbum ein Participium activi ist (Spitta § 188d): ٦٠. واصل اليك خشبة.

Steht aber das Prädicat seinem Subject nach (Nominalsatz), so soll es letzterem im Numerus und Genus entsprechen. Gegen diese Regel finden sich folgende Verstösse: ٥٧. البضائع موجود, ٥٧. عبرة قاصد,

٣٩. الشوانب مرهون, ٦٠. اسعار البلد زائد, ٦٠. الحشب شاحن.

Diese Beispiele betreffen, wie man sieht, nur Participia, die sich auf ein Subject, das ein gebrochener Plural ist, beziehen. Im Aegyptischen findet sich derartige nur, wenn das vorangehende Subject ein Femininum sing. ist (Spitta § 188c). Das 'Omânî scheint in dieser Freiheit noch einen Schritt weiter gegangen zu sein, zumal da es das Part. act. (فاعِل) als reine Verbalform auffasst, so, dass es an dasselbe die Pronominalsuffixe als Object vermittels ^٢ anhängen kann (wie auch das Nordarabische, Wetzstein 192 Anm., und das Aegyptische, Spitta § 78e und Anm. 1)

Im Uebrigen möchte ich aber auf diese Beispiele darum kein Gewicht legen, weil die Texte ٥٧ und ٦٠ nicht von geborenen Arabern geschrieben sind.

Der vulgären Ausdrucksweise entsprechend ist der Wechsel des Numerus: وانا انتظر وصول المركب, ٢٥. كتابك الى ورد وفهمنا Numerus: ٥٧. نعرفك ... واتم عالمين, ٥٧. وارسلوا ... وارسل, ٥٦. لنسافر, ٨٦. تفضلوا لا تقطعنا, ٧٨. دم سالمون, ٥٨. المراد منك ان تعرفوني, سلمهم وابقاهما, ٩١. اعرفك ان كان يوجد معكم, ٨٠. عرفوني لنحيط, ٩٤. جهلتم ولاغفلت وتفكرت, ٩٤.

Anmerkung. Wenn Doughty, Travels I, 580, behauptet, im Neǧd, zunächst in der Gegend von Hâil, noch die alte Aussprache der Nunation gehört zu haben, so dürfte seine Beobachtung wohl auf das Obige hinauskommen.

Hierher gehört wohl auch ٦٤ في كل مكانا وانا.

Ob diese Nunation ٠ für den Nominativ auch wirklich gesprochen wird (wie in Nord-Arabien) oder ob hier nur eine auf Unkenntnis der Grammatik beruhende affectirte Sprech- resp. Schreibweise vorliegt, vermag ich nicht zu entscheiden. Das letztere ist wohl anzunehmen

bei Schreibungen wie ٣٣ لجنايبك, ٢٩ الى ... ولينا
statt ٩٥ اخوكم.

٨٩ الصلح statt الصلحا
und ٩٧ تاجا statt تاجن.

Wenn das Verbum dem Subject vorausgeht (Verbalsatz), so wird in der neueren Sprache wie im Altarabischen die Uebereinstimmung von Numerus und Genus nicht immer bewahrt. Ist das nachstehende Subject ein gebrochener Plural, so liegt es der modernen Sprachanschauung am nächsten, das vorangehende Verbum gewöhnlich in der 3. Pers. sing. fem. zu setzen, zumal wenn das Subject selbst ein Femininum ist (Spitta, Gramm. § 186^b); doch kann wie im Altarabischen (Wright, Gramm. II. § 144) in diesem Falle auch das Masculinum angewendet werden, obwohl dies nicht als das gewöhnliche gelten kann,

z. B. ٦٨ ما هبّ الرياح يكون امطار, wo besser هبّ zu sagen wäre,

٥٨. Dagegen ist es im Neuarabischen üblicher das Verbum im Masculinum zu setzen, wenn das folgende Subject ein Fem. sing. ist (Spitta § 186^c), während im Altarabischen das Verbum im Femininum stehen muss, wenn das unmittelbar darauf folgende Subject ein Fem.

sing. ist (Wright § 142 a): ٥٨ يدخل مائة فراسلة, ٧٩ قبض الوالدة,

٧٥ ما عرفني البروة, ٩٥ يسلم عليكم الوالدة, ٩٥ ان بدا أمارة

ordnung das der Unterordnung: ٥١, فليج العالى, ٧٧, شهر القابل, ٣٩, شوانب المذكورات, ٥٤, قران العظيم, ٥٤, مقام الثانى, ٥٦, جلود الاول, ١٠٨, المعدل.

Sehr auffallend, weil einer Grundregel der arabischen Grammatik widersprechend, ist die Verbindung (*Idāfe*) zweier determinirter Substantive, deren zweites vom ersten abhängig ist, in der Art, dass auch das erste den Artikel ال behält. Beispiele: ٨٢, الدراهم التمر, من, المتولى الفرضة, ٩٣, العالم المسلمين, ٩٤, النقال السادة, ٨٢, الطرف سالم, بعد, ١٥, من الشهور سنة: ٨٣, الثمنها, ١١٣, الجنب السيد, الكافة المسلمين, ٣٧, الحول سنة, المجاورة الشابة فلان, المدة سنة, ١٠٣, الاهل بنت ماجد, ٩٨, فالاهل بنت شيخنا, Appositionsverhältniss vor.

Eigenthümlich ist der Gebrauch der Nuration *an* * und *in* * für den Nominativ (wie in West- und Nord-Arabien, siehe Wetzstein, Zeitschr. d. Deutsch. Morgenl. Ges. XXII, 113, anscheinend auch in Aegypten Spitta, Gramm. Sprüchw. No. 144). * scheint nur vorzu-

kommen bei den Wörtern كل شيء und كل شيء, also كل شيء für كل شيء, aber ist häufig, ohne dass hier ein خبر كان vorläge:

وهى سيلا, ٢٩, متاهبا, ٢٩, مترقبا, ٢٩, منتظرا, طالبا, ١, هو نازلا, ١٠١, لانكم اهلا, ٩١, انت اهلا لذلك, ٨٩, انت والدنا نصوحا, ٣٢.

angewendet (٦٥), > (aus حال), abgeschwächt zu ه, vielleicht häufiger. Von letzterem ist in den Texten zufällig kein Beispiel.

Die Verba med. gemin. gehen im Perfectum auch der II. Stammform in die grosse Classe der tert. ی auf: هَدَدْنَا = ٦٩ هَدَّيْنَا ی.

Die Verba prim. Hamza haben das Bestreben auch in der Grundform zu prim. و zu werden: نَأْكُلُ = ٩٧ نَوَكَلِ و.

Die Verba prim. و erhalten das و im Imperfectum der Grundform in allen Fällen: ٢٠ نُوْزَنُهْ; ٣٣ اَوْصَلْ, يَوْصِلْ.

Die Verba tert. ی haben nur noch die Form فَعَلَ بقا: ٩٣ بقا, ٤٥ بقت = ٩٣ بقاة.

Die Verba tert. و sind in die tert. ی aufgegangen: ٣١ شَكَيْتَهُم (aber ٨٦ يَشْكُو).

Das Verbum لَيْسَ [~] ist der Umgangssprache fremd und kommt in den Texten nur unflectirt vor: ٢١ الاجرة ليس علينا »die Transportkosten fallen nicht auf uns«; ٧٩ الخدام ليس مثل العادة »die Sklaven sind nicht mehr wie sonst«; ١٠٦ (رسالة) ليس وصلت »(der Brief) ist noch nicht angekommen«.

III. Nomen. Die in andern Dialekten so häufige Beiordnung eines Adjectivs zu einem determinirten Substantiv in der Art, dass nur das erste ال erhält, findet sich auch im 'Omânî (für das Aegyptische Spitta § 117c 3). Der Araber sieht eben das Adjectiv als Nomen resp. Substantivum an und macht desshalb aus dem Verhältniss der Bei-

العلوم الذى، ٧٧ الخطوط الذى، ٦٣ الربابى الذى، ٥٧ اصحابنا الذى
 ٩٣ الذى قَتَلُوا، ٩٥ الغوازى الذى، ٩٤.

II. Verbum. Beim Verbum finden sich »Vulgarismen« nur in verhältnissmässiger geringer Zahl, aus dem Grunde, weil dasselbe in den echt arabischen Dialekten sich von der klassischen Sprache nicht soweit entfernt hat.

Die IV. Stammform freilich ist auch im 'Omânî nur wenig mehr im Gebrauch und wird wie sonst gewöhnlich durch die II.

ersetzt: ^وولاه = ^وولاه، ^ولبسك = ^ولبسك ibid. Die hohlen

Verba (med. ^و und ^ى) gebrauchen statt des Perfectum der IV. Form

das der I.: ^ولاصاب شى = ^واحاطوا باليت = ^و٦٩ حاطوا باليت

= ^و٨٣ وادام = ^و٨٣ ودام، ^ولا اصاب شى = ^و٨٣ وادام. Ebenso wird das der neueren

Sprache ersichtlich unbequeme Verbum ^واعطى geben nur in der I. Form

gebraucht: ^وعطوه، ^و٦٢ عطينا (im Original von) ^و١٠٧ (§ 12 Ende)، ^وعطى

^و٦٣، ^و٥٦ (Imperativ, wo auf alle Fälle ^وواعطوه stehen müsste).

Was die Abwandlung des Verbums im einzelnen anlangt, so sind zwar im Perfectum die Endung ^و in ^و, im Imperfectum ^و in ^و verkürzt (also nicht mehr erhalten wie im Ḥaḍramî), dagegen ist die Unterscheidung der Personen als msc. und fem. noch in allen Fällen geblieben. Dies in durchgreifendem Gegensatz zu den secundär-arabischen Dialekten, die wenigstens im Plur. perf. und imperf. die Femininformen (das Marokkanische gewöhnlich auch in der 2. Pers. sing. perf. und imperf.) nicht mehr gebrauchen.

Das präfigirte ^و beim Imperfectum (Ḥaḍramî ^وبا, Syrisch und Aegyptisch ^وب, im Mesopotamischen nicht gebräuchlich) wird selten

1. * Hamze ist gesetzt in: ٩٥ (ابق) (imper. ابقاء ٨٨, الآن ٨٨, ٧٠ لا سيماء, المؤدة, ١٠٦ الايك, ٧٠ يدو = يبدء
 2. ~ Madde: ٨٣ دام statt سُؤال, سُؤال statt سَوَّاءل.

II. Grammatisches.

I. Pronomen. Von Demonstrativ - Pronomina sind nur gebräuchlich

dieser: msc. *hāda*, fem. *hādī*, plur. *hadēle* (*hadēla*);
 jener: msc. *hadāk*, fem. *hadik*, plur. *hadēlāk*.

٦٥ هذا الملاعين, ١٠٨ هذا المصاريف: هذه gebraucht statt هذا

ذلك und تلك sind wie in den anderen arabischen Dialekten so auch im 'Omānī nicht mehr gebräuchlich; werden sie in der Schrift gebraucht, dann nicht selten verkehrt wie: ٣٠ ذلك المرأة, ٤٢ الشهادة

Das Relativum الذي, التي, الذين ist der Vulgärsprache unbekannt, ebenso wie die in anderen Dialekten noch gebräuchliche abgekürzte Form desselben *elli*. Die Vulgärsprache gebraucht dafür *bū* als Sing. msc. und fem. und Plural. Daher die Erscheinung, dass الذي so häufig statt التي und الذين geschrieben wird:

1. in Beziehung auf einen Sing. fem.: ٢٠, ٨٨ الشابة الذي, ١٠٤ الورقة الذي, ٧٩ ربة الذي
 2. in Beziehung auf einen Plural: ٣ المفيت الذي, ٥٦ جلود الاول الذي, ٣٩ فلانين الذي, ٢٧ النصارى الذي, ١٣

3. desto häufiger aber ض und ظ, deren Aussprache einander so nahe steht, dass in manchen Gegenden kein Unterschied mehr zwischen ihnen gemacht wird.

a) قبض = قبظ, ٦٤ ضعیف = ظعیف: ض geschrieben statt ظ
حاضر, ١٠٦ فضضنا = فظظنا, ٩٦ عرظة, ٩٦ ماضی = ماضی, ٩٦
= ١١٣ حاضر;

b) نضر, ٧٩ المناظره = المناضره: ظ geschrieben statt ض
ضاهرة, ١٠٤ تنظره = تنضره, ٩٦ حفظه = حفظه, ٩٣ نظر =
١٠٦ الفاظه = القاظه, ١٠٦ لفظ = لفض, ١٠٦ ظاهرة =

و wird beim Imperativ I der Verba med. و bald geschrieben,
bald nicht: ١٠٠ دوموا = دموا, ٧٦ كنْ = كونْ.

و bisweilen für ه geschrieben (wie auch sonst im Neuarabischen,
für das Aegyptische siehe Spitta § 33 b): ٨٢ فسحتم له = فسحتو لو,
٥٧ حاسبه = حاسبو, ٨٢ تلزمه = تلزمو.

ه ist einmal nur durch و ausgedrückt: ٦٠ نزلْه = نزلْ, ein-
mal doppelt durch وه: ٨٠ قبضْه = قبضوه.

In dem Gebrauch der Lesezeichen wird nicht selten falsch ver-
fahren.

٩٣ توفى statt توفا, ٩٧ يبنى statt يبنا, ٨٩ يتعدى statt يتعدا, ٨٤, ibid. ٨٦, ٨٢, ٧١ جرى statt جرا, ١٠٦ وافى statt وافا, بقا statt بقا. ٩٤, ١٠٣. Doppelt ausgedrückt ist End-ā in ٩٣ استوای, ٢٨ معفای.

Umgekehrt erscheint ی anstatt ا in: ٩٣ ترجا statt نترجى; zumal bei den Nomina der Form فِعال von Wurzeln tert. ی, da in Folge des Zurtücktretens des Tones sich die Form verkürzt zu فِعل, dient also zur Darstellung des kurzen End-e: ٩٣ شفاء statt شفى, ٩٦ كراء statt كرى.

Ganz analog wird هوى (da hūwe gesprochen) anstatt هو ٨ geschrieben, wofür sich هو ٧٤ findet.

Ob ٩٤ نساتونى blosser Schreibfehler ist für نسيتمونى, oder ob hier ا als Imāle zur Darstellung von é gesetzt ist, vermag ich nicht zu entscheiden.

ت und ة werden verwechselt.

I. ت geschrieben statt ة

1. beim Nomen (selten): ٩٨ الاخت = الاخة;
2. sehr häufig beim Verbum, für die 3. Pers. fem. wie auch für die 2. Pers. msc. und 1. Pers. sing. perf.: ٥٥, ٥٦, صدرت = صدره; ٥٧, ٥٨, ٦١, ٦٢, ٦٣; ٧٥ بدء; ٧٦ انباء; ٩٣ بقاء = بقت; ١٠٦ تلاطمة, تفكرت, غفلت = تفكرة, غفلة. ٩٤ تقعدة, sogar

ك, ف, و, oder wenn die Partikeln ٦٨, ٧١, ٩٣, = لأجل = الاجل
 فان, فالآن, ٦٨ والاكن ٨٢; ولا = والا: vorausgehen: من
 ٩٨ من لدنا = من الدنا; ١٠٩ كالعادة; ٣٠ بالخروج, بالمرأة; ١٠٢.

2. Ebenso beim Verbum, wenn ا (Imperfectpartikel) und die
 genannten Partikeln vorhergehen: ٣٠, والنعرض, ٧١, ٨٢, التعلم ذلك,
 ٧٧ فاليعرف, ٢٢ واليجعلوا, ٢٢ واليصيب. Besonders am Ende der
 3. Pers. sing. msc. und 1. und 2. Pers. plur. imperf. und part. pass. I
 der Verba tert. و: ٨٠, ٩٠, يبدوا; ٩٠, تخلصوا; ٥٥ نرجوا 2 Mal, ٩٣,
 يتاردد, تعور = ٦٨ تعوار. Auch in der Mitte: ٥٧ فالمرجوا; ٩٧, ٩٩,
 يتردد = ٣١.

3. In folgenden Fällen:

مدفع = مدافع, ibid. عقلي = ٩٣ اعقل. Fast ständig ist die
 Schreibung بذلك, ١٠١, ٩٤, ٩٢ كذلك, ٨٦, ٨٤, ذلك, لاكن
 ٩٥, ٩٧.

Die Erweichung des ع zu ا kommt obwohl seltener immerhin
 schon vor, ein Beweis, dass das Neuarabische auch in dieser Beziehung
 der Weiterentwicklung resp. Entartung der anderen semitischen Sprachen,
 speciell des Aramäischen zu folgen beginnt:

عيا = ٩٣ ايا. Das Wort wird, sobald der Name des
 Stammes folgt, einfach jāl gesprochen.

القواعد = ٢٦ القوايد, plur. القاعدة = ١١٣ القايدة.

ا wird statt ع geschrieben, falls letzteres Dehnungsbuchstabe für
 Fatha ist: ٧٨ المعنى statt المعنا, ٨٤, ٧٩ متى statt متا, ٦٧ الى statt الا

3. In folgenden Fällen:

am Anfang: لا الخير ٩٣، لنا ٩٢، براهم ٦٣، ربمائة ٩٤؛
 = ٩٤ (úlád) ولاد، ٩٤ إلا الخير =

am Ende: هذا سفر ٧٩؛ هذا = هد ١٠٥، سواء = سوء
 ٧٩ ist der Artikel von السفر von dem End-á ganz verschlungen,
 ebenso ibid. على السفر = على سفر. ٩٤ اكريم) ist wohl nur
 Schreibfehler für الكريم.)

Häufig weggelassen wird ا, wenn es am Ende der 3. Pers. plur.
 perf., der 3. und 2. Pers. plur. imperf. und der 2. Pers. plur. imperf.
 in der abgekürzten vulgären Form وا' stehen sollte:

1. ٩٦ خدمو، ٨٦ توفيو، ٩٢ صحو.
2. ٩٢، تعلمو، ٩٤، تكشفو، ١٠٥، ٨٣، يسلمو، ٢٦، تخالفو،
 ١٠٩، يقبضو.
3. ٩٤، ٨٦، تفضلو، ٧٩، كونو، ٧٩، سلمو، ٢٢، فاعلمو. (An
 Stelle dieses ا erscheint ه in ١٠٩، امتنعوه، اشتغلوه، اعملوه.)

Umgekehrt wird ا in überflüssiger Weise geschrieben:

1. beim Nomen für لِ (Dativzeichen), da es 'l (also gleich dem
 Artikel) gesprochen wird: الجنب السيد، لشانة = ١٥ المجاورة الشانة
 لكافة = ٣٢ الكافة المسلمين، لمدة = ٣٨ المدة سنة، لجنب = ٣٠

١٠٤ لغلة, ١٠٤ لورقة, ٩٢, ٨٩ لعزير, ٨٩ لكتاب, ٧٥ لبريق, zumal, wenn eine Präposition mit langem Endvocal oder eine Conjunction vorhergeht: ٧٥ في لكونين, ٦٩ (في الحال =) فطال, ١٨ بلامس

الى, ٨٨ بلا لزام, ٩٨ في لبلد, (عند لثقلين und في لدارين wo selbst) ولا مور, ١٠٥, ١٨ ولان; ٩٨ فلاهل, ٥٧, ٣٢ فلان; ٥٥ لان ولسلام, ولوالد, ٨٦ ولاصحاب, ٨٣ ولاخ, ٨٤, ٧٨ ولكتابة, ٦٧, ٨٦, ويا, ١٠٥.

٦٤ رسل, استكرت = ٣١ ستكرت, 2. beim Verbum: لا سلم ٨٢ (Imperativ) وقبضها, فامتنعوا = ٦٨ ففتنعوا, ارسلت = ٨٣ واذا م = ودام, لا اسلم = ١٠٤.

أ: Selbst wurzelhaftes

Beim Nomen: ١٠٤ لأخيك = لحيك, ٩٣ الأرض = الرض, ٨٢ لا أحد = لحد.

Beim Verbum: وليس, ٧٨ نسل, ٨٣ اسل, ١٠٢ سألت = سلت, ١٠٥ تأخير = تريخ, السؤال = ٩٤ السل, ٨٦ السال, ٣٠, ٨٢ تأخير =

..

abgiebt — »Vulgarismen« häufiger vorkommen als in ähnlichen Documenten aus anderen arabischen Ländern.

Auf alle Fälle liefern jene Texte in Abschnitt VI einen Beitrag zur Lösung der Frage, ob ein neuarabischer Dialekt wirklich geschrieben d. h. zur Schriftsprache erhoben werden kann. Diese Frage, die wahrlich keine akademische sondern für die arabischen Völker eine Lebensfrage ist, muss trotz aller entgegenstehenden Schwierigkeiten in positiver Weise gelöst werden, wenn anders eine Bildung dieser Völker im modernen Sinne denkbar ist.

Aus jenem Umstande, dass viele, vielleicht die meisten Verfasser der vorliegenden Texte schrieben wie sie sprachen, ohne oder nur mit geringer Kenntniss von der Grammatik der classischen Sprache, erklären sich die zahlreichen Eigenthümlichkeiten resp. Fehler orthographischer und grammatischer Art, die dem nur an altarabische Texte gewöhnten Leser hier auffallen werden. Viele dieser Eigenthümlichkeiten, namentlich orthographischer Art, finden sich in den wenigen bisher in neuarabischem Dialekt mit arabischer Schrift veröffentlichten Texten wieder, wie z. B. in der Sammlung von Briefen im Ḥaḍramī Dialekt bei Van den Berg, *Le Hadramout* pg. 265—290 und in dem von Snouck, *Mekka I*, 222 ff. mitgetheilten Aufruf an die Mekkaner.¹ Die hauptsächlichsten und am häufigsten vorkommenden derselben sind im folgenden aufgezählt. Ueber weniger häufigere, wie z. B. eigenthümliche Nominal- und Verbalbildungen, Constructionen u. s. w. sehe man das Glossar.

I. Orthographische Eigenthümlichkeiten.

ا wird häufig weggelassen

1. beim Nomen, namentlich beim Artikel **ال**, der im Neu-arabischen (nicht bloss im 'Omânī, sondern auch im Aegyptischen in gewissen Fällen, und besonders im Maghribī) zu 'l (resp. 'lê) wird: **لواقف**

٧١ لمعلم، لوصول، ٨٦، ٧١ لولد، ٥٥ لأن، ٤٧ لقاضى، ١٨ لفائدة، ١٥،

¹ Auch in altarabischen Handschriften ist die Orthographie keine feste, und viele von den im folgenden mitgetheilten, von der grammatischen Orthographie abweichende Schreibungen finden sich auch in ersteren.

secundär-arabischen Dialekte ist der Umstand wohl zu berücksichtigen, von welchen arabischen Stämmen die neue Sprache in das betreffende Land gebracht ist. Nun wissen wir zwar von den Historikern, wie Makrîzî für Aegypten und Ibn Chaldûn für Nordafrika, die Namen dieser meist hiğâzischer theilweise aber auch jemenischer Stämme, über ihren Dialekt dagegen fast gar nichts. Aus den Grammatikern und den Dichtern dürfte sich für diese Kenntniss immerhin noch manches gewinnen lassen. Einen Versuch in dieser Hinsicht hat der Aegypter Hofnî Efendi Nâsif in seiner in den Acten des Wiener Orientalisten-Congresses (Semit. Section 69—104, auch separat Bûlâk ١٣٠٤) gedruckten Abhandlung **مميزات لغات قبائل العرب** gemacht.

Von diesem Gesichtspunkt aus betrachtet gehört das 'Omânî zu den echterabischen Dialekten, steht also im grossen und ganzen mit dem Ḥadramî und dem Nordarabischen, die allein von dieser Gruppe bisher einigermaassen bekannt sind, auf derselben Entwicklungsstufe. Zwar lässt sich dieselbe augenblicklich noch nicht genau präcisiren, jedenfalls aber entfernt sie sich von der alten Sprache nicht soweit wie die Mehrzahl der secundär-arabischen Dialekte. Als Beweis hierfür dürfte schon die Thatsache genügen, dass gewöhnliche 'Omânîs ohne sonderliche Bildung, die zu erwerben dort auch keine Gelegenheit ist, alte Dichter, hauptsächlich die Ḥamâsa und Ḥarîrîs Maḵâmen ohne Commentar lesen d. h. verstehen können, was einem Syrer, Aegypter oder Maghribi von gleicher Bildung unmöglich wäre.

Die meisten der vorliegenden Schriftstücke, vor allem der grössere Theil der aus 'Omân stammenden, Abschnitt VI, sind von solchen Leuten geschrieben, manche sogar von Kindern oder Frauen, resp. unter dem Diktat von letzteren. Und diese haben, abgesehen von wenigen gelegentlich aufgeschnappten Brocken der alten Sprache und den stereotypen Phrasen des Briefstils geschrieben wie sie sprechen. Es dürfen deshalb diese Texte den Anspruch erheben, die von jenen Leuten gesprochene Sprache wirklich zu repräsentiren, bieten also nicht jenes »internationale« Arabisch, dass in jedem beliebigen arabischen Lande geschrieben sein kann.

Etwas anderes ist es natürlich mit solchen Briefen, die von professionellen Schreibern oder mit der schriftlichen Correspondenz vertrauten Leuten geschrieben sind. Diese und noch weniger die offiziellen Texte können als Proben der Umgangssprache ebensowenig gelten als derartige Schriftstücke im Deutschen, obwohl auch in ihnen bei dem geringen Bildungsgrade der dortigen Ketîbs — wofür No. ٢٩ ein Beispiel

Chrestom. Ar. III, ar. ١١٩ - ١٣٨ frz. 290—307) und der Vertrag zwischen den Vereinigten Staaten von Nordamerika und Maskat vom Jahre 1835 (im *Journal of the American Orient. Soc.* vol. IV (1854), 341—356), Texte aus denen freilich nur für den Wortschatz der neueren Sprache sich etwas lernen lässt. In neuester Zeit hat der anglo-indische Arzt Jayakar einen Abriss der Formenlehre (*Journal of the R. As. Soc.* XXI (1889), 649—687) und einer leider nur dürftiges Wörterverzeichnis (ibid. 811—880) gegeben. Einer ausführlichen Beschreibung des Dialektes von kompetenter Seite dürfen wir in kurzem entgegensehen.

Das bisher vorhandene Material genügt aber schon, die Stellung des 'Omânî unter den bis jetzt bekannt gewordenen arabischen Dialekten zu bestimmen. Der üblichen Rubricirung derselben unter die beiden Klassen der Ḥaḍarî und Wabarî kann ich mich nicht anschliessen. Diese Eintheilung gilt vielmehr für jedes einzelne arabische Sprachgebiet, in dem ansässige und nomadische Bevölkerung neben oder durcheinander wohnt. Richtiger erscheint es mir, zunächst zwischen echtarabischen und secundär-arabischen Dialekten zu unterscheiden. Zu den ersteren würden die im Allgemeinen noch wenig bekannten Dialekte des ursprünglichen, vor der islamischen Bewegung schon arabischen Sprachgebiets zu rechnen sein d. h. des eigentlichen Arabiens, der Syrischen und Nordmesopotamischen Wüste.¹ Zu dem Secundär-arabischen wären die nun zum grössten Theil schon genügend bekannten Dialekte der ursprünglich nicht arabischen Länder Mesopotamien (Culturgebiete, also Süden, Nordosten und Norden), Syrien, Palästina und Nordafrika zu zählen, in die das Arabische erst durch den Islam Eingang fand und sich grossentheils nur sehr langsam einbürgerte unter mehr oder minder starker Beeinflussung durch die alte Landessprache, die es nicht immer (Nordafrika) verdrängen konnte.²

Zur Beurtheilung der Entwicklungsstufe, oder wie man sich gewöhnlich ausdrückt mehr oder minder starken »Corruption« dieser

¹ Obwohl die gegenwärtig dort zeltenden Stämme der 'Aneze und Schammar erst seit ca. 200 resp. ca. 400 Jahren eingewandert sind, so waren doch schon seit dem Alterthum diese euphratischen Gebiete im Besitz einer arabisch sprechenden Bevölkerung.

² Dass auch in Syrien das Aramäische noch in einer kleinen, freilich wohl bald verschwindenden Sprachinsel sich erhalten hat, den Dörfern Baḥ'îa, Ma'lûlâ und Ġubb'adîn, ist bekannt; weniger vielleicht, dass es noch zu Anfang dieses Jahrhunderts eine bedeutend grössere Ausdehnung gehabt hat, wenigstens soll es noch bis Ķarjetên hin gesprochen worden sein.

Einleitung.

Der arabische Dialekt von Zanzibar ist von Arabern dorthin gebracht worden, die schon seit dem 7., hauptsächlich aber seit Ende des 17. Jahrhunderts aus 'Omân nach Ostafrika auswanderten. Aus diesem Grunde sollte man ihn besser Dialekt von 'Omân nennen, zumal da er in dem neugewonnenen Gebiet sich nicht eigenartig weiter entwickelt hat und nur durch den beständigen Zufluss neuer Einwanderer am Leben erhalten wird. In Zanzibar resp. Ostafrika zeigt sich nämlich die merkwürdige Erscheinung, dass die arabische Sprache, die sich sonst so expansionsfähig erwiesen hat, dass sie alte Cultursprachen vernichten konnte, die Erscheinung, dass sie hier einer Afrikanersprache, dem Suaheli, unterliegt. Wenigstens wird dieselbe vermöge der ungemainen Einfachheit ihres Baues sehr schnell von den Einwanderern erlernt und von den im Lande geborenen Arabern (allerdings wohl zumeist Mischlingen) besser und anscheinend auch mit grösserer Vorliebe gesprochen als das Arabische.¹

Als Schriftsprache aber herrscht das letztere bis tief nach Centralafrika, bis zu den Gebieten des oberen Nil und Congo, und trifft hier mit zwei anderen arabischen Einflüssen zusammen, dem ägyptisch-sudanischen und dem senusi-maghribinischen, denen vereint die Arabisierung von Centralafrika in absehbarer Zeit gelingen dürfte.

Die Kenntniss des 'Omânî ist bisher noch recht gering geblieben. Der erste Versuch einer kurzen Darstellung desselben ist von Praetorius gemacht worden (*Zeitschr. d. Deutsch. Morgld. Ges.* 34, 217 ff), der auch eine Uebersicht über das bis damals (1880) vorhandene Material giebt. Nachzutragen wären dazu an Texten: fünf Briefe des Imâm von Maskat Sa'îd Bin Aḥmad resp. seines Ministers an den französischen Consul Rousseau in Bagdad während der Jahre 1786—1799 (bei de Sacy,

---

¹ Cf. *Memoiren einer arabischen Prinzessin* 2. I, 42.

zu verbessern bitte. Dankbar erkenne ich die Hülfe an, die mir bei der Entzifferung oder Erklärung mancher Wörter von meinen Freunden, Herrn Dr. Reinhardt in Zanzibar, Herrn Amin Maarbes und Herrn Hassan Taufik am Seminar, geleistet wurde. Trotzdem sind noch einige Fragezeichen stehen geblieben, und werde ich für jede berufene Belehrung darüber dankbar sein.

Berlin, 1. März 1892.

B. Moritz.

Eine Anzahl von hauptsächlich im ersten Bogen ausgelassenen Vocabeln sind am Schlusse nachgetragen.

Der Zweck der Facsimilia ist oben S. VII angedeutet.

Bei der Auswahl der zu facsimilirenden Texte musste natürlich der Grundsatz maassgebend sein, eine möglichst vollständige Sammlung der hauptsächlichsten Typen der Schreibschrift zu bieten. Diese Auswahl verursachte einige Mühe, einmal, weil ein guter Theil der Texte in der Seminarsammlung nicht Originale sondern Copien professioneller Schreiber sind, also ein und dieselbe, im allgemeinen recht deutliche Handschrift bieten. Von einer Reproduction derartiger Texte habe ich absehen zu können geglaubt, zumal da der Schrifttypus derselben dem von Facs. 1 und 2 sehr nahe steht. Eine weitere Schwierigkeit verursachten die Personennamen. Da dieselben in den weitaus meisten Texten nicht genannt werden durften, so mussten sie bei der Reproduction radirt werden. Leider enthalten nun einige der hinsichtlich ihrer Schrift interessantesten Stücke so viele Namen, dass bei jenem Verfahren die Facsimilia zu viel weisse Lücken gezeigt hätten, wodurch für den Zweck wenig erreicht und was auch für das Auge wenig angenehm gewesen wäre. Es durften demnach nur solche Stücke ausgewählt werden, die möglichst wenig Namen resp. dieselben an solchen Stellen (wie z. B. am Ende einer Zeile oder am Rande) enthalten, dass ihre Weglassung nicht sonderlich auffällt. Immerhin bleibt es ein Mangel, dass auf diese Weise keine Gelegenheit zur Uebung in der Entzifferung der so häufig undeutlich geschriebenen Namen gegeben werden konnte. Nur in den Texten No. 5, 23, 25, = Facs. 1, 2, 8 habe ich die Namen beibehalten zu dürfen geglaubt.

Da der Druck des Textes zum grössten Theil während meiner Abwesenheit geschah, so sind leider eine Anzahl Druckfehler stehen geblieben, die ich vor dem Gebrauch des Buches

werden; sie sind meistens durch fingirte oder das bequeme **ف, فلان** ersetzt worden.

Einigemale ist der Versuch gemacht worden in Nachahmung der Originale die diakritischen Punkte wegzulassen, hauptsächlich bei Adressen und Eingangs- oder Schlussformeln von Briefen, wo auch Anfänger die richtige Punktirung ohne Mühe finden werden. Eine weitere Ausdehnung dieses Verfahrens war aus typographischen Rücksichten nicht gut möglich.

In dem Glossar sind europäische, indische und afrikanische Namen weggelassen und nur von letzteren einige der bekannteren Ortsnamen aufgenommen worden. Die ersteren sind als solche auch trotz ihrer für die arabische Zunge nöthigen Entstellung ohne weiteres kenntlich, und über die indischen vermag ich nichts zu sagen. Ebenso sind auch manche arabische Namen, namentlich solche von obsuren Stämmen, Familien und Ortschaften nicht mit aufgeführt, aus dem Grunde, weil sich über dieselben platterdings nichts in Erfahrung bringen liess. Das einzige Werk, aus dem man sich hierüber Rathsholen kann (Badger, *History of the Imâms and Seyyids of 'Omân*, London 1871) lässt einen nur zu häufig im Stich.¹ Zudem gehört Ostarabien zu den noch am wenigsten bekannten Theilen der Erde; seit Wellsted (1835) scheint kein Europäer mehr das Hinterland von Masakat besucht zu haben. Es wäre wahrhaftig an der Zeit, dass für die Erforschung dieses wie es scheint stellenweise so volkreichen Landes bald etwas geschähe; selbst blosser Erkundigungen, in Zanzibar mit der nöthigen Umsicht ausgeführt, könnten die Kenntniss desselben in dankenswerther Weise erweitern helfen.

---

¹ Auch für die alte Zeit sind wir nicht besser daran. Ostarabien, das Ketzterland der Karmaten, der Vorfahren der späteren Ibâdî, wird von den arabischen Autoren, vielleicht absichtlich, ziemlich stiefmütterlich behandelt; Hamadâni giebt so gut wie garnichts.

Sèjid Ibrâhîm und Sèjid Fèsal war mir von einem Combattanten versprochen worden, ich habe sie jedoch nicht erhalten können.

Die Texte der VII. Abtheilung gehören trotz ihres jungen Datums nunmehr der Geschichte an und konnten deshalb ohne Bedenken der Oeffentlichkeit übergeben werden. Die geschraubten Ausdrücke in dem sogenannten Küstenvertrage lassen sich in dem aus dem Englischen übersetzten Deutschen Texte (Weissbuch, 7. Legislatur-Periode IV. Session 1888/9 No. 41 (S. 1—7) kaum wiedererkennen.

Anlangend die Behandlung der Texte, so habe ich geglaubt, die Originale möglichst genau wiedergeben zu müssen. Nur offenbare Flüchtigkeitsfehler (Schreibfehler) sind im Text verbessert und ist die Lesart des Originals in die Anmerkung verwiesen. Dagegen sind alle Eigenthümlichkeiten der Originale, orthographischer wie grammatischer Art im Text beibehalten und die correcte Schreibung resp. Form in den Anmerkungen gegeben worden resp. durch ein sic darauf aufmerksam gemacht worden. Häufiger vorkommende Fälle sind nur das erste Mal oder die ersten Male in den Anmerkungen berücksichtigt, und später meistens ganz ignorirt geblieben. Ueberhaupt habe ich die Anmerkungen auf das nothwendigste beschränken zu müssen geglaubt, damit der Studirende möglichst selbstständig mit den Texten fertig zu werden lernt. Einige Inconsequenzen in dieser Behandlungsweise bitte ich zu entschuldigen. Sie sind hauptsächlich dann vorgefallen, wenn ich mir nicht darüber klar werden konnte, ob der betreffende Fehler auf blosser Flüchtigkeit oder aber auf Unwissenheit des Schreibers beruht. Eine Uebersicht über die häufiger vorkommenden Eigenthümlichkeiten resp. Fehler ist in der folgenden Einleitung gegeben, die demnach vor Benutzung des Buches nicht zu überschlagen ist.

Die in den Originalen vorkommenden Personennamen konnten natürlich nur in den wenigsten Fällen beibehalten

zibar und Ostarabien ist diese häufig aus dem Lexikon oder einem Briefsteller¹ zusammengestoppelte, fast erschöpfende Aufzählung aller irgendwie anwendbaren Redensarten und Synonyme in viel umfangreicherem Maasse üblich als in den Ländern des vorderen Orients (Syrien, Mesopotamien und Aegypten), wo man sich gewöhnlich schon kurz fasst. Als Typus für diese sehr zahlreiche Gattung »inhaltloser« Briefe sind No. ٧٢, ٧٣, ١٠٠ und ١٠٢ gegeben; mehr zu bringen, lohnt das Papier nicht.

Sonst habe ich mich bemüht, — aus naheliegenden Gründen — in Abschnitt V soviel zu geben wie nur irgend möglich war. Die Sprache dieser Stücke ist häufig recht schlecht, wenn freilich nicht in dem Maasse wie in Abschnitt IV. Die Schreiber, wenn auch theilweise vornehmere Leute, scheinen ihre Muttersprache schon theilweise vergessen zu haben; vielleicht sind sie auch in Afrika geboren und haben das Arabische überhaupt nicht richtig erlernt. No. ١٠٥, das in Abschnitt VI gestellt ist, gehört eigentlich hierher.

In Abschnitt VI hätte ich gern mehr geboten. Nach Sprache wie nach Inhalt werden diese Texte den Arabisten am meisten interessiren. Arabisches Leben, Krieg wie Schacher, werden hier in einer Sprache vorgeführt, die zwar häufig wenig correct geschrieben, jedenfalls aber gut arabisch d. h. neuarabisch ist und sich von der der afrikanischen Briefe vortheilhaft unterscheidet. Eine ausführliche Beschreibung des grossen Krieges zwischen den beiden Machthabern im eigentlichen 'Omân²

---

¹ In der Seminarsammlung befindet sich ein solcher Briefsteller. Von No. ١٠٢ ist die Ueberschrift »an die hochgeehrten etc. Scheiche« gedankenlos, aus einem solchen abgeschrieben; der Brief ist an eine Frau gerichtet. Aus No. ١٠٦ geht hervor, dass man das Lexikon plünderte, um dem Brief ein möglichst gelehrtes Aussehen zu geben.

² Die Autorität des Herrschers von Maskat beschränkt sich nur auf die Küste.

Citationen, Erlassen u. dergl. mitgetheilt werden. Auch Abschnitt II ist nicht reich ausgestattet. Aus naheliegenden Gründen waren hierher gehörige Schriftstücke nicht leicht zu bekommen und von den gewonnenen eignen sich auch nicht alle für eine Veröffentlichung. Dagegen ist in Abschnitt III so ziemlich alles vereinigt, was an hierher gehörigen Formularen aufzutreiben war. Nur solche Stücke sind nicht wiedergegeben, die nach Form wie nach Inhalt nur Duplicate der reproducirten wären. Zu meinem Bedauern war es nicht möglich, eines der interessantesten Formulare, über Kauf oder Verkauf von Slaven zu bekommen; in Ermangelung dessen ist der Brief No. 40 der sonst unter Abschnitt V gehörte, hier gegeben worden.

An kaufmännischen etc. Briefen ist die Seminarsammlung ganz besonders reich. Fast alle aber haben denselben Inhalt: Mittheilungen und Berichte über Einkauf von Rohstoffen (Orseille, Felle u. s. w.) und die dafür gezahlten Preise, über Ziehung von Wechselln, Charterung von Schiffen etc. Das in denselben gebotene Sprachmaterial ist somit nicht sonderlich reichhaltig. Dazu kommt, dass die meisten dieser Briefe von Suaheli's oder Somali's geschrieben sind, die des Arabischen wenig mächtig waren. Es sind deshalb nur solche Stücke ausgewählt worden, deren Sprache noch nicht allzuschlimme Fehler aufweist. Hinsichtlich der hier vorkommenden Personennamen musste für die Veröffentlichung besondere Vorsicht beobachtet werden, schon mit Rücksicht auf das Deutsche Haus in Zanzibar, welches seine Geschäftsbriefe in so anerkennenswerther Weise zur Verfügung gestellt hat.

Ebenso musste auch von den Privatbriefen. (Abschnitt V und VI) eine grosse Anzahl bei Seite gelegt werden. Wer arabische Privatbriefe kennt, weiss, dass sie trotz ihres Umfangs häufig nur aus endlosen Grussformeln, Erkundigungen nach dem Befinden des Adressaten u. s. w. bestehen. In Zan-

Versuche eines Beduinenjungen von 'Omân oder eines Halb-arabers in Ostafrika in der edlen Schreibkunst, hoffe ich diesem Mangel einigermaassen abgeholfen zu haben.

Für die sachliche Anordnung habe ich die Texte in 7 Abschnitte untergebracht. Diese Eintheilung ergab sich von selbst und bedarf wohl keiner besonderen Begründung. Innerhalb der Abschnitte sind die Texte chronologisch geordnet und undatirte gewöhnlich an das Ende des betreffenden Abschnittes gestellt worden. Nur in Abschnitt I habe ich eine Anzahl undatirter Texte (١, ٦, ٨, ١٨, ٢٢), und in Abschnitt VI No. ٩٣ aus sachlichen Gründen zwischen die datirten einzureihen versucht.

Zum Unterschiede von den vorhin erwähnten Textsammlungen in neuarabischen Dialekten ist die vorliegende bestimmt zur Einführung in die Art und Weise, wie das Arabische in 'Omân und Ostafrika geschrieben, und zwar wie es heutzutage geschrieben wird. Aus diesem Grunde durften natürlich nur Texte neuesten Datums gegeben werden — der älteste No. ٤١ ist vom Jahre 1299 = 1881 — und mussten ältere, obwohl sie in ziemlicher Zahl zu haben waren, bei Seite gelegt werden.

Aber auch die vorhandenen neueren Schriftstücke sind nicht sämmtlich wiedergegeben, und es konnte trotz des Bestrebens ein möglichst reichhaltiges Material zu bieten, etwa nur die reichliche Hälfte derselben Aufnahme finden. Hierüber dürfte eine kurze Erklärung am Platze sein.

Wer an Abschnitt I in der Erwartung geht, diplomatisch-politische Schriftstücke zu finden, wird enttäuscht sein. Dergleichen Texte mussten von der Veröffentlichung naturgemäss ausgeschlossen bleiben und es durfte nur eine beschränkte Anzahl von freilich nach Sprache wie Inhalt etwas dürftigen Empfehlungsschreiben, kurzen Befehlen an Wali's oder Zollbeamte,

Vorwort.

Die vorliegende Sammlung von arabischen Texten aus Zanzibar und 'Omân ist zunächst und hauptsächlich dazu bestimmt, für den Unterricht am Seminar in diesem Dialekt als Uebungsmaterial zu dienen. Während für den ägyptischen Dialekt in dieser Beziehung durch Spitta's Sammlungen von Erzählungen (als Anhang zu seiner klassischen Grammatik und in den Contes arabes), für den Syrischen Dialekt durch Landberg's Proverbes et dictons du peuple arabe, die eine überreiche Fülle von Sprachmaterial bieten, einigermaassen gesorgt ist, existirt für den Zanzibar-'Omân-Dialekt so gut wie gar nichts.

Nachdem das Seminar durch die uneigennütigen Bemühungen des Herrn Dr. Reinhardt in Zanzibar in den Besitz einer 180 Nummern umfassenden Sammlung von Texten verschiedensten Inhalts gelangt war, entschloss ich mich eine Auswahl daraus zu dem genannten Zwecke zusammenzustellen. Am liebsten hätte ich die Sammlung facsimiliren lassen, um Text für Text in der Schrift des Originals dem Studirenden vor die Augen zu führen. Da aber ein relativ billiges Reproductionsverfahren noch nicht existirt, musste zum Typendruck gegriffen werden. Durch die beigegebenen Facsimilia, die so ziemlich alle Formen der Schreibschrift aufweist, von der eleganten Kanzleihandschrift bis herab auf die wenig schönen

892.06

B5L

v. 9

IX

SAMMLUNG
ARABISCHER SCHRIFTSTÜCKE

AUS

ZANZIBAR UND OMAN

MIT EINEM GLOSSAR HERAUSGEGEBEN

VON

DR. B. MORITZ

LEHRER DES ARABISCHEN AM SEMINAR

STUTTGART & BERLIN

W. SPEMANN

1892

Verlag von Georg Reimer Berlin

DEM ANDENKEN
IHRER HOCHSELIGEN MAJESTÄT
DER
KAISERIN UND KÖNIGIN AUGUSTA

LEHRBÜCHER

DES

SEMINARS

FÜR

RIENTALISCHE PRACHEN

ZU BERLIN

HERAUSGEGEBEN

VON DEM DIRECTOR DES SEMINARS

STUTTGART & BERLIN

W. SPEMANN

1892
1902 übergegangen in den
Verlag von Georg Reimer Berlin

A 68. -

list 661/350

A 845,069

Lehrbücher des Seminars

für

Orientalische Sprachen

in Berlin

Band 9